ת.ריגעמצים

ים

ב"ה

לכבוד מוקירי
מר נורל ראפפאפורט הי"ו
ואשתו מוקירו

מאת דוד דוברזסבוים
המחבר.

חיים דוד נוסבוים

שירים

מהדורה שניה

ניו־ירק, תרפ״ג

A Bouquet of Hebrew Poems

by
John D. Nussbaum

NEW YORK 1923

THE MARLBOROUGH CRAFT PRESS
190 Pearl Street, N. Y. C.

תֹּכֶן

תכן

שני מכתבים

ניו־יורק, חול־המועד של פסח, תרפ"ג.

מר ברייני׳ן: —

אתה המוציא והמביא בהיכל ספרותנו; אתה הכהן הגדול ששמש ארבעים שנה בכהונת התחיה של השפה העברית; אליך נשואות עיני המיחלים לראותה פורחת בהדרה כבנעוריה; ואליך אפנה בבקשה, כי תואיל בטובך לקבל מנחתי, קובץ השירים ששלחתי לך, והם כתובים על טהרת לשון הקודש, וחרצת משפטך עליהם, משפט אמת וצדק, למען אדע אם ראוים הם למקום בהיכל ספרותנו.

אפחד, פן תחשבני לעז־פנים, או לשוטה בחרוזין, כי בימינו כן הוא דרך העולם להביט על איש שמטפל בשירים (ואין לו שם בגדולים) כבעל איש שחש במוחו. ואולי גם כן הוא הדבר. אך מה שנוגע לעצמי, אמונה יש לי, אמונה חזקה, שהקימני ד׳ לעת זקנתי ויעורר בי את החשק לשרת בקודש, למען יראו בני הדור החדש, שהשחיתו את לשוננו, וילמדו שפה ברורה, פשוטה וקלה, ויחדלו משפת עלגים.

מי אני, ומה אנכי, תשאל?

יליד וואהלין אנכי, נולדתי בעיר לוצק, י׳ חשון תרכ"א, ובימי חרפי עזבתי ארץ רוסיא ואלך לארץ אוסטריא, לבית אבי־זקני, ששמש בהיכל הצדיק רבי אברהם פרידמאן מסדגורא, ואסתופף בבית הצדיק עד שנת העשרים לימי חיי, והימים ההם היו לי ימי תמורה, כי בימים האלה החלפתי אמונתי בצדיקים באמונת ה„השכלה". הלכתי לעיר הסמוכה היא עיר צרנוביץ, ושם הייתי לבן־ביתו של אבוש אייזנער, מי שהיה רב בעיר קורולופקא, גליציה, ונעשה ל„אפיקורס". בביתו נפגשתי ברוב שכול (ראה שירי

„גלגולים״) ושמו חיים זאב פאללאק, אשר התחפש במעיל ה„השכלה״, אבל באמת היה מסית ומדיח, ורבים מבני ההשכלה מסר לשמד, וכמעט שנתפשתי גם אני במצודתו, אך זכות אבות עמדה לי ואנצל.

באמריקה הנני מתגורר זה ל״ה שנים, וזה יותר מעשרים שנה שהנני משמש בתור עורך־דין בעיר הזאת, ואף כי לא רכשתי ממון, יש לי אוהבים נאמנים וידידים רבים ואהי כאחד האדם באמריקה, ושפת עבר כמעט ששכחתי.

במשך השנים שחלפו רכשתי ידיעת שפות זרות, וביחוד אשכנזית ואנגלית. בשפה האנגלית חברתי כמה וכמה שירים, ואחדים מהם נתקבלו ונדפסו בכתבי־העתים של ה„טיימס״, „סאן״ ו„איווענינג ז׳ורנאל״. כתיבת השירים היתה לי כמין שעשועים ועונג בשעות הפנויות לי מעבודתי.

בשנת תרע״ח הביא המקרה לידי שירי ביאליק, ומני אז החלה תקופה חדשה בחיי. ותולד בי התשוקה לקרוא עברית ולכתוב בה שירים. ורוב שירי חברתי בשנים האלה. בזמן האחרון באו לידי שירי שניאור וטשרניחובסקי ושל משוררים אחרים. על הטוב אתענג ועל הפסולת לבי דוי, ולדאבון נפשי, הפסולת היא מרובה על הסולת. אך, כמדומה לי, שאין לי הצדק לבקר אחרים, אני אך למשפטך איחל, ואם גם אתה תאמר, ש„אין בי אף ניצוץ של פיוט״ וכי כל עמלי לשוא הוא, אקבל עלי משפטך ואחדל מכתוב.

מכבדך המחכה לתשובתך,

חיים דוד נוסבוים.

למר חיים דוד נוסבוים.

ארוני הנכבד,

קבלתי את מכתבך הנכבד, שיש בו מעין ודוי נפש, וקראתי סוף־סוף גם את שיריך העברים. הנני אומר „סוף־סוף", יען מבול של שירים מכל המינים ומכל הארצות, של ילדים, של נערים וזקנים, יורד עלי יום־יום, ואם אָבוא לקרוא את כולם, לא תספקנה שעות היום והערב.

ואם הפליתי את שיריך לטוב מכל החבילות של שירים, שמשפיעים עלי מכל עבר, עד שבלו שפתי לאמר: די, די! הניחו לי, אתם שטופי שירתנו, והרפו ממני רגע! כי עוד מעט וסקלתוני בחרוזיכם, במשקלכם הכבד וגם ב„חרוזיכם הלבנים"! ואם הפליתי את שיריך, אדוני, לטוב ואקרא בהם בשום לב, הנה לא זכות אבותיך שעמדה לך הפעם, כי אם זכותה של שפתנו, שכה אָהבתי.

הנני לבאר לך, אדוני, את דברי האחרונים.

יום־יום אני מקבל שירים קצרים וארוכים, ואין אני יודע באיזו שפה הם כתובים: אם אשדודית או סורסית, בלשון המקובלים או בלשון - העגלונים (יש בין כותבי השירים האלה, העומדים ומחכים לבקורת, כלומר, שישימו עטרת משורר בראשם או בקרחתם, המנבלים את פיהם ועטם עוד יותר מעגלונים, לא משום שהם, חס וחלילה, מנוולים בעצמם, כי אם מפני שכך היא המודה עתה ומפני שחוצפה ונבול פה הם כיום סימן יפה לכשרון, לגאונות, לחסד אלהים — הוי דור תהפוכות!), עד כי חדלתי לקרוא בהב ולבקש, כדרכי, כשרונות חדשים ורעננים. הן ראשית לכל על המבקר, או ה„שופט", כאשר תקראני אתה העורך־דין, לשמוע ולהבין את שפת המבוקר או הנידון.

והנה אתה, אדוני ומכובדי, הכרחתני לקרוא את שיריך ששלחת לי שבוע־שבוע, ולפעמים גם יום־יום במשך של שנים אחדות.

שקידתך, עקשנותך, התחננותך הפליאוני, והכריחוני סוף־סוף לשים את לבי לאחד משיריך, שבא לידי בשעה טובה ומלאה זוהר, וכיון שקראתי את השיר הראשון, שבתי וקראתי את כל שיריך, שנצברו חמרים־חמרים בין חבילות כתבי־היד השלוחים אלי.

קראתי את שיריך, מכובדי, ואבין בהם.

הבינותי מה שקראתי — וזהו דבר גדול בימינו. על־פי רוב מתפיישים הקוראים לגלות את האמת שבלבבם, שאין הם מבינים את השירים החדשים והחדישים, המוגשים להם בצורות שונות ודוקא משונות.

קראתי את שיריך (מתחילה כמעט באונס, ואחרי כן ברצון רב), והנה הם כתובים עברית, עברית ממש, עברית צחה ונעימה, ולא שמת ערפל סתרך — וזהו דבר גדול בימינו.

אינך מתבייש לכתוב עִברית טהורה, עברית תנ"כית, עברית רכה וזכה — אכן הנך עז־פנים, כי לכתוב עברית פשוטה, לכתוב שירים לכל חוקותיהם ומשפטיהם, ככל אשר כתבו המשוררים העברים בתקופת ההשכלה, בימי הפריחה הראשונים של ספרותנו — לזה דרוש אומץ לב.

סובר אני, כי לא כל המתעקש ומתפתל בלשונו, כי לא כל הפורץ גדרי השפה וסייגי השירה וכל „המטפס על הקירות הישרים" הריהו משורר מקוריי, משורר בחסד אלהים (אולי בחסד השטן ?).

לא כל הכותב שורות ארוכות ומנוקדות, לא כל המשתמש ב„חרוזים לבנים" ולא כל המגבב מלים כבדות זו על גבי זו או זו מתחת לזו הוא בבחינת צ'רניחובסקי.

מה שחסרה לנו כיום היא הפשטות בשירתנו, זו המציינת כיום את השירה החדשה הלועזית, אותה השירה המתנגדת לכל מיני זיוף הן בלשון והן ברגש.

וברוכה לי כיום כל שירה הכתובה בלשון בני־אדם, כי כבר מאסתי ב„שירה". שלא מלאכי שרת ולא מלאכי חבלה נזקקים לה, ואינה אלא חקוי לחקוי, זיוף לזיוף, מפלצת לאשרה „מודרנית".

* * *

קראתי את שיריך העברים ועל רבים מהם — למה אכחד ממך ? — גם התענגתי. התענגתי על יפים ותמימותם, על פשטותם

וקלותם. החרוזים שוטפים ורודפים איש את אחיו, משתעשעים ומנשקים איש את רעהו —

זכרתי ימים מקדם.

חלום נעורים, נעורי ונעורי השפה.

חפצתי להודות לך על העונג אשר המצאת לי, אף כי לא ידעתי מי ומה אתה, אם צעיר או זקן, אם יושב אהלים ונחבא אל הכלים ואל הספרים, או מעורב עם הבריות...

חפצתי לכתוב לך ולתת לך ברכתי, אך לא עלתה בידי. הטרדות השונות, העבודות הקשות, החיים ההומים והמשונים של ניו־יורק רבתי, חסרון רגע של פנאי, חסרון מנוחה נכונה הדרושה לכתיבת מכתבים בסגנון „שלום לך אהובי... וגומר". — כל הדברים האלה גרמו לשתיקתי, אף כי הוספת לשלוח לי כמעט יום־יום את שיריך ולחכות למשפטי עליהם.

החרשתי — וחטאתי לך. כוונתי היתה רצויה, אך כמה כוונות טובות וגם נעלות הולכות יום־יום לאבוד מחסרון פנאי, ואולי גם מחסרון יחס ישר לבריות...

הן לא כימים הראשונים של תקופת ההשכלה הימים האלה, וניו־יורק, הקלחת, הרותחת (מין קלחת של מכשפה, כמסופר באגדות עתיקות), איננה ברלין — עריסת ההשכלה...

* * *

והנה בא מכתבך אלי, והוא מונח זה כמה על שלחני ומחכה לתשובה והוא מזכיר עוני לך, והנה גם נודע לי מפי אחרים, כי „נרדף" אתה והבחורים לועגים לשיריך, כי חטאת להם, להעברים בני הדור החדש, באהבתך את שפתנו אהבה טהורה ובהביאך לה עתותיך וכחותיך לקרבן, מבלי צפות לשום שכר, לשום תגמול, כי אם למעט תשומת־לב לשיריך —

ואנכי אוהב מעודי את הנרדפים (האלהים יבקש את הנרדף!), אני אוהב „חוטאים" כמוך — מי יתן וירבו כמותם בישראל...

אתה, אדוני, הסניגור, המליץ יושר, שהורגלת על־פי אומנותך, ללמד זכות על כל הנידונים, — אתה באת אלי במכתבך, ותאמר: „אך למשפטך איחל!"

למה לך משפטי?

הן רוח הוא באנוש, ואתה לקחת לך מן הרוח מנה אחת אַפים — והרוח צרר אותך בכנפיו, והדריך מנוחתך — ואני רואה ויודע, שלא תמצא לך מנוחה כל הימים, אם לא תראה את קובץ־שיריך יוצא לאור, שיריך אשר בהם צרת את נפשך הסנטימנטאלית, הרגשנית, הפיוטית.

ומשפטי, איפוא, למה לך? האם מפי אתה חי, ולהסכמתי אתה צריך?

לא משפטים אדבר אתך, אדוני ומכובדי, כי אם כאשר ידבר איש לרעהו, אָדם לאָדם. שכחו בימינו לדבר איש אל רעהו דברי נחומים; סופר אל סופר כי ידבר, ומה גם השבע תהלות להרעב להן, והיה פיהו מלא עקיצות ושנינות, לעג — ובוז.

* * *

קראתי שוב פעם את שיריך, כשהם מסודרים כבר לדפוס. הרושם: —

הנך בעיני, מכובדי, מעין חוני המעגל (אם נניח כי היה פייטן) בשעה שהתעורר משנתו שנמשכה רק שבעים שנה...

השירה העברית בכלל שנתה בדור האחרון את דרכיה. חלק ידוע ממנה התפתח במדה מפליאָה. ובעת שישנת את שנתך, ותראה בחלומך עולמות זרים ורחוקים, נולד דור עברי חדש, באו צפרים חדשות — והשמיעו צפצופים חדשים — באו גם נשרים ובני נשרים אחרים, גם אפרוחים מנתרים בגן שירתנו, דולגים מענף לענף...

הנושאים של שירתנו חדשים וגם הצורות חדשות... באו נסיונות חדשים, מעפילים — מהם מצליחים באופן נעלה ומהם נופלים, יורדים, כת ליצנים במסוה טראגי —

קנאת משוררים, קפיצות גסות, טיסות מפליאות...

הנשרים שלנו, עם כל התרוממותם, עם כל ראיתם החדה — צנועים הם, אינם דורסים, אינם טורפים את יתר בעלי הכנף, אם גם כנפיהם אינם כל־כך אמיצות ואינן מגביהות לעוף...

נשרינו — על גוזליהם ירחפו, יפרשו כנפיהם, כנפי רחמים. האפרוחים בשדמות שירתנו? —

מה אספר לך, אדוני, ואתה יודע הרבה יותר ממני לספר על־דבר תעלוליהם —

חצופים הם מעט או הרבה, מנקרים הם עיני זקני השירה כמותך —

הנח להם! נאה חוצפה לפרחח... יתהוללו מעט, יבואו ימים ויקנו דעת, ויוכחו, כי שגו בדמיונות כוזבים ויתהוללו במתת שוא, במה שאין בהם.

ואין ספק, כי אחדים מהם גם יעשו חיל, יגדלו, יגביהו עוף ויעזבו את חבריהם בעלי המום, וכשיגדלו יצטערו על הראשונות, יתחרטו על אשר לא הרגישו את יתרונות רוחם של משוררים, אשר דרכיהם היו לא כדרכם הם.

אין ספק בלבי, שאלמלא היו נדפסים שיריך בימי אד"ם, בימי מיכ"ל, בימי יל"ג, בימי אב"ג, כי אז היו נותנים עטרת משוררים בראשך.

היום אינם מחכים הסופרים עד אשר יבואו בני סמכא וישימו את עטרת השירה על ראשיהם — נוטלים הם לעצמם בידיהם הם עטרה זו, ומהם שמשליכים את העטרה גם מעל ראש המוכתרים בידי דורות.

מעט סבלנות, אדוני נוסבוים, את המגיע וראוי לך באמת תשיג. חובבי השירה העברית התמה, הפשוטה, הקלה (שמספרם באמריקה לא מעט, אולי הרוב היותר גדול של הקוראים עברית) והנעימה, יתענגו על שיריך, וגם תשמע מפיהם מלה חמה ומלטפת. ברכותיהם תחולנה על ראשך —

ברוך שהקים לנו גואל נאמן לשירתנו, שהשיב לתחיה את שירת ילדותנו, השירה שכל־כך התענגנו עליה בימי נעורינו, בימים שהיינו קרובים למעינות השפה, ולא הלכנו בגדולות...

הקלה בעיניך ברכה כזו?

ימצאו חובבים ומוקירים גם לשיריך הסאטיריים — והם יקבלו באהבה גם את יסורי עקיצותיך...

„ומה לך עוד, חביבתי?"

אם מעט לך כל אלה, הנה תשמע גם מפי מחמאה: תרגומיך מהיינריך היינה ראויים לתהלה. בתרגומך „שבת מלכתא" עלית

באמת על מתרגמים אחרים, בחדרך אל רוח המקור, ובהלבישך את שירתו של היינה בגדי השירה העברית.

* * *

וכיון שנתעוררת משנת חוני המעגל, ותשב אל שפתנו ואל שירתנו העתיקה והחדשה, והנך הוגה בספרותנו המקורית בשקידה רבה הנני בטוח בך, כי תגביר חילים ותתקרב יותר ויותר אל שירתנו בצורתה היותר מתוקנה, כי ידיעתך הרחבה בספרות השירה העולמית והשכלתך הכללית תעזורנה לכשרונך לעלות מעלה־מעלה, עד היכן שיד סגולותיך הטבעיות מגעת —

והבא לטהר שפתנו ולהשיב לה כבודה מסייעים לו.

אילו עברתי על שיריך, המונחים עתה לפני כשהם קבועים כבר בדפוס ואין לשנותם, בהיותם עוד בכתב, הייתי מעירך על חרוזים ידועים, על אמרות בודדות ועל מלים ידועות, שהם דורשים, לפי טעמי ודעתי, תקונים קלים או איזה שנויים קטנים.

בין כך ובין כך אני לוחץ את ידך בחבה על אהבתך הנאמנה לספרותנו ועל שובך באמת לכל מקורותיה. טפוסך הרוחני מזכיר לי את המשכילים המצוינים של הדורות שכבר עברו, ואשר שרידיהם הגדולים זכיתי להכירם בימי עלומי.

נעים לי לראות, כי בניו־יורק העסקנית, בניו־יורק המלאה קרירות הנפש וקפאון הרוח, בניו־יורק המצטיירת במוחי בדמות מאזני־כנען (לא אומר, חלילה, מאזני־מרמה) ענקיות, והשוקלת ומעריכה את כל אדם ואדם על־פי מה שיש לו (במזומנים הכתוב מדבר) ולא על־פי מה שיש בו, — בניו־יורק זו נעים לי לראות חולמי חלומות וחוזי חזיונות כמוך, השוגים באהבתם לשפתנו כל הימים לרבות הלילות. כמה מהם נשארו לנו בחיים ? נער יספרם — לשרידיהם היחידים הנני אומר שלום וברכה ! עמלם לא יהיה לשוא. בארץ לא זרועה זאת, כל אשר ישא משך הזרע של תרבותנו העתיקה והמחודשה, וכל הנושא בעול חובתנו הלאומית — ברכה תבוא על ראשו.

והנני מכבדך ומוקירך,

ראובן בריינין.

ניו־יורק, כ"ז אייר, תרפ"ג.

כְּעֵין הַקְדָּמָה

מַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה.....

שַׁחֲרוּת לִי, בְּהִלּוֹ נֵרוֹ „הַשַּׁחַר“:
קַנָּיו הָאִירוּנִי; לֹא הָלַךְ לִבִּי אַחַר
הַבְלֵי נְעוּרִים; מִבְּאֵר דָּלֹה דָלָה
פֶּרֶץ בֶּן משֶׁה, שֶׁאָבְתִּי „הַשְׂכָּלָה“!

* * *

וָאֵשְׁתְּ מֵימֶיהָ, עֲרֵבִים כָּל כַּךְ!
עוֹד דָּבוּק בִּלְשׁוֹנִי צוּפָם הָרַךְ!
כָּל טִפָּה וְטִפָּה נַחַל דְּבַשׁ,
מִמָּתְקוֹ תָּאֹרְנָה עֵינֵי בַר־נַשׁ!

* * *

וָאֵשְׁתְּ לְשִׁכָּרוֹן, וַאֲנִי יָשַׁנְתִּי
אַרְבָּעִים שָׁנָה עֲדֵי זָקַנְתִּי!
הֱקִיצוֹתִי, וְשׁוּב אֵלֶיהָ מִהַרְתִּי,
אֶל יְדִידוּתִי בַּנֹּעַר הוּבַבְתִּי,
אֶל הָעִבְרִיָּה כְנַפְשִׁי אָהַבְתִּי,
וְהִיא זָרָה לִי... פָּנֶיהָ לֹא הִכַּרְתִּי!...

שִׁירָתִי, מָה הִיא?

יֶשְׁנָם עֲנָקִים,
וְיֶשְׁנָם גַּמָּדִים,
וּפְלִיאוֹת, עַל אַחַת שֶׁבַע;
לֹא עֲנָקִית,
וְלֹא גַמָּדִית שִׁירָתִי:
פְּשׁוּטָה, כְּדֶרֶךְ הַטֶּבַע!

לְךָ תְּהִלָּה דוּמִיָּה!

(תהלים ס״ה, ד׳)

נַפְשִׁי אֶת ד׳ בָּרְכִי,
לְךָ נוֹתֵן כָּל צְרָכָיִכִי,
חַיִּן עֶרְכּוֹ לְפָנָיו עָרְכִי
כְּעַל כָּל תַּגְמוּלָיו עָלָיִכִי!

* * *

בִּרְדֶת הַטַּל עַל הֶהָרִים,
מַרְאֵהוּ כְּצֶמֶר צַחַר;
כַּחֲדוֹר אוֹר לַחֲדָרִים
עֵת יִבָּקַע הַשַּׁחַר.

עֵת בַּבֹּקֶר הַשֶּׁמֶשׁ
אֶחֱזֶה בַּהֲדָרוֹ זוֹרֵחַ;
אוֹ כַּחֲלוֹף צִלְלֵי אֶמֶשׁ
וְחוֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר בּוֹרֵחַ.

לְךָ, אֵל הַכָּבוֹד, תּוֹדָה
לִבִּי יִרְחַשׁ בִּדְמָמָה;
אָז לְךָ תַּבַּעֲנָה הוֹדָה
נֶפֶשׁ, רוּחַ וּנְשָׁמָה!

כִּי כֹל לְבַדְּךָ בָּרָאתָ,
אֵל אָדוֹן הַיְצִירָה;
מֵאַיִן — יֵשׁ קָרָאתָ,
מִזְבוּב כָּמוֹנִי — שִׁירָה!

שֶׁמֶשׁ, יָרֵחַ וְכוֹכָבִים;
אֶרֶץ, שָׁמַיִם וּמַזָּרוֹת;
עֲנָנִים, נְשִׂיאִים וְעָבִים,
זְוָעוֹת, סוּפוֹת וּסְעָרוֹת.

אֶת כֹּל מִסַּפֵּר גָּדְלוֹ,
לוּ חֲשׁוּבָן חָפַצְתִּי לְאַחַת,
יָדֶיךָ אוֹתָן פָּעָלוּ,
בִּשְׁמֵי מַעַל, בָּאָרֶץ מִתָּחַת!

אֲבָל אֶחְדַל אֶחְדוּלָה
מְעוֹרֵר דִּבְרֵי נְשִׁיָּה;
תְּהִלָּתְךָ עַל כֻּלָּן עוֹלָה,
וּלְךָ תְּהִלָּה דוּמִיָּה!.....

עַד הַגְּבוּל שִׁלְּחוּנִי

עַד הַגְּבוּל מֵיטִיבַי שִׁלְּחוּנִי,
וּבְהִפָּרְדָם בֵּרֹךְ בֵּרְכוּנִי:
„לֵךְ לְךָ, קָרְאוּ, לְדַרְכְּךָ,
מֵעַל לַגְּבוּל, לְשָׁלוֹם, לְבַדְּךָ!“

פַּלְגֵי מַיִם עֵינַי נִגָּרוּ,
וְשִׂמְחוֹת נַפְשִׁי מֶנִּי סָרוּ;
לְעִיר מוֹלַדְתִּי הָפַכְתִּי שֶׁכֶם,
וּקְרָבַי הָמוּ: „קְרוֹבַי אַיֶּכֶם?“

„אַיֶּךָ אָבִי, אוֹרִי, יִשְׁעִי,
כִּי עֲזַבְתַּנִי, מַה זֶּה פִּשְׁעִי?
בְּאֶרֶץ נוֹדִי, עַד אֶפֶס כֹּחַ,
בָּדָד אֶתַּע בְּלִי מָנוֹחַ!“

קִבְרֵךְ אִמִּי, אֵם רַחֲמָנִיָּה,
נֶעֱזָב, נוֹטָשׁ מֵעֵין בּוֹכִיָּה,
סְבִיבֵךְ מָוֶת יְשׁוֹטֵט אֵיבָה,
תַּחֲרִישׁ, תִּדּוֹם הַמַּצֵּבָה!

שָׁם בַּכָּתֵף עַל יַד הַנָּהָר,
מִי זֹאת נִשְׁקֶפֶת מֵרֹאשׁ הָהָר?

עִיר מוֹלַדְתִּי, זֹאת הַנֶּחְמָדָה,
בָּהּ עַרְשִׂי, מִטַּת יַלְדוּתִי עָמָדָה!

הָבָה, עוֹד פַּעַם רְאוֹת אִוִּיתִי
פְּנֵי הָעִיר בָּהּ חַיִּים חָזִיתִי!
וְיַד מִי הִיא בְּעָרְפִּי אוֹחֶזֶת,
תִּתְקְפֵנִי וְאֶת שְׂשׂוֹנִי מַרְגֶּזֶת?

יַד אִישׁ מִלְחָמָה עָלַי נָחָה,
וּכְהִתָּפְשִׂי הֲרִימוֹתִי קוֹל צְוָחָה,
לְהַבִּיט בְּפָנָיו שָׂעַרְתִּי שָׂעַר,
וָאֵבְךְּ הַרְבֵּה בְּכִי כַּנַּעַר!

„יְהוּדִי! מַה לְּךָ פֹּה יְחִידִי?"
עָלַי קוֹל נָתַן אִישׁ מַפְחִידִי;
וּבְחֶזְקַת יָדוֹ מִגַּן עֲדָנִי
שׁוֹמֵר הַגְּבוּל גָּרֵשׁ גֵּרְשָׁנִי!

בְּמֶרְחֲקֵי תֵבֵל, בֶּעָרִים, בַּכְּפָרִים,
נָדַדְתִּי, עָלִיתִי לִמְרוֹמֵי הֶהָרִים;
בְּלֶכְתִּי, בְּשִׁבְתִּי, יְגוֹנִי בִי עֵר:
הַרְחֵק מִקִּנִּי, אֵינֶנִּי אַךְ גֵּר!....

תַּחַת מִכְסֵה שִׁכְבַת שֶׁלֶג

תַּחַת מִכְסֵה שִׁכְבַת שֶׁלֶג,
רִקְמַת קֶרַח־נַחֲלֵי פֶּלֶג,
עֲטוּפָה לָבָן, הָאֲדָמָה
בִּזְרוֹעוֹת חוֹרֶף נִרְדָּמָה!

יִשְׁלַח שֶׁמֶשׁ חִצֵּי קַוּ,
יַבִּיט, יָשׁוּר מֵאֶשְׁנַבּוֹ
עַל הָאָרֶץ הַנִּרְדָּמָה
וְהִיא אַךְ מִשְּׁנָתָהּ קָמָה!

מֵעָלֶיהָ תַּשְׁלִיךְ קֶרַח;
תַּדְשֵׁא, תַּעֲנִיד דֶּשֶׁא, פֶּרַח;
תֵּטִיב פָּנִים לִפְנֵי חָבִיב,
לִקְרַאת דוֹדָהּ, הוּא הָאָבִיב!

יֵצֵא בָּחֳרִי אַף הַחוֹרֶף
אֶל הַבּוֹגְדָה יַהֲפוֹךְ עוֹרֶף;
יָנוּס, טֶרֶם יוֹם יָפוּחַ,
לַאֲשֶׁר יִשָּׂאֶנּוּ רוּחַ!

בְּאָבִיב

שָׁבִים הַצִּפֳּרִים
לְקִנָּם, וּמְחַדְּרִים
הַיְלָדִים רָצִים,
חוּצָה אָצִים
לִשְׁאוֹף אֲוִיר טָהוֹר
תַּחַת שֶׁמֶשׁ נָאוֹר;
וְהָאֲדָמָה מִסָּבִיב
תִּתְחַדֵּשׁ בְּאָבִיב!

קֶרַע לוֹ הַחַלּוֹן
עַיִן אֶל הָאַלּוֹן
הָעוֹמֵד לוֹ מִנֶּגֶד,
לָבוּשׁ צִיצֵי בֶּגֶד
חָדָשׁ עַל כָּל עָנָף!
לְעוּמָּתוֹ עוֹף הַכָּנָף
יַעֲנֶה: „חָבִיב, חָבִיב!
הֵידָד, בָּא הָאָבִיב!

* * *

יָשֵׁן לֵב בַּת חַוָּה,
גַּעֲגוּעֵי הָאַהֲבָה
לֹא יָדְעָה עוֹד;
אֵין לָהּ דוֹד!
וְהִנֵּה קוֹל הַדְּרוֹר
קוֹרֵא: „בָּא הַתּוֹר!
הָקִיצִי! בָּא חָבִיב
אֵלַיִךְ בָּאָבִיב!"

כְּעָנָן כָּלָה

כְּמָסָךְ יִגָּלֶה הַחוֹשֶׁךְ,
אֲפֵלַת הַלַּיְלָה מָשָׁה;
בַּמִּזְרָח יָאִיר הַשַּׁחַר,
יִבְרָא בְּרִיאָה חֲדָשָׁה!

יֵצֵא מִשּׁוּלֵי הַבֹּקֶר
שֶׁמֶשׁ אַדִּיר וְנָאוֹר;
חָתוּל בַּחֲתוּלֵי זָהָב
בְּקַוֵּי זוֹהַר לַמָּאוֹר!

קַרְנָיו יַרְנִינוּ אֶרֶץ,
יַצְהִילוּ פְּנֵי הָאֲדָמָה;
כָּל הַיְקוּם יְחַיּוּ,
יְחַדְּשׁוּ כָּל הַנְּשָׁמָה!

כַּלְבוּשׁ עָנָן כָּבֵד
יִלְבַּשׁ הַשֶּׁמֶשׁ לִפְעָמִים;
כַּשַּׂלְמָה נְשִׂיאֵי גֶשֶׁם
עוֹטֶה, עָבִים נִזְעָמִים!

יָבֹא רוּחַ מְטַאֲטֵא,
יְפַזֵּר אֶת הָעֲנָנִים;
כְּדַרְכּוֹ יִדְרוֹךְ שֶׁמֶשׁ,
כְּבַצָּהֳרַיִם יָאֵר פָּנִים!

עֲלִיַּת נְשָׁמָה

יָרוּץ כֹּכָב אֱלֵי כֹּכָב,
יַחְדָו יֵעָלְמוּ בְּתוֹךְ עָב,
בְּחֵיק אֲפֵילַת הָעֲנָנָה,
הַמַּחְפִּירָה פְּנֵי הַלְּבָנָה!
שָׁם יִתְאַחֲדוּ בִּנְשִׁיקָה
שֶׁל הָאַהֲבָה הָעַתִּיקָה,
וְנִגְלָה לָמוֹ רֹאשׁ הַסִּבָּה,
רָז הַטָּמִיר, סוֹד הַחִבָּה!

כֹּכָב אֱלֵי כֹּכָב עָף
בַּעֲקֵבוֹ עָלָה, צָף
נָתִיב בָּהִיר, שְׁבִיל הֶחָלָב,
וּמֵהוֹדוֹ אָצַל עָלָיו
לִוְיַת חֵן, בְּרַק מְאוֹרוֹת,
רִשְׁפֵּי זִיקִים, רְסִיסֵי אוֹרוֹת;
וַיָּרוֹנוּ אַחַר, אַחַר,
כֹּכְבֵי לַיְלָה, כֹּכְבֵי שַׁחַר!

יַבִּיט כֹּכָב עַל הָאֲדָמָה,
„מֵאָדָם", יַגִּיד, „אֲנִי הַנְּשָׁמָה!
בִּהְיוֹתִי אֱנוֹשׁ, בְּמַחֲשַׁבִּים
אָז יָשַׁבְתִּי, וּמִמַּעֲמַקִּים,
מִגֵּו כִּלְאִי, הֶעֱלָנִי
שַׂר הָרוּחוֹת, וּגְאָלָנִי;
וּבַמְּרוֹמִים, מֵעַל לֶעָבִים,
אֶתְהַלֵּךְ, כֹּכָב אֶת כֹּכָבִים!"...

יֵאוּשׁ

(1912)

אוּמְלָל אָנֹכִי, אוֹבֵד מֵעוֹדִי,
דַל חֶלְקִי בַּתֵּבֵל הַבְּרוּכָה;
מְנוּחָה חָסַרְתִּי בְּאֶרֶץ נוֹדִי,
חֲמַת אֵל וזַעַם עָלַי שְׁפוּכָה!

זֶה לִי חֲמִשִּׁים שָׁנָה וּשְׁתַּיִם
מִיּוֹם צֵאתִי מִבֶּטֶן לְעָמָל,
הֲיָדַעְתִּי טוֹב, עוֹנֶג הַחַיִּים
יוֹם אֶחָד בְּחַסְדּוֹ עָלַי גָּמָל?

שְׁנוֹת יְמֵי חֶלְדִּי בְּתוֹהוּ חָלָפוּ
וְעַל פְּנֵי עִקְבוֹתָן נִכָּרוּ;
כָּשַׁל כֹּחִי וְיִצּוּרַי רָפוּ,
וְחוּשַׁי כּוּלָהֶם בִּי גֶעֱבָרוּ!

אַיֵּה שְׁאוֹן הַתֵּבֵל וַהֲמוֹנָהּ,
אֵי גִיל וְשָׂשׂוֹן, שִׂמְחַת הַחַיִּים?
הֲפָתְחָה הָאָרֶץ קֶבֶר גְּרוֹנָהּ,
וַתִּבְלַע הַיְקוּם תַּחַת שָׁמַיִם?

חַיִּים יְצוּרֵי הָאֲדָמָה כֻּלָּם,
הַטֶּבַע דַּרְכָּהּ לֹא שָׁרְכָה;
מְאוֹרוֹת שָׁמַיִם יָהֵלּוּ בְּהִלָּם
וּבְנֵי אָדָם עוֹשִׂים בִּמְלָאכָה.

וְלִי אֵין חֵפֶץ בְּזוֹהַר הָרָקִיעַ,
לֹא לִי הוֹד הַכֹּכָבִים;
עָלַי תִּפְאַרְתָּם אֵיךְ אָרִיעַ,
וּשְׁמֵי חַיַּי הִתְקַדְּרוּ בֶּעָבִים?

סְבִיבִי אַךְ שַׁמָּה וּשְׁאִיָּה,
אֲגַשֵּׁשׁ כְּעִוֵּר וְאֵין לוֹ עֵינַיִם;
כְּאִישׁ אֲשֶׁר נַפְשׁוֹ לֹא חָיָה
אֶתְהַלֵּךְ, לָמָּה לִי חַיִּים?

בְּאַחֲרִית הַיָּמִים

וּבְאַחֲרִית הַיָּמִים,
בְּאַחֲרִית יָמֶיךָ,
בֶּן אָדָם, אָז קָמִים
מַכְאוֹבִים עָלֶיךָ!
כִּגְשָׁמִים נִזְעָמִים
אֶת חַדְרֵי נַפְשֶׁךָ
שָׁטוֹף יִשְׁטוֹפוּ,
וְאֶת גּוּפְךָ יִגְרוֹפוּ
לִתְהוֹמֵי הָאַיִן!
וְכָבְתָה הָעַיִן,
וְכָבָה הָאוֹר,
וְיֶחְדַּל מְקוֹר
מוֹצָא הַמַּיִם,
וְאָפְסוּ הַחַיִּים!

* * *

וְכִכְלוֹת הַכֹּל...
כִּבְלוֹעַ הַשְּׁאוֹל,

בֶּן אָדָם, עוֹלָמְךָ:
הָאֲדָמָה אֶת דָמְךָ
כִּי לָקְקָה, מָצָצָה,
וְהָאָרֶץ הִתְפַּלָּצָה,
נָמְקָה תַחְתֶּיךָ...
קוֹל מֵאַחֲרֶיךָ
יִקְרָא: „הַגִּידָה
אֶת פֶּשֶׁר הַחִידָה!
לַחַיִּים, מַה יִתְרוֹן,
לַמָּוֶת מַה פִּתְרוֹן?"
וְאָבַד הַהֵד, וְעוֹד
לֹא נִגְלָה הַסּוֹד!

אֵלִי, אֵלִי לָמָה עֲזַבְתָּנִי?

„אֵלִי, אֵלִי לָמָה עֲזַבְתָּנִי?"
יְמָרֵר בִּבְכִי יִשְׂרָאֵל הֶעָנִי!
יִשְׁאַל לְתוּמוֹ יַעֲקֹב אִישׁ תָּם:
לָמָה מִכָּל עַם וָעָם
נִפְלֵינוּ, אֲנִי וּבֵיתִי?
הֲלֹא מִנְחָה לְעֵשָׂו הֵבֵיאתִי,
מַתָּנוֹת נָתַתִּי לְלָבָן,
לֶאֱדוֹם, רוֹמָא וְיָוָן;
לִבְנֵי קְטוּרָה וּלְיִשְׁמָעֵאל,
כִּי יְדַבְּרוּ שָׁלוֹם אֶל יִשְׂרָאֵל;
וְלָמָה הִתְעַמְּרוּ בָנוּ לְהִשְׁתַּעְבֵּד,
לְהַשְׁמִיד „לַהֲרוֹג וּלְאַבֵּד?"

„אֵלִי, אֵלִי לָמָה עֲזַבְתָּנִי?"
יְשַׁוַּע הַמִּתְחַנֵּן, יְהוּדִי אָנִי!
וְאוֹתְךָ, אֵלִי, עָבַדְתִּי מֵעוֹדִי,
בְּכָל לְבָבִי, בְּנַפְשִׁי, בִּמְאוֹדִי!

לְמַעַנְךָ יָשַׁבְתִּי אֶל-עַקְרַבִּים,
וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל קִדַּשְׁתִּי בָּרַבִּים!
כִּי הֱסִיתוּנִי עוֹבְדֵי פְּסִילִים
לִכְרוֹעַ בֶּרֶךְ לָאֱלִילִים;
כִּי שִׁחֲדוּנִי חַיִּים כֹּפֶר דָּתִי,
אֶל הַהֶרֶג הוֹצֵאתִי נִשְׁמָתִי!
וְעַל מַה זֶּה אֱלֹהַי שְׁכֵחָנִי,
„אֵלִי, אֵלִי לָמָּה עֲזַבְתָּנִי?"

וְחוֹדֵר הַקּוֹל לְחַדְרֵי שְׁחָקִים,
יְחוֹלֵל בַּמָּרוֹם רְעָמִים וּבְרָקִים!
יֵחַתּוּ שָׁמַיִם מֵהֲמוֹנָם,
תִּרְעַשׁ הָאָרֶץ מִשְּׁאוֹנָם!
יִתְפָּרְצוּ רוּחוֹת וּזְוָעוֹת,
עָבֵי עָבִים יָרִיקוּ דְּמָעוֹת
מֵאוֹצַר הַגְּשָׁמִים, מֵחֵיק הַנֹּאד
עַל הֶחָמָס וְעַל הַשּׁוֹד,
עַל הַהֶרֶג וְעַל הָרֶצַח,
עֲלֵי בְּכִית עַם הַנֶּצַח.

בְּקָרְאוֹ בַּצָּרָה „הַצַּר הֲרִימָנִי״;
אֵלִי ,אֵלִי, לָמָּה עֲזַבְתָּנִי?״

* * *

אַחַר הָרַעַשׁ קוֹל דְּמָמָה דַקָּה
יִשָּׁמַע, לֵאמֹר: ״תְּפִלָּתְךָ הַזַּכָּה,
יִשְׂרָאֵל, בְּאָזְנַי עָלָתָה:
חָלִילָה לָאֵל מֵעֲשׂוֹת עַוְלָתָה!
הֲלֹא עִמְּךָ הָיִיתִי בְּכָל הַדּוֹרוֹת,
וּלְפָנַי נִגְלוּ כָּל הַקּוֹרוֹת
אוֹתְךָ, בֶּן אוֹנִי, מֵאָז וְעַד עָתָּה;
יִסַּרְתִּיךָ, כִּי בְחִירִי אָתָּה!
אַל תֹּאמַר, עֲזַבְתִּיךָ יִשְׂרָאֵל,
כִּמְעַט רֶגַע וְתִגָּאֵל!
קְרָא בְגָרוֹן: אֱלֹהַי נִחַמְתָּנִי!
„אֵלִי, אֵלִי לֹא עֲזַבְתָּנִי!״

הַרְרֵי צִיּוֹן

אֶל הֶהָרִים, אֶל הֶהָרִים
הַכְּחוּלִים, הַנֶּאְדָּרִים;
אֶל גָּבְהֵיהֶם הַנִּשָּׂאִים,
הַמּוּפָזִים, הַמְתוּלָעִים
מִזְּהַב קַרְנֵי אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ,
בְּבוֹא בֹקֶר, כִּי בָא אֶמֶשׁ;
אֶל מְרוֹמָם נַפְשִׁי כָלְתָה,
מִי יִתֵּן אֵבֶר לָהּ וְעָלְתָה
עֲלֵי בָמְתֵי הוֹד רָאשֵׁיהֶם,
חוֹפְפָה שְׁכִינַת אֵל עֲלֵיהֶם!

אֶשָּׂא עֵינַי אֶל הֶהָרִים,
לְהַרְרֵי צִיּוֹן וַעֲבָרִים:
שָׁם הַלְּבָנוֹן בְּשֶׁלֶג עוֹלָמִים
יָרִים רֹאשׁוֹ לִשְׁמֵי רָמִים;
וּמִבֵּין רוֹחַב כְּתֵפָיו,
מִנִּי נִקְרַת צוּרָיו, כֵּפָיו

מַיִם חַיִּים וּטְהוֹרִים
נוֹזְלִים, נוֹזְלִים כְּחוּטֵי אוֹרִים,
לְהַפְרִיחַ כִּכָּר, תֵּל —
אַדְמַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל:

אֶשָּׂא עֵינַי מֵהֲלוֹם
אֶל הֶהָרִים אַךְ בַּחֲלוֹם־
חֶזְיוֹן לַיְלָה רָאִיתִי אוֹתָם,
בָּרוּחַ עָפְתִּי עַל גִּבְעוֹתָם!
הַרְרֵי צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם!
לוּא כַּיּוֹנָה לִי כְנָפַיִם,
אָעוּפָה, אֶשְׁכּוֹן עַל גַּבּוֹתָם,
אֲנַשֵּׁק וַאֲחַבֵּק אוֹתָם!
גּוּשָׁם עָפָר לִי אַבְנֵי חֵן,
גִּבְעוֹת צִיּוֹן הִנָּן הֵן!!

חָזוֹן לַיְלָה

מִן הַמַּעֲרָב אָתָא לַיְלָה,
מִנִּי יַם קְדַם אֲדַמְדָם,
חַכְלִיל תּוֹלָע מִזָּהָב שֶׁמֶשׁ
מוּצָק עַל כַּנְפֵי הַשַּׁחַק,
בַּעֲרוֹב הַיּוֹם!

וּלְאַט לְאִטִּי יָבֹא לַיְלָה;
כְּגַנָּב בַּסֵּתֶר, בְּהֶחָבֵא,
מֵחוּר הָאוֹפֶל יַגִּיחַ;
בַּחֲשֵׁכָה, בְּמַעֲטַת הָעֲלָטָה
יִצְעַד צָעַד!

וְהַכֹּכָבִים בִּמְסִלּוֹתָם
הָלוֹךְ יֵלְכוּ אַף יָצִיצוּ
מִבֵּין חֲרַכֵּי הָרָקִיעַ;
וְלוֹבֶן פְּנֵי הַלְּבָנָה יַלְבִּין
שְׁמֵי הַתְּכֵלֶת!

וְנוֹגַהּ אוֹרוֹ הַיָּרֵחַ
לִפְעָמִים עַל אֶרֶץ יַשְׁלִיךְ;
נָגְהוֹ אוֹר כֵּהֶה, דַּק וְחָלָשׁ,
מְכֵּה חִוָּרוֹן, שֶׁצִּלּוֹ
מַרְבֶּה צְלָלִים!

וַעֲנָנִים כִּסּוּ שָׁמַיִם,
קָדַר בַּמָּרוֹם הַסַּהַר;
גַּם יָלִיט פָּנָיו הַחשֶׁךְ
בְּאַדֶּרֶת דְּמָמָה חֲרִישִׁית,
מַחְרִישׁ לָיִל!

עֵינֵי אָדָם אֲחוּזוֹת, סְגוּרוֹת
בְּמוֹסְרֵי עוֹז חֶבְלֵי הַשֵּׁינָה;
וְלִבּוֹ עֵר, יִרְאֶה הַבֵּיָּן
פָּתוּחַ לְנֶגֶד הַהֵיכָל,
מִכְלוֹל הַחֲלוֹם!

* * *

וּבִנְפוֹל עַל אִישׁ תַּרְדֵּמָה,
בְּשָׁכְבוֹ עַל עַרְשׂוֹ בַּלֵּילוֹת
תֶּחֱזוּ עֵינוֹ הַשְׁתּוּמָה
זָרוֹת לֹא שְׁזָפָתַם
עַיִן רוֹאָה!

בְּלוּלִים יַעֲלוּ הַחֶזְיוֹנוֹת,
אֵין סֵדֶר, אֵין מִשְׁטַר לָמוֹ;
אֵשׁ וּמַיִם יִתְלַכָּדוּ
וְעַל שְׂדֵה הַקִּמְשׁוֹנִים יִפְרַח
גַּן הָעֵדֶן!

וּבְרַק שְׁלַל הַצְּבָעִים, תְּכֵלֶת
אַרְגָּמָן, תּוֹלַעַת שָׁנִי;
וְזִיו טוֹהַר יִפְעַת הַפְּנִינִים
בַּמַּרְאָה יֵרָאוּ כְּבִמְאִירַת
אַסְפַּקְלַרְיָא!

וּבִמְעוּף הָעַיִן יַעֲבוֹרוּן
עַל פָּנָיו גַּיְא וָהַר, עִיר וּכְפָר,
גַּבְנוּנִים לְמִישׁוֹר יְרוּכָסוּ;
וּבַמִּדְבָּר לוֹ גַּל הַיָּם
יָסוֹל מְסִלָּה!

וּלְרַגְלָיו תֻּכּוּ קְהַל גּוֹיִם,
עֲדַת עַמִּים וּלְאוּמִּים שׁוֹנִים;
וְעַל מְדִינוֹת, עַל אֶרֶץ רַבָּה,
יִמְשׁוֹל מֶמְשַׁל רַב, כַּשַּׁלְטָן
בְּכֶתֶר מַלְכוּת:

וּלִימִינוֹ נִצְּבָה שֵׁגָל,
אֵשֶׁת־חֵן, מַלְכָּה יְפֵהפִיָּה;
אֵלֶיהָ יִגַּשׁ לְחַבְּקֶנָּה
בִּזְרוֹעוֹתָיו.... הִתְחַמְּקָה — — —
סָר הַחֲלוֹם!

דוּ־פַּרְצוּפִים

נָטוֹף נָטְפָה הַטִּפָּה,
טִפָּה שֶׁל דְּיוֹ,
וּבְהִתְבַּקְעָהּ
נִשְׁתַּפְּכָה מְרֵרָתָהּ
וַתְּהִי לְנַהַל שׁוֹטֵף,
שָׁטוֹף וְעָבוֹר
עַד קְצוֹת הָאָרֶץ;
וּמְלֵיחוֹ הַשָּׁחוֹר
יִשְׁאַף הָעֵט,
יָגִיחַ אֶל קִרְבּוֹ
מַיִם מְאָרְרִים
וּמְתוּקִים גַּם יָחַד!...

מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ וְעַד מְבוֹאוֹ

(תהלים קי״ג, ג׳)

יִלְבְּנוּ פְּנֵי קָדִים,
אוֹר שַׁחַר בְּהִלּוֹ;
יוּלַד שֶׁמֶשׁ בֹּקֶר,
גֻּלַּת כֶּסֶף כֻּלּוֹ!

יַעַל רוּם מְרוֹמִים,
עַד חֶלְדֵי צָהֳרָיִם:
יַצְהִיל, יֵיטִיב פָּנִים
בְּזִיו־זָהָב אַפַּיִם!

יֶאְדְּמוּ שְׁמֵי עֲרָבִים:
קְלַסְתֵּר פְּנֵי הַחַמָּה,
כִּנְטוֹתָהּ מַעֲרָבָה,
גֻּלָּה אֲדַמְדָּמָה!

* * *

יוּלַד יֶלֶד קָטָן
יוֹנֵק חֲלֵב שָׁדַיִם:
תִּינוֹק שַׁעֲשׁוּעִים,
יִנָּשֵׂא עַל כַּפָּיִם!

יִשְׂגֶּה מַעֲלָה מָעְלָה,
בָּחוּר כַּאֲרָזִים;
יָאִירוּ פְּנֵי הַנּוֹעַר,
בְּקַרְנֵי פָּז מוּפָזִים!

יִרְדּוֹף אֱנוֹשׁ קָדִים,
נָפְלוּ לוֹ חֲבָלִים
בַּמִּדְבָּר, בָּעֲרָבָה:
תַּחַת אוֹר — — צְלָלִים!

בַּקַּיִץ

יַגְשִׁים גֶּשֶׁם מִטְרוֹת כֶּסֶף
עַל־אַבְקַת זְהַב חוֹל־אֵין־סוֹף;
יַךְ הַבָּרָד חִטָּה, קָמָה,
יָשִׁית קָצִיר לִיְפִי הַנּוֹף!

רוּחַ הוֹמֶה עַל חֲלִילוֹ
יְצַלְצֵל קוֹל מְצִלְתַּיִם;
יִקְרָא בָּרָק אֶל הָרַעַם,
יַחְדָּו יִמְחֲאוּ כַּפָּיִם!

נָעוּ, שָׁחוּ הָאֲלוֹנִים,
יְצַפְצְפוּ כָּל עוֹף הַכָּנָף;
בְּמָחוֹל יְרַקְּדוּן הַר וָגֶבַע,
וְעַב־שֶׁמֶשׁ יָאֵר פָּנָיו!

נְיוּ יָרְק

נְיוּ יָרְק, עִיר רַבָּתִי עַמִּים,
קִרְיָה, הֲרַת שִׁפְעַת יַמִּים,
מְלֵאַת אוֹצָרוֹת, מָמוֹן קוֹרַח,
עַל כָּל שַׁעַל, עַל כָּל אוֹרַח;
מַעְלָה, מַטָּה, אָחוֹר, פָּנִים,
כֶּסֶף, זָהָב, גַּם אֲבָנִים
יְקָרֵי עֶרֶךְ וּפְנִינֵי יָם
מַרְהִיבִים עֵינֵי כָל הָעָם!

נְיוּ יָרְק, קִרְיָה רַבַּת עַמִּים,
עִיר יוֹשֶׁבֶת עַל חוֹף יַמִּים;
עוֹטָה שִׂמְלַת אוֹר וּצְלָלִים,
חֲבוּשַׁת עֲנָק, פְּאֵר מִגְדָּלִים!
צָעִיף לְרֹאשָׁהּ שְׁבִיב אֲבוּקָה.
מוֹרֶה דֶרֶךְ לִבְנֵי מְצוּקָה,
הַבָּאִים יוֹם יוֹם אֵלֶיהָ
לַחֲסוֹת בְּסֵתֶר כְּנָפֶיהָ!

נְיוּ יָרְק, עִיר חוֹבֶקֶת זָרִים,
בָּהּ גֵּר כְּאֶזְרָח רֹאשׁוֹ יָרִים;
לְכָל הַקָּרֵב, לְבָא עָדֶיהָ,
פָּתוֹחַ תִּפְתַּח שְׁעָרֶיהָ!
בָּהּ „יְרוֹקִים" יְצוֹהָבוּ,
עֲנִיִּים בְּתוֹכָהּ יְזוֹהָבוּ,
וַאֲשֶׁר תַּפְלִיט הָאֳנִיָּה,
הִיא לוֹ אֵם רַחֲמָנִיָּה!

אָכֵן קִרְיָה הִיא נִפְלָאָה,
עִיר כָּמוֹהָ לֹא נִמְצָאָה!
לִבָּהּ עֵר, לְעַפְעַפֶּיהָ
לֹא תִתֵּן שֵׁנָה, וְרַגְלֶיהָ
נָעוֹת, לֹא תַעֲמוֹדְנָה רֶגַע,
לֹא יַעַצְרֵן שָׂטָן, פֶּגַע!
שׁוֹאֶפֶת נְיוּ יָרְק בִּמְאוֹדָהּ
לַעֲבוֹדָה, לַעֲבוֹדָה!

בָּהּ כָּל הוֹלֵךְ עַל שְׁתַּיִם
מֵהַבֹּקֶר וְעַד עַרְבַּיִם,

וּמֵעֶרֶב וְעַד שַׁחַר עָלָה,
בְּחִפָּזוֹן וּבִבְהָלָה,
יָשׁוּם, יִשְׁרוֹק וַיְשַׁקֵּר,
יַעֲמִיק הַחְתֵּר וַיְנַקֵּר
בְּמִסְתָּרִים וּבֶהָמוֹן
אַחַר גִּלְלֵי הַמָּמוֹן!

* * *

נְוֵה יָרֹק, יִזְרַח בְּהוֹד עָלַיִךְ
שֶׁמֶשׁ אַדִּיר, וּפָנַיִךְ
גַּם בַּלַּיְלָה בְּאוֹר יִצְהָלוּ!
וּבָנַיִךְ כֹּה יֶהֱבָּלוּ
לִרְדּוֹף רַק אַחֲרֵי הַצֵּל,
וּמִשְׁתַּחֲוִים לֹא לָאֵל,
מֶלֶךְ עוֹלָם, כֹּל יוֹדֵעַ,
כִּי אִם לַדֹּלָר, לַמַּטְבֵּעַ!!

נִיסָן וְחַג הַפֶּסַח בְּאַמֶרִיקָה

בָּרוּךְ בּוֹאֲךָ נִיסָן הַחוֹדֶשׁ!
חוֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן, חוֹדֶשׁ הָאָבִיב!
בָּרוּךְ רוּחֲךָ, רוּחַ הַקוֹדֶשׁ
בְּאָהֳלֵי יַעֲקֹב יִשְׁכּוֹן מִסָּבִיב!

בָּרוּךְ שִׁמְשֵׁךְ, שֶׁמֶשׁ הַגְּאוּלָּה,
שֶׁמֶשׁ הַחוֹפֶשׁ, שֶׁמֶשׁ הַדְּרוֹר!
יָצָא לִזְרוֹחַ עַל עַם סְגֻלָּה
בְּצֵאתָם מֵחֶשְׁכַת מִצְרַיִם לָאוֹר!

וּבָרוּךְ אַתָּה בְּרָכַת כִּפְלַיִם
חַג הַפֶּסַח בְּאֶרֶץ הַחוֹפֶשׁ!
אוֹרְךָ לָנוּ אוֹר שִׁבְעָתַיִם,
אוֹר הַחַיִּים, אוֹר הַנּוֹפֶשׁ!

אֵין מַפְחִיד וְאֵין מַפְרִיעַ,
אֵין דוֹרֵשׁ לַעֲלִילַת דָּמִים!
לָכֵן נָגִילָה, נָשִׂישׂ, נָרִיעַ,
בְּאֶרֶץ הַחֵרוּת, בְּחַג פֶּסַח תָּמִים!

אֶסְתֵּר

בַּיָּמִים רִאשׁוֹנִים, בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה,
שׁוֹשַׁנַּת יַעֲקֹב פָּרְחָה הִפְרִיחָה;
וּלְכָל עָרֵי מַלְכוּת פָּרַס הַגְּבִירָה,
מֵהוֹדּוּ וְעַד כּוּשׁ, שָׁרָשֶׁיהָ הִשְׁלִיחָה!

פְּרָחֶיהָ פִּרְחֵי הוֹד, נִטְעֵי נַעֲמָנִים,
עָלֶיהָ עֲלֵי חֶמֶד, עֲלֵי אֲרוּכָה;
וְרֵיחָהּ הַטּוֹב כְּרֵיחַ הַנִּצָּנִים,
כְּרֵיחַ הַשָּׂדֶה בָּאָרֶץ הַבְּרוּכָה!

הֲלֹא הִיא אֶסְתֵּר הַיָּפָה בַּנָּשִׁים,
הֲלֹא הִיא הֲדַסָּה הַנָּאוָה בַּמְּלָכוֹת;
הֲכִי קוֹרָא שְׁמֵךְ אֶסְתֵּר: סִתְרָה לַנִּגָּשִׁים
הָיִית, וְלַחֲשׁוּכִים סַהַר בִּשְׁמֵי בְּרָכוֹת!

אוֹר מַקַּרְנֵי עוֹר פְּנֵי מָרְדְּכַי בֶּן יָאִיר,
מִמֶּנּוּ לָךְ קַרְנַיִם, יְהִי זִכְרוֹ בָּרוּךְ!
הוּא הַשֶּׁמֶשׁ, וְאַתְּ אוֹרוֹ לְהָאִיר
חֶשְׁכַּת עַמֵּךְ יִשְׂרָאֵל בְּלֵיל אָרוּךְ!

אֵת שְׁמִי עַם יִשְׂרָאֵל עֲנָנִים הֶחְשִׁיכוּ
לֹא אַחַת וְלֹא שְׁתַּיִם, פְּעָמִים אֵין סְפוּרוֹת,
שׂוֹנְאֵי בְּנֵי שֵׁם לְמוּלוֹ לָשׁוֹן הֶאֱרִיכוּ
מִנִּי אָז וְעַד עַתָּה וּמִדּוֹר דּוֹרוֹת!

גַּם יָד בּוֹ שָׁלְחוּ, יַד קָשָׁה וַחֲזָקָה,
וּלְחָיָיו בְּחֶרְפָּה מָרְטוּ בְּאֶגְרוֹף רֶשַׁע;
רַגְלָיו בַּסַּד שָׂמוּ, בְּמָתְנָיו מוּעָקָה,
וּמַה זֶּה וְעַל מַה זֹּאת, עַל לֹא חֵטְא וָפֶשַׁע!

„יֶשְׁנוֹ עַם אֶחָד", יֹאמַר בֶּן הַמְּדָתָא,
מְפוּזָּר וּמְפוֹרָד, אַךְ אֶחָד הִנֵּהוּ;
לֹא לָנוּ הוּא, אוֹיֵב מִמֶּרְחַק אָתָא,
וּבְקִרְבֵּנוּ הוּא עוֹשֶׂה זָר מַעֲשֵׂהוּ!

כְּהָמָן הָרָשָׁע כָּל חֲבֵרָיו הָרְשָׁעִים,
רוּחַ אֶחָד לָהֶם, יִשְׁתַּווּ בְּאַחַת,
אַךְ אוֹתָהּ הֵם מְבַקְשִׁים, וְאֶל זֶה בָּאִים,
לָבוֹז הָרְכוּשׁ וְאֶת הַנֶּפֶשׁ לָקַחַת!

כָּל צָרָה וָהֹוָה מִיָּדָם בָּאַתְנוּ
וְאֵימַת הַמָּוֶת הִפִּילוּ עָלֵינוּ,
בְּכָל זֹאת חָיֹה נִחְיֶה, עוֹד לֹא מַתְנוּ
עוֹד בָּנוּ קִיָּמֵנוּ, לֹא נִכְחַד שְׁמֵנוּ!

כִּמְעַט אָמַרְנוּ נוֹאָשׁ, בָּא קִצֵּנוּ,
וְהִנֵּה יְשׁוּעָה קְרוֹבָה, נָסָה הַצָּרָה!
רֶגַע חָשַׁבְנוּ רָמָה יַד שׂוֹנְאֵנוּ,
שֶׁקַּמְתְּ לָנוּ אֶסְתֵּר לִמְלִיצָה יְשָׁרָה!

בְּרוּכָה אַתְּ אֶסְתֵּר, וּבָרוּךְ טַעְמֵךְ,
מִנָּשִׁים בָּאוֹהֶל חֵן חֵן לָךְ לְמָנָה!
וּשְׁמֵךְ הַטּוֹב לַטּוֹב יִזָּכֵר בְּעַמֵּךְ,
בִּימֵי הַפּוּרִים, מִדֵּי שָׁנָה בְּשָׁנָה!..

תִּשְׁעָה בְּאָב

וּכְפַעַם בְּפַעַם יִלָּחֵץ לְבָבִי,
יֶאֱנַק, יֵאָנֵשׁ כִּי גָדַל הַכְּאֵב!
וּכְצַר לִי אֶקְרָא: „אֵל אֱלֹהֵי אָבִי,
הֲלֹא תִשְׁלַח רְפוּאָה לְנִשְׁבְּרֵי לֵב”?
הֲלֹא תָשׁוּב תְּרַפֵּא הֲרִיסַת הַקִּיר
בְּקִרְיַת צִיָּה, יְרוּשָׁלַיִם הָעִיר!

וּכְשָׁנָה בְשָׁנָה בְּתִשְׁעָה בְּאָב
יַגַּע עַד לִבִּי צַעֲקָתָהּ שֶׁל „אֵיכָה”
אֵיכָה כֹּה נָפְלוּ בִּימֵי הַקְּרָב
חֲלָלֶיךָ יְהוּדָה, מִבְחַר חֵילֵךְ?
„אֵיכָה” הִזְעַק כָּל אֶבֶן בַּקִּיר
„אֵיכָה יָשְׁבָה בָדָד הָעִיר”!

וּכְגוֹדֶל הַצָּרָה, צָרַת חוּרְבַּן כִּפְלַיִם,
אוֹרֶךְ הַגָּלוּת, זֶה שָׁנִים אַלְפַּיִם,
גָּדְלָה הַתִּקְוָה, תִּקְוָתִי בַּחַיִּים
כִּי לְעוֹלָם לֹא תָקוּם צָרָה פַּעֲמַיִם,
כִּי יָבֹא יוֹם נָקָם, נִקְמַת שִׁלּוּמִים
וְצִיּוֹן תִּנָּחֵם מִשְׁנֵה נִחוּמִים!

תְּשׁוּבָה, תְּפִלָּה וּצְדָקָה

תְּשׁוּבָה, תְּפִלָּה, צְדָקָה בַּחֲנִינָה אֲמוּרוֹת,
שָׁלֹשׁ אֵלֶּה הַתֵּבוֹת נִשְׁלָבוֹת, קְשׁוּרוֹת
אַחַת לְאַחַת בִּתְפִלָּה וְרִנָּה
עֵת לֵאלֹהָיו יִשְׂרָאֵל יַעֲרֹךְ תְּחִנָּה!

תְּשׁוּבָה יַעֲשֶׂה טֶרֶם יְבַקֵּשׁ סְלִיחָה,
תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה מִלֵּב וְלֹא בְּשִׂיחָה!
דֶּרֶךְ עִקֵּשׁ יַעֲזֹב, אָרְחוֹת מְרֵעִים
לְהִתְהַלֵּךְ בְּמֵישָׁרִים אֶת תְּמִים־דֵּעִים!

וּמִי כְּעַם יִשְׂרָאֵל יֵדַע תְּפִלָּה?
מִי כָּמוֹהוּ יְתַנֶּה שֶׁבַח וּתְהִלָּה?
הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב שְׁחָקִים קוֹרֵעַ
קוֹל תְּפִלָּתוֹ עוֹלָמוֹת בּוֹקֵעַ!

וּבְצִדְקָתְךָ יְשֻׁרוּן עַל כֹּל הִגְדַּלְתָּ,
מִכָּל־עַם עֲשׂוֹת צֶדֶק הִשְׂכַּלְתָּ,
צִדְקַת עַם נָבוֹן צְדָקָה נְבוֹנָה,
צְדָקָה שֶׁל חֶסֶד, צְדָקָה נְכוֹנָה!

טוֹבָה תְּשׁוּבָה אַף יָפָה תְּפִלָּה
וְעַל כֻּלָּן צְדָקָה לָהּ נָאוָה תְּהִלָּה
וּתְהִלָּתָהּ יְסַפֵּר פִּי עַם סְגוּלָה
לֹא אַךְ בְּמִלָּה כִּי גַם בִּפְעוּלָה!

לָכֵן יְרַחֲמֵהוּ גַּם הוּא עוֹשֵׂהוּ,
סָלֹחַ יִסְלַח לוֹ אֵל יוֹצְרֵהוּ,
כָּל חֵטְא וָפֶשַׁע עָוֹן וַעֲבֵירָה,
בַּעֲבוּרָם יַעֲבִיר אֶת רוֹעַ הַגְּזֵירָה!

בַּבּוֹר

נַפְשִׁי, נַפְשִׁי לָמָּה קוֹדֵר תִּתְהַלָּכִי?
מַה זֶּה תִּשְׁתּוֹחֲחִי, לָמָּה רוּחֵךְ נֶעֱכָּרָה?
לָמָּה כַּנַּחַל בִּדְמָעוֹת תִּשְׁתַּפָּכִי,
מַה לָּךְ פֹּה, בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה?

נַפְשִׁי, נַפְשִׁי לָמָּה בָּרִיחַ וּדְלָתַיִם
יַעַטְרוּךְ מִסָּבִיב כְּחוֹמָה נְצוּרָה?
תֶּהֱמִי, תְּצַפְצְפִי כְּצִפּוֹר כְּנָפַיִם,
כְּיוֹנָה בִּכְלוּב תְּפוּשָׂה, צְרוּרָה?

בַּכֶּלֶא הוּשַׂמְתְּ אֶת שׁוֹדְדֵי לַיִל
לִשְׁאוֹף רוּחַ קֶטֶב, צַחֲנָה וּבָאְשָׁה?
וּלְרֹאשֵׁךְ שׁוֹמְרִים, אַנְשֵׁי הַחַיִל,
יַפִּילוּ אֵימִים עָלַיִךְ בְּרוּחָם הַקָּשָׁה?

וּמַה עָוֶל עָשִׂית לָדַעַת אָבִיתִי,
נַפְשִׁי, הִתְוַדִּי הַחֵטְא, הָעֲבֵירָה?
„יָשָׁר פְּעָלַי, רַע לֹא עָשִׂיתִי,
שְׁמַע נָא קוֹרוֹתַי, הַאֲזִינָה וַאֲדַבֵּרָה“!

בַּהֲרוֹת אִמִּי וַתֵּלֶד לְאָבִי בֵּן זָכָר,
וַיִּמָּלֵא אוֹר שָׂשׂוֹן כָּל הַבָּיִת!
„כִּי כֵן יְבוֹרַךְ גֶּבֶר, בָּנִים שָׂכָר"
יֶלֶד נֶחְמָד וְנָעִים כִּשְׁתִיל זָיִת!

הָעִיר בָּהּ נוֹלַדְתִּי קְטַנָּה הָיְתָה
קוּפְאָה עַל שְׁמָרֶיהָ עַל „אֶרֶץ פִּיחַ" (רוּם)
שָׁם קִנְּנָה הַחֲסִידָה, דָּגְרָה בֵּצֶיהָ
וַתַּפְלִיט חֲסִידִים כְּעֵשֶׂב וָשִׂיחַ!

וּבְטֶרֶם יֵדַע הַנַּעַר הֵטִיב אוֹ הָרֵעַ,
הַחֲסִידָה בִּכְשָׁפֶיהָ בְּרִשְׁתָּהּ תְּמַשְׁכֵהוּ;
לְגַרְגְּרֹתָיו עֲנָק מֵהָרַבִּי „קָמֵיעַ",
וּבְהַבְלֵי הֲבָלִים חַתֵּל תְּחַתְּלֵהוּ!

גַּם עָלַי שָׂמָה עֵינָהּ הַקּוֹסֶמֶת
וַתְּהִי לִי לְמֵינֶקֶת וּלְאוֹמֶנֶת;
בְּחֵיקָהּ אוֹמַנְתִּי, מִיָּדָהּ לִי הַחוֹתֶמֶת
בְּרִיתִי אִתָּהּ לִהְיוֹת נֶאֱמֶנֶת!

וָאֶתְחַסַּד עִם חֲסִידִים וָאֶלְמַד דַּרְכֵּמוֹ
וָאֶשְׁתְּ לְשֵׁם שָׁמַיִם וָאֶקְרָא „לְחַיִּים"!
גַּם נַפְשִׁי חֵרַפְתִּי בְּהִתְבּוֹלְלִי בֵּינֵימוֹ
לַחֲתוֹף כְּחֶתֶף מִן הַקְּעָרָה „שִׁירַיִם"

בַּגּוֹלָה הָלַכְתִּי לְשֵׁמַע שֵׁם אִישׁ הַמּוֹפֵת,
לִרְאוֹת פָּנָיו בְּשַׁבָּת, מוֹעֵד וָחוֹדֶשׁ;
לִשְׁמוֹעַ דְּבָרָיו, אִמְרֵי צוּף וָנוֹפֶת,
נִכְסוֹף נִכְסַפְתִּי, וְלִרְאוֹת דַּרְכּוֹ בַּקֹּדֶשׁ!

וָאֲסַפֵּר מוֹפְתָיו לִרְאוֹתָם לֹא זָכִיתִי,
רַק לְלַמֵּד לְשׁוֹנִי דַּבֵּר „מַעֲשִׂיּוֹת",
לְאַט לְאַט וָאַאֲמִין, בְּעֵינַי חָזִיתִי
הַצַּדִּיק מְתַקֵּן לַנְּשָׁמוֹת „עֲלִיּוֹת"

וָאֶשְׁמוֹר בְּרִיתִי כָּל עוֹד עֵוֵר הָיִיתִי.
וּלְהָפְרוֹ לֹא חָשַׁבְתִּי, לֹא פִּלַּלְתִּי!
אַךְ נִפְקְחוּ עֵינַי וְאוֹר דַּעַת רָאִיתִי,
נִתַּקְתִּי מוֹסְרוֹתַי, וְאֶת בְּרִיתִי חִלַּלְתִּי!

שִׂית הַחֲסִידָה הֲסִירוֹתִי מֵעֲטוּף גֵּוִי,
שְׂעַר רֹאשִׁי לֹא גִלַּחְתִּי, פֵּאוֹתַי קִצַּרְתִּי;
כִּחַשְׁתִּי בְּאוֹתוֹת „אַבְרָהָם" וּבְמוֹפְתֵי „ר' לֵוִי"
וְלַנִּשְׁאָר מִפִּיהֶם לֹא עוֹד שָׁמָרְתִּי!

עוֹד חֲטָאָה גְדוֹלָה חָטָאתִי,
לְסִפְרָנָהּ תְּסַמֵּר שַׂעֲרֵי מִפָּחַד!
לָשׁוֹן וְסֵפֶר בִּשְׂפַת „גּוֹיִם" קָרָאתִי,
וָאֶטַּמֵּא נִיבֵי הַמּוּרָם מִכֻּלָּם יָחַד!

שָׁמְעָה הַחֲסִידָה וַתִּרְגַּז בְּסֵתֶר אָהֳלָהּ
וַתָּשֶׁת עֵצוֹת לַעֲשׂוֹת בַּכּוֹפֵר נְקָמָה;
לֹא אָרְכוּ הַיָּמִים וְנִרְאָה פָּעֳלָהּ
וַעֲלִילַת שָׁוְא עָלַי הַמְכַשֵּׁפָה שָׂמָה!

לֵאמֹר: עָשִׂיתִי חוֹזֶה עִם גַּנָּבִים
וָאֶגְנֹב מִבֵּית הַתְּפִלָּה סִפְרֵי הַתּוֹרָה;
וַתִּשְׁרוֹק בְּפִיהָ לִמְתֵי רְהָבִים,
וַיִּסְחָבוּנִי סָחוֹב, וְהַשְׁלֵךְ אוֹתִי הַבּוֹרָה!

וּפֹה אֵשֵׁב וְאֶשָּׂא גוֹרָלִי בִּדְמָמָה
עֲדֵי תִפָּתַחְנָה הַדְּלָתַיִם;
וְצִדְקָתִי תֵּצֵא כְּנוֹגַהּ בָּרָמָה,
וְאָשׁוּב לִרְאוֹת בְּאוֹר הַחַיִּים!

מֶה־תַּם־אוֹר־פָּזִית
(Metamorphosis)

מֵאַנְגְּלִיָּה
רַסִּיָּה בָּאתִי.
וּמֵעִיר אַרְכַנְגֶּל
מִיל מֵאָה וּמֵאָה
לְלֵב הָאָרֶץ
בְּרֶגֶל הָלַכְתִּי.
מוּזְשִׁיק אֶת מוּזְשִׁיקִים,
חוֹבֵק אַשְׁפַּתּוֹת כְּמוֹהֶם
הָיִיתִי, וּלְבָבָם נֶאֱמָן
לֵאלֹהִים וְאָדָם מָצָאתִי!
וְאָשׁוּב, אִישׁ־רוּס,
אַנְגְּלִיָּה!...

(מאנגלית)

בַּחֲלוֹם חֶזְיוֹן לָיְלָה

עַל מִשְׁכָּבִי בַּלֵּילוֹת נָדְדָה שְׁנָתִי,
בִּקַּשְׁתִּי תְנוּמָה וְלֹא מְצָאתִיהָ;
חֶזְיוֹנֵי לַיְלָה עָלוּ מִטָּתִי
וַיֵּרָאוּנִי תְמוּנוֹת מֵאֶרֶץ נְשִׁיָּה!

תְּמוּנוֹת זָרוֹת, צוּרוֹת אֲיוּמוֹת
כִּתְּרוּנִי מִסָּבִיב וַיַּרְגִּיזוּ מְנוּחָתִי;
הֲמוֹן שֵׁדִים וּשְׂעִירִים וּשְׁאוֹן מְהוּמוֹת
יַחְדָּו הִתְלַכְּדוּ לְהַגְדִּיל פַּחֲדָתִי!

אַחַת לְאַחַת הַתְּמוּנוֹת נָשְׂאוּ כַּנְפֵיהֶן
וַיָּעוּפוּ לָמוֹ, לֹא יָדַעְתִּי אָנָה;
שְׁמוּרוֹת עֵינַי סָגְרוּ עַפְעַפֵּיהֶן,
וְחוּשַׁי בִּי עֲזָבוּנִי, וָאִישָׁנָה!

הֱקִיצוֹתִי, וְרוּחִי בְקִרְבִּי חֻבָּלָה,
וּלְבָבִי גַּם הוּא כְּהוֹלֵם פָּעַם;
אֵימָתָה גְדוֹלָה עָלַי נָפָלָה
נֶחֱרָדָה כְּבְיוֹם זַעַם וָרָעַם:

וְלָמָּה זֶה אִירָא, מַדּוּעַ נִדְהָמְתִּי?
מַה זֶּה הַחֲרָדָה, וּמֶה הַבֶּהָלָה?
חָזוּת קָשָׁה הָרְאֵיתִי, חֲלוֹם חָלַמְתִּי,
וּלְזִכְרוֹ תֹּאחֲזֻנִי פַּלָּצוּת וְחַלְחָלָה:

בַּחֲלוֹמִי, וַאֲנִי בְתוֹךְ עַמִּי יָשַׁבְתִּי,
וְאֶת חֲבֵרַי, בְּנֵי גִילִי הִתְהַלָּכְתִּי;
לְכָל הֶגֶה מִפִּיהֶם קֶשֶׁב הִקְשַׁבְתִּי,
וּבְדַבְּרָם, נַחֲלֵי דְמָעוֹת שָׁפַכְתִּי!

שׁוֹד וָרֶצַח, הָהּ! נַעֲוֵיתִי מִשְּׁמוֹעַ,
הִרְבּוּ בְּעַמִּי יְדֵי זֵדִים אֲרוּרִים;
שֶׂה פְּזוּרָה יְהוּדָה חָשׁוּ לִבְלוֹעַ,
לְהַעֲלוֹתָהּ כָּלִיל, חַטַּאת כִּפּוּרִים!

וּמַה פִּשְׁעָם, שָׁאַלְתִּי, מֶה חַטָּאתָם,
לָמָּה זֶה רָדְפוּ בַגּוֹיִם חִנָּם?
אֵין רַע בְּעַמֵּנוּ, יְשָׁרָה פְּעוּלָּתָם,
אֲבָל, יַעַן כִּי יְהוּדִים הֵמָּה!

עוֹדָם מְדַבְּרִים, וְהִנֵּה הַקִּיפָּה זָעֲקָה
אֶת כָּל רְחוֹבוֹת הָעִיר וּמִגְרָשֶׁיהָ;
נַאֲקַת שֶׁבֶר וְהוָֹה, יְלָלָה וּצְעָקָה
עָלְתָה בְּאָזְנַי מִכָּל חוּצוֹתֶיהָ!

הַכּוּ בַיְהוּדִים, הַכּוּ אַל תַּחֲמוֹלוּ,
הֵרִיעוּ שׂוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל לִקְרָאתָם!
זָקֵן גַּם נַעַר בַּחֶרֶב יִפּוֹלוּ,
אִישׁ לֹא יִמָּלֵט אַךְ בְּהָמֵר דָּתוֹ!...

וּלְעֵינַי דַם עַמִּי כְּמַיִם נִגָּרִים,
וְאֶנְקַת חֲלָלִים מִכָּל עֵבֶר נִשְׁמָעָה;
כָּשְׁלוּ וְנָפְלוּ בְּנֵי צִיּוֹן הַיְקָרִים,
וְכִמְעַט עַד נַפְשִׁי הַחֶרֶב נָגָעָה

הַרְפּוּ מִמֶּנִּי! אַל הָמֵת תְּמִיתוּנִי!
מֵאֵימַת הַמָּוֶת לְרוֹצְחַי קָרָאתִי!
חוּסִי עָלַי, רַחֲמוּנִי, נָא רַחֲמוּנִי!
וּתְנִי לִי אֶת נַפְשִׁי כֹּפֶר דָּתִי!

מֵרֹאשׁ הַמִּגְדָּל יַכּוּ הַפַּעֲמוֹנִים
וַיְמַלְאוּ עִיר וּמְלוֹאָהּ בִּשְׁאוֹנָם;
לְבֵית הַתְּפִלָּה יְרוּצוּן הֲמוֹנִים,
חֲרָבוֹת בְּיָדָם, וְרוֹמְמוֹת אֵל בִּגְרוֹנָם!

וְהַבַּיִת מָלֵא אֲנָשִׁים מִבְּנֵי הָעֲרֵלִים,
וְאָנֹכִי בְתוֹכָם לְכַחֵשׁ בֶּאֱמוּנָתִי;
וּכְהֲרִימִי קוֹלִי לְהֹדוֹת בְּמַקְהֵלִים,
וְהִנֵּה אִמִּי הַמֵּתָה לִקְרָאתִי!

דוֹם נָבָל, קָרְאָה, יְצוּר תּוֹלֵעָה וְרִמָּה,
וְהִשָּׁמֵר מֵחֲטוֹא לֵאלֹהֵי אֲבוֹתֶיךָ!
אֲמִיתְךָ לְעֵינַי טֶרֶם עֲשׂוֹתְךָ זִמָּה
לְבָשְׁתְּךָ וּלְבוֹשֶׁת בְּנֵי אִמֶּךָ!

וּכְדַבְּרָהּ חִבְּקוּנִי זְרוֹעוֹת שְׁתַּיִם
וְאֶצְבְּעוֹתֵיהֶן מַחֲנִק לְצַוָּארִי שָׂמוּ;
עוֹדֶנִי מְפַרְפֵּר בֵּין מָוֶת וְחַיִּים,
הֱקִיצוֹתִי, וְחֶזְיוֹנַי עָפוּ, נֶעֱלָמוּ!...

בְּדִידוּת
(בעקבות עללא ווהיללער ווילקאָקס)

בְּשִׂמְחָתְךָ, אֱנוֹשׁ, יִתְעָרֵב
גַּם זָר, וּלְבַדְּךָ תִּשָּׂא הַפֶּגַע;
הָעוֹלָם הֶעָתִיק מִמְּקוֹמוֹ לֹא יַעְתִּיק
הַיָּגוֹן, הַשִּׂמְחָה עֲדֵי רָגַע!
כִּי תָשִׁיר יִפְצְחוּ הָרִים
רִנָּה, אֶנְחָתְךָ כְּמוֹץ עֲבָרָה,
לְקוֹל מְצִלְתַּיִם, הַהֵד יַךְ כַּפַּיִם,
בָּדָד יָשְׁבָה הַצָּרָה!

לִצְחוֹק חֲבֵרִים מַקְשִׁיבִים,
הַדְּאָגָה, מִי יְשִׂיחֶנָּה?
בִּמְלוֹא הַקַּב, יֵשׁ לְךָ רַב,
הַמְּאֵרָה, מִי יְשׁוּרֶנָּה?
בְּטוֹבָה תִתְרוֹעֵעַ אֵת רֵעִים,
בְּרָעָה, יָנוּסוּ מִפָּנֶיךָ!
מִמַּעְיְנֵי הַצְלָחָה, יִשְׁתּוּ בְרָכָה
כּוֹס רַעַל תִּשְׁתֶּה לְבַדֶּךָ

אֶת אַחִים תְּשֵׁב לָלְחוֹם
צַמְתָּ, אַךְ נַפְשְׁךָ עִנִּיתָ;
כִּי עָשַׁרְתָּ, לֹא חָסַרְתָּ,
עָנִי לָמוּת שִׁוִּיתָ!
בְּחַדְרֵי מַשְׂכִּיּוֹת יִתְהַלְּכוּ
שָׂרִים וְשָׂרוֹת לִרְוָחָה,
אַךְ אִישׁ וָאִישׁ, לְבַדּוֹ חִישׁ
יַעֲזֹב אֶת עֵמֶק הַבָּכָא!

לְזִכָּרוֹן

(על מות המשכיל, גבר עמיתי, דוד אפאטהעקער הנודע
בכתביו החדודים בזשרגון)

„דוֹר הוֹלֵךְ, חִישׁ מַהֲלָכוֹ
„וְדוֹר בָּא, עָף וְאֵינֶנּוּ!
„דוֹר יֵלֵךְ, הָלוֹךְ וּבָכֹה,
„רוּחַ בֶּאֱנוֹשׁ, גָּז בְּעוֹדֶנּוּ
„קְצַר יָמִים; גַּם דָּוִד רִקֵם
„חַי, וְעַתָּה אָבָק פּוֹרֵחַ!

(על מות גבר עמיתי הסופר המצוין גרשון ראוענצוויג ז"ל)

"עֲנַף־שׁוֹשַׁנִּים" בְּחַיֶּיךָ נִקְרֵאתָ
וּלְעַמְּךָ בִּכּוּרִים בַּטֶּנֶא הֵבֵיאתָ,
עֲלֵי חֶמֶד, מֶתֶק הַתּוֹרָה,
צוּף דְּבַשׁ מִכַּוֶּרֶת "הַדְּבוֹרָה"!

וּתְמוּרָתָם לֹא מְאוּמָה
לָקַחְתָּ מֵהוֹן הָאוּמָּה!
כֹּחֲךָ וְרַעֲיוֹנוֹתֶיךָ חִנָּם
לְעַמְּךָ נְתוּנִים הִנָּם!

וּבְמוֹתְךָ יְחִידֵי אֲנָשִׁים
לִוּוּךָ, דַּלִּים וְרָשִׁים!
עָנִי בַחַיִּים, נֶחְשַׁבְתָּ כַּמֵּת,
וּבְבוֹא עִתְּךָ, מַתָּ בְּלֹא עֵת!...

ירחים אחדים לפני נפלו למשכב שממנו לא קם, גרשון ראזענצוויג, כשמוע בתי שרה מנגנת, שר:

נַגְּנִי נָא, שָׂרָה, נַעֲרָה יְפֵהפִיָּה,
נַגְּנִי נָא לִי עַל פִּי הַנֵּבֶל!
דַּי לִי דַּי בְּשׁוֹשַׁנָּה אַחַת פּוֹרִיָּה,
בָּעוֹלָם שֶׁכֻּלוֹ מָלֵא אֵבֶל!

שַׁבָּת מַלְכְּתָא

(בעקבות היינריך היינע)

יְסוּפָּר בְּסִפּוּרֵי קַדְמוֹנִים
מִבַּעֲלֵי אוֹב וְיִדְּעוֹנִים,
מֵחַרְטוּמִים, בְּקְסָמִים בְּיָדָם,
הָפְכוּ לְחַיָּה תִּפְאֶרֶת הָאָדָם!

וּלִפְעָמִים הִנֵּה גַם קָרָה,
רוּחַ הַכִּשּׁוּף כִּי סָרָה,
כִּי יֶחֱלַשׁ כֹּחַ הַלְּחִישָׁה,
וַתְּהִי הַחַיָּה לִילוּד אִשָּׁה!

וַיְהִי הַיּוֹם, וַיִּקֶר מִקְרֵהוּ,
כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ,
בֶּן הַמֶּלֶךְ, בְּעָרְגוֹ עֲגָבִים
נִתְקַסֵּם לְיִצּוּר הַכְּלָבִים!

לְבֶן הַמֶּלֶךְ כִּנּוֹרִי אָעִירָה,
אֵלֶיךָ, יִשְׂרָאֵל אָשִׁירָה!
גוֹרָלוֹ גוֹרָלְךָ, לַכֶּלֶב נֶהְפַּכְתָּ,
כָּמוֹהוּ הַחוּצָה הָשְׁלַכְתָּ!

הֵנָּה וָהֵנָּה, בִּימֵי הַחוֹל,
יָרוּץ יִשְׂרָאֵל, יִשָּׂא בְעוֹל,
יִסְבּוֹל מֵעָקַת הַכְּלָבִים,
מִלַּעַג בָּנִים שׁוֹבָבִים!

אַךְ כְּבוֹא יוֹם שִׁשִּׁי, בָּעֶרֶב,
לַכִּשּׁוּף יֵאָמַר: הֶרֶף!
בֶּן הַמֶּלֶךְ יָשׁוּב לִדְמוּתוֹ,
יִלְבַּשׁ בִּגְדֵי הוֹד כְּסוּתוֹ!

יִתְהַלֵּךְ כְּאִישׁ בְּקוֹמָה זְקוּפָה,
מִבָּבוֹת עֵינָיו הַצַּחוֹת שְׁקוּפָה
חֶדְוַת נֶפֶשׁ, שִׂמְחַת בֵּן חָבִיב,
הַשָּׁב מִמֶּרְחָק אֶל בֵּית אָבִיו!

„שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם, שַׁעֲרֵי זוֹהַר!
אָהֳלֵי יַעֲקֹב, מִשְׁכְּנוֹת טוֹהַר!"
יִקְרָא לִקְרַאת הֵיכָל הַזִּיו,
וְלַמְּזוּזָה יַאֲצִיל מִנְּשִׁיקוֹת פִּיו!

וְהַבַּיִת מָלֵא רַחַשׁ,
סוֹד תְּפִלָּה, רִנַּת לַחַשׁ;
וַיַּד יְיָ מִמִּסְתָּרִים
חוֹפֶּפֶת כָּבוֹד עָלָיו תָּרִים!

הַס כָּל בָּשָׂר! שַׁבְּתָא טָבָא!
בָּא הַשַּׁמָּשׁ, יִשְׂרָאֵל סָבָא!
נֵר הַשַּׁבָּת בְּקָנֶה לַהֶבֶת
יַדְלִיק, יֵיטִיב הַשַּׁלְהֶבֶת!

מְנוֹרוֹת זָהָב בְּאוֹר יְקָרוֹת
כַּכּוֹכָבִים נוֹצְצִים, כַּעֲטָרוֹת;
וְאוֹר אִשּׁוֹ, נֵר הַתָּמִיד
יָהֵל מֵעַל רֹאשׁ הָעַמּוּד!

לִפְנֵי כְבוֹד הוֹד הַתּוֹרָה
תַּצְהִיל פָּנִים הַמְּנוֹרָה;
הַפָּרוֹכֶת כְּאֵשׁ דוֹלֶקֶת,
בְּאַבְנֵי שׁוֹהַם מְבוֹרֶקֶת!

וְהַחַזָּן בְּהַדְרַת שֵׂיבָה
נִשְׁעָן עוֹמֵד לִפְנֵי הַתֵּבָה,
וּבְשַׁאַג קוֹל גְּאוֹנוֹ
יְכַבֵּד אֶת יְיָ מִגְּרוֹנוֹ!

וּבְעָמְדוֹ לִפְנֵי הָאָרוֹן
בְּאֶצְבָּעוֹ יִתְמוֹךְ גָּרוֹן,
וְעַל הַמִּתְהַלְלִים בָּאֱלִילִים
מֵיתָרָיו יֶהֱמוּ כַּחֲלִילִים!

„לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה!"
יָשִׁיר, וּמַלְאֲכֵי מַעְלָה
בְּזִמְרָתוֹ יִקְחוּ חֵבֶל,
רַנֵּן יְרַנֵּן מְלוֹא הַתֵּבֵל!

„לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה!"
נַפְשָׁהּ כָּלְתָה אֶל בַּעְלָהּ
אַל תְּכַלֵּם, בּוֹא אֵלֶיהָ,
הָסֵר צְעִיפָהּ מֵעַל פָּנֶיהָ!

שִׁיר הַחִבָּה, זֶה הַנַּעֲלָה,
„לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה"
כְּשִׁיר הַשִּׁירִים הָאַהֲבָה יְעוֹרֵר,
וְיוֹצְרוֹ אִישׁ לֵוִי, שְׁלֹמֹה הַמְשׁוֹרֵר.

הַשִּׁיר מְזַמֵּר בִּנְעִימָה
מִבַּת מֶלֶךְ כְּבוּדָּה פְּנִימָה,
מֵחֲתוּנָּתָהּ אֶל מְאַהֲבָהּ
אֶל יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה!

רָחוֹק מִכְרָהּ מִפְּנִינִים,
מֵהוֹן שְׁבָא וּמִזְּהַב סִינִים;
מִכָּל הַבָּנוֹת בְּיִפְעָתָהּ
עוֹלָה הִיא, וּבְחֵן הַדְרָתָהּ!

לֹא בְּדִבְרֵי הֶבֶל, שִׂיחַ,
קַל שֶׁל נָשִׁים, פִּטְפּוּט, טִיחַ
שָׁוְא וְתָפֵל הִיא תִּתְפָּאֵר,
חֵן צְנִיעוּת עָלֶיהָ יָאֵר!

שַׁבָּת קֹדֶשׁ לָהּ הַמְּלוּכָה
יִמְצָא בָּהּ יִשְׂרָאֵל מְנוּחָה;
אִישׁ עַל דִּגְלוֹ וְעַל תִּלּוֹ,
עַל שֻׁלְחָנוֹ, תַּחַת צִלּוֹ!

מַלְכַּת שַׁבָּת מַטְרָנוּתָא,
דָּא שְׁכִינְתָּא בְּגָלוּתָא!
עַל יִשְׂרָאֵל בְּאֶבְרָתָהּ
תָּסֵךְ, תָּחִישׁ יְשׁוּעָתָהּ!

מִקְלְעוֹת רֹאשָׁהּ בָּעֲנָוָה
תַּעֲטוֹף, יָפָה הִיא וְנָאוָה
כַּהֲדַסָּה, כָּאַיָּלָה שְׁלוּחָה,
קִשּׁוּטֶיהָ צֶאֱצָאֵי מְנוּחָה!

חוּפְשָׁה תִּתֵּן לִמְאַהֲבָהּ
בְּשַׁבָּת לֶאֱכוֹל מַאֲכָל תַּאֲוָה,
אַף לְהָרִיחַ אֵפֶר אָבָק
אִם אַךְ לֹא יֶעֱשַׁן מִקְטַר טַבָּק!

„לְבַעֵר אֵשׁ בְּשַׁבָּת אָסוּר"
מִן הַתּוֹרָה הוּא חוֹק מָסוּר,
וּמִיּוֹם הַשִּׁשִּׁי „שַׁלִּיט"*)
לוֹ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת תַּלְעִיט!

לוּא הַמְשׁוֹרֵר שִׁילְלֶער טָעַם
„שַׁלִּיט" הָיָה שָׁר הַפָּעַם:
„שַׁלִּיט" מַאֲכָל הַמַּלְאָכִים,
מָזוֹן לְמֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים!

„שַׁלִּיט" הוּא מִן הַשָּׁמַיִם,
אוֹכְלוֹ יִמְצָא, יִטְעַם חַיִּים,
עַל הַר סִינַי לַעֲשׂוֹתוֹ
לָמַד מֹשֶׁה, לְבַשֵּׁל אוֹתוֹ!

„שַׁלִּיט" מִכָּל מַאֲכָל נַעֲלָה,
בְּצֵקוֹ מִבְּצִיעַת „חַלָּה",
מֵשִׁיב נֶפֶשׁ, מַחֲזִיק לֵב
בְּצָרֵי מַרְפֵּא, מַבְרִיחַ כְּאֵב!

*) טשאָלנט.

„שַׁלִּיט" יָקָר הוּא מִפְּנִינִים,
מַאֲכָל כָּשֵׁר לַמַּאֲמִינִים;
בְּגַן עֵדֶן, אַחֲרֵי מוֹתוֹ,
צַדִּיק עוֹלָם יֹאכַל אוֹתוֹ!

לְחֵךְ מִתְהַלְלֵי בָּאֱלִילִים,
לְגוֹי יִסְגוֹד לְעֵץ פְּסִילִים,
יִטְעַם חֲזִיר וּבְשַׂר רוֹאָה,
גְּלָלֵי בָקָר, סְחִי קִיא צוֹאָה!

* * *

אַחַר אָכְלוֹ הַמַּטְעַמִּים,
יָחוּשׁ כִּי מִכָּל הָעַמִּים
נִבְחַר הוּא, יִשְׂרָאֵל סָבָא,
שָׁמֵן פָּנָיו, בִּטְנוֹ רְחָבָה!

יַחֲלוֹם שֶׁהוּא בֵּינֵי הַחַיִּים,
בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בִּירוּשָׁלַיִם!
מֵרָחוֹק יִשְׁמַע מַשַּׁק גַּלִּים,
יֶחֱזֶה יַרְדֵּן יַשְׁק הַגְּמַלִּים!

מֵהָרֵי גִלְעָד, בָּעֲבָרִים,
פָּרוֹת בָּשָׁן לָעֲדָרִים
תְּרַקֵּדְנָה אַחֲרֵי רוֹעִים,
תְּשַׂמַּחְנָה עֵינֵי רוֹאִים!

כְּצֵל כֻּתָּנְתּוֹ, כְּרַד הַיּוֹם,
בֶּן הַמֶּלֶךְ יֶאֱנַק דּוֹם!
אֲסִיר שֶׁבִי, הַבֵּן יִשְׂרָאֵל,
וּמִתְיָאֵשׁ מֵהִגָּאֵל!

חָשְׁכוּ עֵינָיו, נָס הָאוֹר,
סָר הַשֶּׁמֶשׁ, בָּא הַקּוֹר,
וְהַמְכַשֵּׁף בַּעֲרוֹב עֲרָבִים,
יְשִׁיבֵנוּ אֶל הַכְּלָבִים!

מַלְכַּת שַׁבָּת מֵעָלֶיהָ
תָּסִיר עֶדְיָהּ וּבְשָׂמֶיהָ;
וּמְעַט בּוֹשֶׂם, אַךְ לְהָרִיחַ,
עַל הַשֻּׁלְחָן בְּחֵן תָּנִיחַ!

יִקַּח יִשְׂרָאֵל, בְּרוּחַ חוֹבָלָה,
בְּיָדוֹ הַכּוֹס וְאֶת הָ„הַבְדָּלָה",
יְבָרֵךְ, יִשְׁתֶּה, וְאַחֲרוֹן הַטִּפָּה
הַזֶּה, יַזֶּה עַל הַקְּלִפָּה!

יָשׁוּר אַךְ רוּחַ שֶׁל זְוָעָה,
נִשְׁאַר אַךְ נֵר דַּל שֶׁל שַׁעֲוָה;
אוֹרוֹ יִצְעַר, שַׁלְהַבְתּוֹ שָׁבָתָה,
נִשְׁמַת יוֹם הַשַּׁבָּת כָּבָתָה!..

זֶה לְעֻמַּת זֶה

מֵעַל לְרֹאשֵׁנוּ, עַל כִּפַּת הַתְּכֵלֶת,
כֹּכָבִים עֲגוּלִים וּבְהִירִים,
כְּפִרְחֵי כַפְתּוֹרִים עַל חֻפַּת הַכָּבוֹד,
בְּזֹהַר רָקִיעַ מַזְהִירִים!

* * *

לְרַגְלֵי הַמִּישׁוֹר, בָּאָרֶץ מִתַּחַת,
בִּירַקְרַק עֲשָׂבִים וּדְשָׁאִים,
יִשְׂאוּ רָאשֵׁיהֶם צִיצִים וּפְרָחִים,
אַף יִתְּנוּ אֶת רֵיחָם דּוּדָאִים!

* * *

לְדָרֵי מַעְלָה נִצָּנֵי הָאָרֶץ
יֵרָאוּ כְּמוֹ כֹּכָבִים!
לְדָרֵי מַטָּה שִׁמְשׁוֹת מְאִירוֹת
הַפְּרָחִים מֵעַל לֶעָבִים!

וְנִקֵּיתִי דָמָם לֹא נִקֵּיתִי

חֶרֶב עַל אֶרֶץ עוֹפֶפֶת,
רָוְתָה מִדַּם הָאֲדָמָה;
יָשׁוּבוּ הַחַיִּים לְאֶפֶס,
הָעוֹלָם לְמִדְבַּר שְׁמָמָה!

עַל שְׂדֵה־קֶטֶל הַחֲלָלִים
זוֹב יָזוּבוּ מְדוּקָּרִים;
כְּדוֹמֶן עַל חוּצוֹת, כִּגְלָלִים,
שְׁטוּחִים, סְרוּחִים הַפְּגָרִים!

וּלְפֶתַע יָצָא הַקּוֹל,
קוֹל מֵשִׁיב, מְחַיֶּה נְשָׁמָה:
„עֲבָדִים פָּרְקוּ הָעוֹל,
שָׁבְתָה, תַּמָּה מִלְחָמָה!"

וְשָׁבָה לְתַעְרָהּ הַחֶרֶב,
וְשָׁבוּ הַבָּנִים אֶל אָבוֹת;
וְנָפַל הַמָּסָךְ בָּעֶרֶב
עַל קִבְרֵי נִשְׁבָּרֵי לְבָבוֹת!

יִנָּחֲמוּ הַגּוֹיִם מִיְּגוֹנָם,
יְשַׁדְּמוּ מֵחָדָשׁ אֶת כַּרְמָם;
יִשְׁכְּחוּ הָעַמִּים אֲסוֹנָם,
כִּי רָצְתָה אַרְצָם אֶת דָּמָם!

* *
*

אַךְ דַּם יִשְׂרָאֵל לַשָּׁוְא
נִשְׁפַּךְ עַל אֶרֶץ נָכְרִיָּה!
יְמָאֵן הִנָּחֵם הָאָב,
אֵם שַׁכּוּלָה בּוֹכִיָּה!...

כֹּתֶל מַעֲרָבִי

שָׁלוֹם רָב, שָׁלוֹם מֵרָחוֹק לְךָ אָבִיא,
שְׂרִיד חָרְבַּן הַבַּיִת, כֹּתֶל מַעֲרָבִי!
שָׁלוֹם אֲדַבֵּר וּבְקִרְבִּי נוֹרָאוֹת,
הֲיוּכַל פֶּה סַפֵּר, הַגֵּד הַתְּלָאוֹת,
שֶׁמֶּק הַצָּרוֹת שֶׁמָּצְאוּ הַבָּנִים
מֵעַל שֻׁלְחַן אֲבִיהֶם שֶׁגָּלוּ לְפָנִים?
מַה מְּאוּשָּׁר אַתָּה, חֶמְדַּת לְבָבִי,
טַעַם גָּלוּת הַמַּר, כֹּתֶל מַעֲרָבִי,
לֹא טָעַמְתָּ, עַל מְקוֹמְךָ נִשְׁאַרְתָּ,
לִשְׁמֹר הֶחָרְבָּן נִבְחַרְתָּ!

וּמַה מַּר גּוֹרָלְךָ, זֶה רִבּוֹת בַּשָּׁנִים,
לַעֲמוֹד עַל מִשְׁמָר, עָזוּב מִבָּנִים!
מָה רַב הַמֶּרְחָק בֵּינְךָ וּבֵינָם!
לְאַפְסֵי אֶרֶץ נִפְזְרוּ בְּנֵי עַמְּךָ וְאֵינָם!
רָוְתָה מִדָּמָם אַדְמַת אַכְזָרִים,
הוּמְתוּ, נִשְׁחֲטוּ כַּעֲגָלִים וּפָרִים,
זָקֵן גַּם נַעַר וְיוֹנֵק שַׁד־אֵם,
עַל לֹא עָוֶל עָשׂוּ, עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם!
נִשְׁאַר אַךְ זְעֵיר, הוֹי אֵלִי וְאָבִי!
מְעַט מִיִּשְׂרָאֵל וְכֹתֶל מַעֲרָבִי!

נִשְׁאַר אַךְ חָרְבָּה וְאֵין לָהּ אֲדוֹנִים!

מִכָּל הַתִּפְאָרָה מִיָּמִים קַדְמוֹנִים,
מֵהַדְרַת הַהֵיכָל מִכְלוּל הַגְּוָנִים,
הִנֵּה אַךְ גָּדֵר, כֹּתֶל אֲבָנִים!
לַמַּרְאֶה הַנּוֹרָא יִמַּס כָּל לֵב!
תִּזַּל דֶּמַע כָּל עַיִן, יִתְגַּבֵּר הַכְּאֵב!
מְנַהֶמֶת כַּיּוֹנָה בִּיגוֹנָהּ הַשְּׁכִינָה,
בַּת־קוֹל מַכְרֶזֶת, תְּקוֹנֵן הַקִּינָה:
„אוֹיָה לִי! שֶׁהֶחֱרַבְתִּי אֶת בֵּיתִי,
וְאֶת בָּנַי לִקְצוֹת הָאָרֶץ הִגְלֵיתִי!"

אֶקְרַב אֵלֶיךָ הַכֹּתֶל בַּחֲרָדָה,
בְּהִשְׁתַּפְּכוּת הַנֶּפֶשׁ, בְּחִיל וּבִרְעָדָה;
אֶבְכְּךָ אֲחַבֵּק, אָשִׂיחָה, אֶהֱמָיָה,
אֶנַשֵּׁק אֲבָנֶיךָ בִּדְחִילָא וּרְחִימָא!
וְאִם כִּי זְעוּמִים, זוֹעֲפִים פָּנֶיךָ,
גַּם הוּעַם, גַּם קָדַר לִבֶּךָ, אֲבָנֶיךָ,
לְעֵינַי בְּתֻמֵּיהֶם כְּכֹבָבִים מְאִירִים,
הַבְּקָעִים כַּרְכֹּדִים, הַפְּרָצִים סַפִּירִים!
וְאָזְנַי תִּשְׁמַעְנָה נֶחָמַת הַנָּבִיא:
„יִבָּנֶה חָרְבָּנֵךְ, כֹּתֶל מַעֲרָבִי!"

בָּבֶל

אָז בִּימֵי בְרֵאשִׁית, בִּשְׁנוֹת קְדוּמִים,
הָעוֹלָם עוֹד חָדָשׁ, הָאָרֶץ בְּחֵן עֲלוּמֶיהָ
עַל בִּקְעַת אֲרַם נַהֲרַיִם הִשְׂתָּרָעָה;
מִימִין לָהּ, נְהַר חִדֶּקֶל יַשְׁקֶנָּה
מַיִם זַכִּים כְּעֵין הַבְּדֹלַח,
מִשְּׂמֹאלָהּ, נְהַר פְּרָת בִּגְאוֹן עֻזּוֹ
יִשְׁטֹף, יַפְרִיחַ גְּדוֹתֶיהָ;
בָּאָרֶץ הַבְּרוּכָה הַזֹּאת, בִּימֵי קַדְמוֹנִים,
אֱנוֹשׁ יוּלַד בָּהּ, כְּיֶלֶד חוֹבֵב עֲרִיסָתוֹ,
הוֹאֵל שֶׁבֶת בַּשְּׁפֵלָה, לֹא הָלַךְ בִּגְדוֹלוֹת,
אָז יָשְׁבוּ מִשְׁפָּחוֹת, מִשְׁפָּחוֹת לָבֶטַח,
שְׁלֵוִים וְשֹׁקְטִים, אֵין מַחֲרִיד!

שָׂפָה אַחַת לָהֶם וּדְבָרִים אֲחָדִים;
לֵב אֶחָד בַּלְּבָבוֹת, חוֹרֵשׁ אַךְ טוֹב;
וַיְהִי הַיּוֹם וְנֹכַח שָׁמַיִם הַבִּיטָה
עֵין גַּאֲוָה, וַתִּבֶז לָאָרֶץ הַיָּפָה!
„הָבָה," קָרְאָה, „נִבְנֶה לָנוּ עִיר
וּמִגְדָּל עַד לַשָּׁמַיִם יַגִּיעַ!"

וַתֹּאחַז כָּל יַד כַּשִּׁיל וְכֵילַפּוֹת,
הַלְּבֵנָה הָיְתָה לְאָבֶן, הַחֵמָר לַחֹמֶר;
וְעֵמֶק שִׁנְעָר, הַשָּׁלֵו, הַשַּׁאֲנָן,
הַשָּׁקֵט עַד כֹּה עַל שְׁמָרָיו,
בֵּן יוֹם בֵּן לַיְלָה נֶהֱפַּךְ לְתֹפֶת,
לְגֵיא הִנּוֹם וּלְמִגְדַּל תַּנּוּרִים!

מֵעַל לֶהָרִים וְעַד לֵב הֶעָבִים
יָרִים רֹאשׁוֹ בְּגָאוֹן הַמִּגְדָּל;
„חִזְקוּ הַמְּלָאכָה", יֹאמְרוּ הַבּוֹנִים,
„עוֹד מְעַט, וְיָרַשְׁנוּ הַשָּׁמַיִם!
שְׁחָקִים מִמַּעַל לָהֶם יִשְׂחָקוּ,
יִלְעֲגוּ לָמוֹ פְּמַלְיָא שֶׁל מַעְלָה,
יָבוּז לְאִוַּלְתָּם מִמְּכוֹן שִׁבְתּוֹ אֱלֹהִים!
וַיִּקְרָא לְמַלְאָכָיו, הַיּוֹשְׁבִי בַשָּׁמַיִם,
לִמְשָׁרְתָיו עוֹשֵׂי רְצוֹנוֹ,
וַיְדַבֵּר לֵאמֹר: " נֵרְדָה וְנָבְלָה שְׂפָתָם,
אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ אִישׁ שְׂפַת רֵעֵהוּ!"
הַדָּבָר יָצָא, וְהַדִּבֵּר נִבְלַל בָּם!

אָז נִתְפָּרְדָה הַחֲבִילָה, נִתַּק הַחוּט
הַמְאַחֵה כָּל בְּנֵי אָדָם לְאֶחָד!
נָפוֹץ הָעָם, עֵדֶר עֵדֶר לְבַדּוֹ,
עֲזוּבָה מֵאָדָם הָעִיר, נֶהֱרַס הַמִּגְדָּל!
אָז הֵגִיחָה מִשְּׁאוֹל בַּת שַׁחַת,
מָחֲאָה כַּפֶּיהָ הַמְגוֹאָלוֹת,
וְהִנֵּה, קָמָה, הִתְעוֹרְרָה מִלְחָמָה,
וַיָּנָס מִפָּנֶיהָ הַשָּׁלוֹם!
אָז הִתְפּוֹצֵץ לִשְׁבָרִים עַם אֶחָד,
לִשְׁבָטִים, לִלְאוּמִים, לִפְלַגּוֹת שׁוֹנוֹת
לָאֱמוּנוֹת זָרוֹת וּלִלְשׁוֹנוֹת רַבּוֹת,
וְעַל כֻּלָּם רוּחַ עִוְעִים נְסוּכָה!

בַּת חַוָּה

כִּי אוֹתָךְ רָאִיתִי פָּנִים אֶל פָּנִים,
פַּרְצוּף צוּרָתֵךְ, עֲדִינָה בַּת חַוָּה,
כִּי נִגְלָה לְפָנַי בְּקֶסֶם הַדְרָתוֹ,
אָז אוֹתָךְ יָדַעְתִּי, יָדַעְתִּי אַהֲבָה!

יָדַעְתִּי מַדּוּעַ מִמָּרוֹם כּוֹכָבִים
עַל הָאָרֶץ הַשְּׁפָלָה מַבִּיטִים;
וְלָמָּה בְּנֵי אֵלִים יַעַזְבוּ שָׁמַיִם
עֲלֵי אֲדָמוֹת לְהִתְהַלֵּךְ לְעִתִּים!

כִּי עַל הָאֲדָמָה הִיא מִתְהַלֶּכֶת,
הַנָּאוָה בַּבְּרִיאָה, הַיָּפָה!
לְתָאֵר הַחֵן הַשָּׁפוּךְ עָלֶיהָ
תֶּלֶא כָּל לָשׁוֹן, תִּדַּל כָּל שָׂפָה!

כִּי אוֹתָהּ אֶחֱזֶה, עַיִן בְּעַיִן,
בְּמַבָּטָהּ הַחוֹדֵר כִּי בִי הִיא מַבֶּטֶת,
אָז יֵלֵךְ לְבָבִי שֶׁבִי לְפָנֶיהָ,
בְּכָל אֲשֶׁר לִי תִּשְׁלוֹט שַׁלֶּטֶת!

וְהִיא בַכֹּל עַל תֵּבֵל מוֹשֶׁלֶת,
תֻּכּוּ לְרַגְלֶיהָ פְּצוּעֵי הָאַהֲבָה!
הִיא הוֹרֶסֶת, הִיא בוֹנָה מַמְלָכוֹת,
הָאִשָּׁה, הַחֲלָשָׁה, בַּת חַוָּה!

רקודין

תָּנוּעַ הָאָרֶץ וְתָחוּג,
תִּתְרוֹמֵם הָאֲדָמָה הַשְּׁפָלָה,
בְּצֵאתָן בִּמְחוֹלַת מַחֲנָיִם
בְּנוֹת חֶמְדָּה וּבְנֵי הֵיכָלָא!

נִימֵי הַכִּנּוֹר יִנְאָמוּ,
יִמְחָאוּ כַף מְצִלְתָּיִם;
הֶחָלִיל, הַמִּנִּים יֶהֱמָיוּן:
„רִקְדוּ! בִּרְקוּדִין אַךְ חַיִּים!"

וְעָרְבָה הַשִּׁירָה לָעֶלֶם,
לָעַלְמָה וּלְאֵשֶׁת הֶחָיִל;
וּמְחַבֵּק הַבָּחוּר הַבְּתוּלָה,
וּמְדַלֵּג וּמְקַפֵּץ כָּאַיָּל!

וּפֶה לָפֶה יַאֲצִיל נְשִׁיקוֹת,
לְבָבוֹת יִתְקָרְבוּ, נְפָשׁוֹת יִתְאַחֲדוּן!
תַּחַת רֶגֶל, כָּנָף לָהֶם,
בְּעֹנֶג רִקּוּדִין יִדְּדוּן!

כֹּכָב הַנֶּשֶׁף

לַיְלָה וְלַיְלָה מֵרֶחֶם הַמַּעֲרָב
יַגִּיחַ כֹּכָב הָאֶמֶשׁ;
פָּנָיו צוֹהֲלִים לְנֶגֶד הַמִּזְרָח,
כַּאֲשֶׁר יִזְרַח בַּבֹּקֶר הַשֶּׁמֶשׁ!

יוֹפִיעַ בַּמְּרוֹמִים כֹּכַב הַנֶּשֶׁף,
לַיְלָה וְלַיְלָה עֵת יוֹם פָּנָה;
יָהֵל בְּנָגְהוֹ, בְּאוֹר צַח הַכֶּסֶף,
יַחְפִּיר בְּלָבְנוֹ פְּנֵי הַלְּבָנָה!

וְיִתְרוֹן לְכֹכָב הַנֶּשֶׁף בַּמְּאוֹרוֹת
אֲשֶׁר בִּשְׁמֵי מָרוֹם תְּלוּיִם;
לוֹ זֹהַר רָקִיעַ וְלִבְנַת הַסַּפִּיר,
כָּל צִבְעֵי הַחַשְׁמַל בּוֹ גְלוּיִם!

וְעַיִן לוֹ בְחֵן צוֹפִיָּה
מִמַּעַל עַל שִׁפְלַת הַדְּמָמָה!
לֹא יִכְבֶּה נֵרוֹ שׁוֹמֵר הַלַּיְלָה,
עֲדֵי תָקִיץ מִשְּׁנָתָהּ הָאֲדָמָה!

תור הָאָבִיב

יָשְׁנָה הָאָרֶץ שְׁנַת־חֹרֶף אָרוּךְ
וַתַּחֲלוֹם חֲלוֹם צִלְלֵי אָמֶשׁ;
וַיְעוֹרְרָהּ מִשְּׁנָתָהּ קַו־אוֹר בָּרוּךְ,
הֱקִיצָהּ בִּנְשִׁיקוֹתָיו הַשָּׁמֶשׁ!

וַתְּחַדֵּשׁ הָאֲדָמָה פָּנֶיהָ וַתִּנַּעֵר
מֵעַל שִׁכְמָהּ אֶת רִגְבֵי הַקֶּרַח;
אַף חָלְצָה אֶת נַעֲלֵי הַשֶּׁלֶג וַתְּמַהֵר
לִלְבּוֹשׁ מַחֲלָצוֹת, לַעֲנוֹד זֵר פֶּרַח!

וַתִּקְרָא לַחַיָּה, לַבְּהֵמָה, לַכָּנָף,
לָאָדָם, לַתּוֹלָע, לָרֶמֶשׂ;
לַנַּחַל, לַבְּרֵכָה, לָעֵץ וּלְעָנָף,
כִּי תֶּאֱוֶינָה לִרְאוֹת בַּהֲדָרוֹ הַשָּׁמֶשׁ!

וַיִּנַּשֵּׁב בַּחֲלִילוֹ עַל עֲצֵי הַיַּעַר,
רוּחַ צַח, רוּחַ מְחַיֶּה נְשָׁמָה;
וַיֵּצְאוּ בְּמָחוֹל נַעֲרָה וָנַעַר,
שָׂשָׂה, הִתְאוֹשְׁשָׁה הָאֲדָמָה!

כִּי שָׁפְכָה כָּל הוֹדָהּ וְחִנָּהּ הַחַמָּה
עַל חֶמְדַּת הַטֶּבַע מִסָּבִיב;
נָסָה הַקְּרִירָה, נָמְסָה, תַּמָּה,
בָּרַח הַחֹרֶף מִפְּנֵי הָאָבִיב!

לְ„פוֹרְד״ „הַמוֹ״ל״!

בִּלְעָם הָרָשָׁע בִּבְלוֹעֵי הַשְּׁאוֹל
הָלַךְ לְבַקֵּשׁ אֲתוֹנוֹ „הַמוֹ״ל״;
עֵינוֹ שְׁתוּמָה, חשֶׁךְ יְמַשֵּׁשׁ,
כְּאִישׁ עִוֵּר הַדֶּרֶךְ בְּמַקֵּל יְגַשֵּׁשׁ;
לִבּוֹ נִשְׁבַּר בְּקִרְבּוֹ, גָּדוֹל אֲסוֹנוֹ,
הַדִּבֵּר אֵין בּוֹ, אָבַד אֲתוֹנוֹ!
„אֲתוֹנִי! אֲתוֹנִי! בְּקוֹל מַר מְיַלֵּל,
„אַיֵּךְ? אַיֵּךְ? נַפְשִׁי אוֹתָהּ לְקַלֵּל
יִשְׂרָאֵל עַם חֶרְמִי, הָעִבְרִי
שְׂנֵאתִי, וּלְכַלּוֹתוֹ מַה שִּׂבְרִי?
הוֹי, צַר לִי צָר! קָרַנִּי אָסוֹן!
קַלֵּל לֹא אוּכַל בִּלְעָדֵךְ, הָאָתוֹן!

* * *

וַיִּשְׁמַע הַשָּׂטָן אֶת הַקּוֹל
בְּרֵעוֹ: „אַיֵּה מְקוֹם „הַמוֹ״ל״?
וַיָּבֹא לְעֶזְרַת בִּלְעָם הָרָשָׁע!
„לֶךְ לְךָ״, אָמַר, לְאֶרֶץ הַחֲדָשָׁה,

בְּעִיר „דֵי־טְרוֹיט שָׁם תִּמְצָאֶנּוֹ,
אֲתוֹנְךָ, בֶּן עַיִר חַי, חַי עוֹדֶנּוֹ!
עַל „דוֹר־בִּרְיוֹן" הוּא מוֹלֵךְ בְּכִפָּה,
מְחַבֵּל כִּתְבֵי פְלַסְתֵּר וְזוֹרֵק טִפָּה
שֶׁל רַעַל בָּם, שֶׁל מַיִם דְלוּחִים,
וְעַל עַם יִשְׂרָאֵל הֲתוּלָיו סְרוּחִים!
וְכִי תִשְׁאַל לִשְׁמוֹ, וְעָנָה הַקּוֹל:
„פוֹרְד" הָאָתוֹן, אֲנִי „הַמוֹ"ל"!

נִיצוֹצוֹת

הוֹלְכִים הַיָמִים וּבָאִים,
כַּטּוֹבִים, כָּרָעִים;
קָצֵר הַיּוֹם הַבָּרוּךְ,
וְהַיּוֹם הָרָע, הוּא אָרוּךְ!

* * *

דוּמָם יָשַׁבְתִּי בִמְעוֹנִי,
פֶּתַע קוֹל מִגְּרוֹנִי
נִכְרָע; לִמְרוֹמֵי עָב
עָף, אֵלַי לֹא שָׁב!....

* * *

תְּחַדֵּשׁ נְעוּרֶיהָ הַשִּׁירָה,
כְּהוֹרָתָהּ, הַטֶּבַע, עֲשִׁירָה;
וַאֲנִי, בֶּן אָדָם, זָקַנְתִּי,
הֲלִיכוֹתֶיהָ לֹא בַנְתִּי!....

* * *

כִּי אָחִישׁ עֲתִידוֹת, לְאָחוֹר
אֶסְתַּכֵּל; לְעָבָר הַשָּׁחוֹר!...
חֲדָשׁוֹת לֹא אָבִיא,
שְׁתֻם־עַיִן הַנָּבִיא!

* * *

גַּלְגַּל חוֹזֵר הָעוֹלָם,
תְּחַיֵּהוּ נִשְׁמַת גּוֹלָם
קָרוּץ מֵחֹמֶר!....
הֱיוֹתוֹ גֹּמֶר
וּפְעוּלָתוֹ, כְּתֹם
לוֹ לַיְלָה וָיוֹם!....

שָׂח לִי אִילָן

וְעוֹמֵד הָאִילָן לְבַדּוֹ;
שֹׁרֶשׁ בָּאָרֶץ עוֹמֵד
עַל מְקוֹמוֹ בַּגָּן,
וְאִילָנָה יָפָה חוֹמֵד!

וְנָשַׁב בַּעֲנָפָיו הָרוּחַ,
וְנָשַׁק אֶת עָלָיו הַיְרוֹקִים;
וְשָׁאַל הָעֵץ גַּם הוּא לִשְׁלוֹם
הָעֵצִים הַקְּרוֹבִים, הָרְחוֹקִים!

וְהוֹמֶה: „נַפְשִׁי לַבְּכָאִים
הַמְּשׁוּבָּצִים בְּאִגְלֵי שֶׁל אוֹרוֹת!
הָאַרְזָה, הַתִּרְזָה, מָה עוֹשָׂה?
הַחֹרְשָׁה. מַה אִתָּהּ? סַפֵּר הַקֹּרוֹת!

הַעוֹד לְדַם נָקִי יֶאֱרֹב
אֲרִי־מַשְׁחִית וּנְמַר־דּוֹרֵם?
וְעַל הַשָּׁב בַּיְּעָרִים,
הֶעָלָה עָלָיו הַכֹּרֶת?

וּמַה שְׁלוֹם הָאַלּוֹנִים
הָעֹטְרִים אֶל רַגְלֵי הֶהָרִים?
הֲיִשְׂאוּ לָעָב רָאשֵׁיהֶם,
הֲיְקַנְּנוּ עֲלֵיהֶם צִפֳּרִים?

בַּשָּׂדֶה נִצֶּבֶת דְּקָלָה,
מְקֻשָּׁטָה בְּהַדְרַת הָאָבִיב!
וְרֵיחָהּ הַטּוֹב נוֹדֵף, יְמַלֵּא
בִּבְשָׂמִים הָאֲוִיר מִסָּבִיב!

אֵלֶיהָ זְרוֹעוֹתַי אוֹשִׁיטָה,
מִי יִתֵּן וְיָכֹלְתִּי חַבְּקֶנָּהּ!
אַךְ רַגְלַי בָּאָרֶץ שֹׁרָשׁוּ,
וּמֵרָחוֹק בְּרוּחִי אֲנַשְּׁקֶנָּהּ!

בָּרוּךְ אַתָּה שׁוֹשְׁבִינִי הָרוּחַ,
הַמְחַיֶּה בִּנְשִׁיקָה הֶעָלִים!
לֹא לְבַדִּי אֲנִי, בְּרוּחֲךָ מָצָאתִי
עֵזֶר כְּנֶגְדִּי, הַיָּפָה בַּדְּקָלִים!"

יַם זוֹעֵף

לַסְתִּיר חֶרְפָּתָהּ
מִמְּתֵי עֲדָתָהּ
הַנַּעֲרָה אָצָה,
הַמַּיְמָה רָצָה,
לְמַעַן יִבְלָעוּהָ
מִשְׁבָּרִים וִיכַסּוּהָ!

בָּחֳרִי אַף
כַּף אֶל כַּף
נֶפְטוּן יַךְ
וְאוֹמֵר כַּךְ:
„לָאָרֶץ הַמּוֹרָאָה,
תֻּשְׁלַךְ הַנִּטְבָּעָה!"

יְלַקְקוּ גַּלִּים הַשָּׂפָה;
הַנַּעֲרָה הַיָּפָה
יָשִׁיבוּ נִרְדָּמָה
אֶל הָאֲדָמָה
מִמֶּנָּה לֻקָּחָה!...
הַיָּם בְּמֶרְקָחָה!...

כְּאֵב עוֹלָם

אָדָם בִּדְמִי יָמָיו בְּחֲלוּתוֹ,
יֹאחֲזוּהוּ חֲבָלִים, מַכְאוֹבִים בִּמְסִבּוֹ;
חֲלִיפוֹת עִמְּדוּ שָׁבָץ וָקוֹר.
נִגְעֵי הַמָּוְתָה נָגְעוּ עַד לִבּוֹ!
כֹּחוֹתָיו יִצְעָרוּ, חוּשָׁיו יַעַזְבוּהוּ,
בְּמַחְלָה אֲנוּשָׁה אֱנוֹשׁ כִּי חָלָה;
בְּמְנוֹד רֹאשׁ הָרוֹפֵא יַעֲנֶה: „לֹא אֶמְצָא
צֳרִי מַרְפֵּא לַחוֹלֶה, אֵין תְּעָלָה!"

וְאִישׁ שֶׁהָיָה כְּאִלּוּ־לֹא־נִהְיָה,
נִשְׁכַּח מֵחַיִּים חֶלְדֵהוּ!
הוּא שֶׁלָּחַם מִלְחֶמֶת הַלָּחֶם,
בְּיוֹם נִצְחוֹ מְנַצֵּחַ הִנֵּהוּ!
וְלָמָּה לַהֶבֶל יַעֲמֹל הָאִישׁ,
הוֹן יְקַבֵּץ וְעוֹשֶׁר לְקַמְּצִים!
רֶגַע אַךְ מוּטָל לִפְנֵיהֶם הַמֵּת,
וּלְקָבְרוֹ בָּנָיו חִישׁ אָצִים!

נְעִימִים הַחַיִּים וְזוֹעֲמִים;
מַה מָּתְקוּ מֵימֵיהֶם, מַה מָּרִים!
יָעוּפוּ, יֵרָגְעוּ הָרְגָעִים,
אֲרוּכִים הַיָּמִים וּקְצָרִים!
חַיִּים וּמָוֶת נִפְגָּשׁוּ
עַל דַּלְתֵי כָל לֵב וָלֵב.
יַחְדָּיו כֶּעָשָׁן יַחֲלוֹפוּ,
נִשְׁאַר, אַךְ נִשְׁאַר הַכְּאֵב!...

וָלְגַא אִמָּא

(מאנגלית)

וָלְגַא אִמָּא! עָבֵי חשֶׁךְ,
שְׁדוּפֵי קָדִים, מְכַסִּים רֹאשֵׁךְ!
צָפִים עַל פְּנֵי גַּלַּיִךְ
נְפוּחֵי כָפָן, עוֹלָלַיִךְ!
יְנַקֵּר עוֹרֵב, תֹּאכַל רִמָּה
מֵתֵי רָעָב, וָלְגַא אִמָּא!

סְבִיבֵךְ מָוֶת יַפִּיל אֵימָה!
יַחַד אָדָם וּבְהֵמָה,
בָּרָעָב כֻּלָּם יִגְוָעוּ!
לְשַׁוְעָתָם אַף לֹא שָׁעוּ
אֵלִים וּמַזָּלֵי כִּימָה,
אָנוּד לָךְ, וָלְגַא רְחִימָא!

וָלְגַא אִמָּא, אַתְּ בּוֹכִיָּה,
כִּי לִשְׁמָמָה יִלְצִיָּה,
אֶרֶץ טוֹבָה וּמְבֹרָכָה,
אֶרֶץ רוּסְיָא, נֶהֶפָּכָה!
נִדְבָתִי לָךְ, דִּמְעָה, דִּמְעָה,
יַחְדָו נִבְכֶּה וָלְגַא אִמָּא!

וָלְגַא אִמָּא, רְעֵבִים נַחְנוּ!
עוֹרֵנוּ צָפַד, לְעָפָר שַׁחְנוּ,
לֶחֶם לֶאֱכֹל לֹא מָצָאנוּ!
שֵׁן הָרָעָב רוֹעָה בָּנוּ!
בִּבְשָׂרֵנוּ נָגְעָה רִמָּה.
מֵתִים נַחְנוּ, וָלְגַא אִמָּא!

תִּינוֹק שֶׁל בֵּית רַב...

תִּינוֹק שֶׁל בֵּית רַב בִּהְיוֹתִי, כַּד הֲוֵינָא טַלְיָא,
בְּ„אַלֶף־בֵּית" הַגַּן טִיַּלְתִּי בִּמְסִבַּת פְּמַלְיָא
שֶׁל הַיְלָדִים הַקְּטַנִּים, קְלַסְתֵּר פְּנֵיהֶם חִוְּרִים,
הֲלֹא הֵמָּה הַתִּינוֹקוֹת מִיַּלְדֵי הָעִבְרִים!
וְהַפַּרְדֵּס הוּא כַּךְ נִפְלָא, בָּעוֹלָם אֵין דֻּגְמָתוֹ,
אֵין עַל עָפָר מָשְׁלוֹ, יָקָר הוּא וְאֵין זוּלָתוֹ!
עֲרוּגוֹתָיו בְּרְסִיסֵי טַל, בִּפְנִינִים מְשֻׁבָּצִים,
בְּפַלְגֵי מַיִם, אֶגְלֵי דֶמַע, יוֹנְקוֹתָיו מְרֻחָצִים!
פְּרָחָיו כְּנִצָּנֵי אָבִיב בְּאִבֵּי הַתַּפּוּחִים,
מַרְאֶה לָבָן, חֲוַרְוָרִים, עוֹלְלֵי טִפּוּחִים!
וְכִי לֹא תִשְׁלוֹט בָּם עַיִן רָעָה, חוֹמָה לָהֶם וְגָדֵר,
מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם כָּתְלֵי בֵּית הֶ„חָדֶר"!

כִּגְמֻלָה מֵחֲלֵב אִמּוֹ לָקַח, נִשָּׂא אֶל הָעֵדֶר,
כֵּן אָנֹכִי עַל הַכָּתֵף הוּבֵאתִי אֶל הַ„חֵדֶר"!
בּוֹ הַגַּן, הָ„אַלֶף־בֵּית" פָּרַח הֵצִיץ עָלִים,
אוֹתִיּוֹת וּנְקוּדוֹת שְׁחוֹרוֹת (עָלִים אַךְ מְשָׁלִים!)
אַלֶף, בֵּית, גִימֶל, דֶלֶת; פַּתַּח, סֶגֹל, חוֹלָם
סְבָבוּנִי, הֲלָמוּנִי, הִרְעִישׁוּ כָּל הָעוֹלָם!

עוֹלָם קָטָן הוּא כָל יֶלֶד, וְאָרוֹךְ הוּא הַמַּקֵּל,
בּוֹ הַמְלַמֵּד הַכֵּה יַכֶּה, כִּכְפִיר עוֹלֵל יְשַׁכֵּל!
מֵהַבֹּקֶר וְעַד הָעֶרֶב, הוֹי! כָּלוּ כָל הַכֹּחוֹת!
אֲסוּרֵי סַפְסַל הַיְלָדִים, הָאִמָּהוֹת בֹּכוֹת
מֵרֹב שִׂמְחָה כִּי הִגִּיעוּ הַשָּׁעָה וְהַסֵּדֶר
לְיַלְדֵיהֶן, עַטְרוֹת רֹאשָׁן, לְהִכָּנֵס אֶל „הַחֶדֶר"!....

חוּצָה יִשְׁפּוֹךְ שֶׁמֶשׁ אוֹרוֹ עַל הַיּוֹם הָאָרוֹךְ,
וּמִמְּרוֹמָיו הָרָקִיעַ כֻּלּוֹ אוֹמֵר בָּרוּךְ!
בְּרוּכִים כָּל אוֹהֲבֵי חַיִּים, חֹפֶשׁ בְּלִי מְצָרִים,
בְּמֶרְחֲבֵי חֵיק הַבְּרִיאָה, הַרְחֵק מֵחֲדָרִים!
לַמִּסְתַּתֵּר בַּחֲדָרִים, יָדוֹ עַל הֶחָזֶה,
רוּחַ מַחְנֵק יְצִיקֶנוּ, מִיּוֹם אֶל יוֹם יֵרָזֶה!
הֲיִפָּלֵא אֵיפֹא כִּי שָׁלְטָה הַמַּגֵּפָה
בַּיְלָדִים כִּבְבָתֵּי קְרָשִׁים הַשְּׂרֵפָה?——
מַר צוֹרַחַת אֵם עַל בָּנִים, קוֹרַעַת שָׁמַיִם הַצְּעָקָה,
מִמַּר הַמָּוֶת לִפְדוֹתָם, מַרְבָּה תֵּת צְדָקָה!
אֵם פְּתַיָּה! לוּלֵא נָשְׂאָה נַפְשָׁהּ אֶל הַ„חֶדֶר",
בְּטֶרֶם מוֹעֵד אָז לֹא נִפְקַד שֵׂיָהּ מִן הָעֵדֶר!

זוֹכְרֵנִי כַּד הֲוֵינָא טַלְיָא, נִשָּׂא עַל כַּפַּיִם,
אֶל הַחֶדֶר, כִּפְרִי עֵץ הָדָר, כַּעֲדִי עֲדָיִים!
הָלֹךְ בְּרֶגֶל לֹא הָלַכְתִּי, בַּבֹּקֶר כָּשַׁל כֹּחִי!
וּמֵחַלָּמִישׁ חָזָק רוּחִי, עַז כַּבַּרְזֶל מֹחִי!
בְּרוּחִי בָּרָאתִי „שַׁי" עוֹלָמוֹת בְּאַרְבַּע אַמּוֹת „חֶדֶר",
מִיְאוֹר הֶעֱלֵיתִי לִוְיָתָן, שׁוֹר הַבָּר מֵעֵדֶר!
בְּאֶרֶץ מִדְבָּר נָטַעְתִּי כֶּרֶם, יֶרֶק, עֵשֶׂב, שִׂיחַ,
וָאֱהִי רוֹכֵב עַל גַּב אָתוֹן, בִּזְרוֹעוֹת הַמָּשִׁיחַ!
עַד הַיּוֹם הַזֶּה חֶזְיוֹנַי לְנֶגֶד עֵינַי הִנָּם,
לְפָנַי נִגְלוּ מַטְמוֹנֵי אֶרֶץ, לִי אוֹצְרוֹתֶיהָ חִנָּם!
עוֹדֶנִּי חוֹלֵם אַף בְּהָקִיץ כְּבִימֵי כְּבָר,
כְּמִקֶּדֶם וְעַד עַתָּה, מַהֲלָכִי עַל גֶּשֶׁר נְיָר!

כָּל דְּאָלִים גְּבַר

יַחְמוֹס מֵעֵדֶר הַזְּאֵב,
יִטְרוֹף, לֹא יָחוּשׁ הַכְּאֵב
שֶׁל הַכִּבְשָׂה הַתַּמָּה!
תַּבִּיט עֹוֶל הַחַמָּה,
וְלֹא יֶחֶוְרוּ פָּנֶיהָ!
תִּרְמוֹס הָרֶגֶל תּוֹלֵעָה,
עַל רִמָּה וָרֶמֶשׂ דּוֹרֶכֶת,
וּלְדַרְכָּהּ הָגֹךְ הֹלֶכֶת!

הַמּוּבָלִים לָטֶבַח, הֲלֹא הֵמָּה
הַצֹּאן, הַבָּקָר וְהַבְּהֵמָה,
בְּהִשָּׁחֲטָם גּוֹעִים „מָה, מָה!"
כְּלֹמַר, לָמָּה, וְעַל־מָה
יִשָּׁפֵךְ דָּמֵנוּ כַּמַּיִם.
הַאֵין זֶה „צַעַר בַּעֲלֵי חַיִּים?"
הַשּׁוֹחֵט לֹא יַחְמֹל עֲלֵיהֶם
וְיַעֲבִיר הַחַלָּף עַל צַוְּארֵיהֶם!

יִבְלַע הַתַּנִּין הַדָּג;
מִשְׁתֵּי שְׁמָנִים וְחָג
לוֹ וּלְתַנִּינֵי רֵעָיו.
יָשִׂישׂוּ בְּנֵי מֵעָיו!
מָה עָשׂוּ דְגֵי הָרְקָק?
אֵין חֵטְא; בְּרַם חָקַק
עַל לוּחַ לִבְּךָ הַבָּר
הַפִּתְגָּם: „כָּל דָּאלִים גְּבָר!"

עֲנִי הַמְשׁוֹרֵר

בְּחוּמוֹ טֶרֶם זָרַח שֶׁמֶשׁ,
בְּעוֹד לֹא לָבְשָׁה הָאֲדָמָה
יֶרֶק, מֵהַבֹּקֶר וְעַד הָאֶמֶשׁ,
הַדְּרוֹר יְשַׂמַּח כָּל הַנְּשָׁמָה,
וְכָל עֲצֵי הַיַּעַר מִסָּבִיב,
בְּשִׁירָתוֹ, שִׁיר הָאָבִיב!

בְּעוֹד פָּנָיו דַלִּים, רָזִים,
לְאֶפְרֹחָיו לֹא יִמְצָא טֶרֶף,
בַּעֲנַף אֲלוֹנִים וַאֲרָזִים,
זֶה הַצִּפּוֹר בְּלִי הֶרֶף,
אֹכֶל עוֹד לֹא בָא לְפִיו,
יָשִׁיר שִׁירוֹ: צִיף, צִיף, צִיף!

בְּאֵם הַקַּיִץ, וְחַם הַשֶּׁמֶשׁ,
וּפָרוּ וְרָבוּ הַפַּרְעוֹשִׁים,
זוֹחֲלֵי עָפָר, רִמָּה, רֶמֶשׂ,
חֵיל הָאַרְבֶּה, וְחָגָב, יְתוּשִׁים:
לַצִּפּוֹרָה יַגִּישׁ אָכְלָה,
וּבַשִּׁיר נַפְשׁוֹ בְּחָלָה!....

לֹא יְזַמֵּר עוֹד הַדְּרוֹר
כַּאֲשֶׁר הִסְכִּין בִּימֵי דַלּוּתוֹ!
עֵת סָמַר בְּשָׂרוֹ מֵרוֹב קוֹר,
וּמִלְחָמָה לוֹ בְּעַד יֵשׁוּתוֹ!
נוֹבַעַת שִׁירָה בְּנֶפֶשׁ רְעֵבָה,
יֶחֱבָא קוֹלָהּ בִּמְלֹא הַקֵּיבָה?

שִׁירָה בַּכֹּל

מֵרָחוֹק, מִקָּרוֹב יִשָּׁמַע הַקּוֹל,
יְצַלְצֵל אִמְרָתוֹ: שִׁירָה בַּכֹּל!
בְּצִפְצוּף הַצִּפּוֹר, בְּהֶמְיַת גַּעְגּוּעִים,
בִּצְחוֹק יֶלֶד תָּמִים, חוֹבֵב צַעֲצוּעִים,
וּבְרַחַשׁ שִׂפְתֵי אֵם, עֵת בִּלְחִישַׁת חֶרֶשׁ
תְּיַשֵּׁן פְּרִי בִטְנָהּ בִּנְגִינַת־עֶרֶשׂ!

שִׁירָה מִמִּשְׁחַר הַשַּׁחַר נִשְׁקָפָה,
נִשְׁמָעָה מִמֵּימֵי הַבְּרֵכָה הַיָּפָה;
תִּמָּצֵא בְּקוֹל אִשָּׁה רַכָּה, עֲנֻגָּה,
בְּאֶנְחַת נִבְכֵי מַעְיְנֵי הַתּוּגָה.
בָּעֶרֶב, הִנֵּה יָלִין הַבֶּכִי,
בַּבֹּקֶר יָבְשָׁה דִּמְעַת הַלֶּחִי!

שִׁירָה בְּכָל מֶרְחֲבֵי הַבְּרִיאָה,
מִגַּרְעִין הַקָּטָן עַד מִפְרַשׂ הַיְרִיעָה
הַגְּדֹלָה, הַגְּבוֹהָה, וְהָרְחָבָה,
שֶׁעָלֶיהָ מְתוּחִים כָּל מַעֲשֵׂי מֶרְכָּבָה!
יָשִׁירוּ אֶרְאֵלִים, שְׂרָפִים, גַּלְגַּלִּים;
אֹקְיָנוֹס גַּם הוּא יָשִׁיר שִׁיר הַגַּלִּים!

וְאַתָּה בֶּן אָדָם הַקָּטֹן, הַצָּעִיר,
כִּי תֶחֱזֶינָה עֵינֶיךָ יִפְעַת אוֹר־בָּהִיר,
בַּחֲלִיפוֹת צְבָעָיו, כְּתָמָיו הַשְּׁחֹרִים,
הִתְקַדְּרוּת הֶעָבִים עַל שָׁמַיִם טְהוֹרִים,
מַרְאֵה הַקֶּשֶׁת וּמַצְפּוּנֵי הַחוֹל,
וְעָנִיתָ וְאָמַרְתָּ: שִׁירָה בַּכֹּל!....

מְעוֹן בְּרָכָה

בִּנְצִיב שַׁיִשׁ, עֶשֶׁת שֵׁן,
תְּמוּנָה יָפָה, אֵשֶׁת חֵן,
בַּחֲלוֹנָהּ עוֹמְדָה הִיא,
בְּגַעֲגוּעִים מְחַכָּה לִי!

יַבִּיט, יַחֲדוֹר אֵלַי תּוֹךְ
לְבָבִי מֵעֵינֶיהָ רֹךְ,
וְיֹפִי צַלְמָהּ, מְעֻלָּף תֹּם,
יַרְהִיבֵנִי בַּעֲרֹב הַיּוֹם!

בְּשׁוּבִי מֵעֲבוֹדַת פֶּרֶךְ,
עָיֵף, יָגֵעַ, וּרְפֵה בֶרֶךְ
לְאָהֳלָהּ, אִשְׁתִּי הִיא
תְּעוֹדְדֵנִי וָרֶוַח לִי!

בְּיָדֶיהָ אֶת הַמֵּיחָם
תָּכִין לִי, הַמָּרָק תְּחָם;
תַּאֲכִילֵנִי מַאֲכָל תַּאֲוָה,
וְתַשְׁקֵנִי כּוֹס אַהֲבָה!

אֶשְׁכָּר לִי חֶלְקַת צַוָּארָהּ,
סִתְרָהּ לִי בְּמִשִׁי שְׂעָרָהּ,
תְּסוֹכְכֵנִי בְּסְבַךְ צַמָּתָהּ,
תְּלַבְּבֵנִי בְּאַהֲבָתָהּ!

בְּעַנְוַת חֵן אֵלַי צוֹפִיָּה,
תַּאֲצִיל לִי נְשִׁיקוֹת פִּיָּה;
יָלִין רֹאשִׁי בֵּין שָׁדֶיהָ,
יָנוּחַ לִי בִּזְרוֹעוֹתֶיהָ!

נַפְשׁוֹתֵנוּ צְמוּדוֹת הֵנָּה,
שְׁלוּבֵי זְרוֹעַ נַמְתִּיק שֵׁנָה;
חֶזְיוֹנֵי נוֹעַם עַל עַרְשֵׂנוּ,
מַלְאֲכֵי שָׁרֵת לְרֹאשֵׁנוּ!

בְּצֵאת הַשַּׁחַר וּבִזְרֹחַ
שֶׁמֶשׁ בֹּקֶר, נַחֲלִיף כֹּחַ;
הִיא לַפֶּלֶךְ, וַאֲנִי לַמְּלָאכָה,
בְּאָהֳלֵינוּ מְעוֹן הַבְּרָכָה!

כְּחֹם הַיּוֹם

יִכְנוֹף בִּכְנָפָיו הָרוּחַ,
לֹא נוֹתְרָה בוֹ נְשָׁמָה;
כִּמְטִיל בַּרְזֶל הָאֲוִיר
מֵעִיק עַל הָאֲדָמָה!

תָּגוּר בּוֹעֵר הַשֶּׁמֶשׁ,
לוֹהֵט כָּל הַיּוֹם;
הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה
נָכִים מֵחֲמַת הַחֹם!

הוֹצִיא מִנַּרְתִּיקָהּ
אֱלֹהִים אֶת הַחַמָּה;
תְּלַהֵט עֵשֶׂב, אָחוּ,
בַּיֶּרֶק עוֹשָׂה שַׁמָּה!

יְבַקְשׁוּ סֵתֶר לָמוֹ
בַּאֲשֶׁר יִשְׁכּוֹן צֵל;
תַּחַת עַרְבֵי נַחַל,
בַּמְּעָרָה וּבַחֵל!

* *

*

יִפְרוֹשׂ בִּכְנָפָיו הָרוּחַ,
וְהִנֵּה בָּאָה רְוָחָה!
עָבִים מֵעָל יָרִיקוּ
גִּשְׁמֵי בְרָכָה!......

יְרוּשָׁלַיִם

(בנגון של „התקוה")

יְרוּשָׁלַיִם, יְרוּשָׁלַיִם
תִּשַּׁק יד לָמוֹ שְׂפָתַיִם
הַמְדוֹבְבוֹת שְׁמֵךְ הַנָּעִים!
הִתְבַּשְּׂרִי, אֵלַיִךְ בָּאִים
יָמִים טוֹבִים! בָּנִים שָׁבִים
אֶל גְּבוּלָם; נָסִים עָבִים!
כִּימֵי קֶדֶם הַשָּׁמַיִם
שׂוֹחֲקִים לָךְ, יְרוּשָׁלַיִם!

⁂

יְרוּשָׁלַיִם, יְרוּשָׁלַיִם,
בְּגִיל יוֹשִׁיטוּ לָךְ כַּפַּיִם
חֲלוּצַיִךְ, בְּנֵי הַגּוֹלָה!
יַקְרִיבוּ אֶת קָרְבָּנָם, עוֹלָה,
כָּל אֲשֶׁר לָהֶם: מָמוֹן, דָּמִים,
בְּרוּחַ נָכוֹן וּבְלֵב תָּמִים!
נֶסֶךְ דִּמְעוֹתֵיהֶם מַיִם
עַל מִזְבַּחֵךְ, יְרוּשָׁלַיִם!

⁂

יְרוּשָׁלַיִם, יְרוּשָׁלַיִם,
יְפֵיפִיָּת אַתְּ לָעֵינַיִם
וַחֲמוּדָה גַּם בְּחָרְבוֹתַיִךְ
מִכָּל הֶעָרִים, אֲחָיוֹתַיִךְ!
פֶּסֶל אִלֵּם עַל כָּל חוֹמָה,
בְּעִיר אַתּוּנָא וּבְרוֹמָא,
וְעַל הוֹד רֹאשֵׁךְ, עֲדִי עֲדָיִם,
שְׁכִינַת אֵל, יְרוּשָׁלָיִם!

❧ ❧ ❧

יְרוּשָׁלַיִם יְרוּשָׁלַיִם,
אֲוִירֵךְ מְחַכִּים, בְּאַפֵּךְ חַיִּים!
יְרַקְּדוּן הָרִים לָךְ מִסָּבִיב,
מֵחָדָשׁ יִפְרַח אָבִיב!
נָמַס קֶרַח, חֹרֶף בָּרַח
בֹּקֶר לֹא עָבוֹת עָלַיִךְ זָרַח!
יִשְׁפּוֹךְ שֶׁמֶשׁ אוֹר־קַרְנָיִם
עַל כָּל קֶרֶן בִּירוּשָׁלָיִם!

❧ ❧ ❧

יְרוּשָׁלַיִם, יְרוּשָׁלַיִם!
הִנָּחֲמִי! אֵלַיִךְ חַיִּים
חֲדָשִׁים בָּאוּ; כֹּחַ עָז
לָךְ, עִיר עַתִּיקָה, כְּמֵאָז!
אֶל גְּבוּלֵם שָׁבִים בָּנִים,
וּמִמְּרוֹמִים יָאִירוּ פָּנִים
לָךְ בְּרַחֲמֵי הַשָּׁמַיִם,
יְרוּשָׁלַיִם, יְרוּשָׁלָיִם!

שִׁיר הַשֶּׁמֶשׁ

מֵעַפְעַפֵּי שַׁחַר שִׁירָה
מְבַצְבֶּצֶת, יָצִיץ זָמִיר;
יָרוֹן מָרוֹם, עֵת הַצְפִירָה
תַּפְלִיט קַוֵּי אוֹר הַטָּמִיר!

יְנַשֵּׁק בֹּקֶר שִׂפְתֵי קָדִים,
יִשְׁטְפוּ שֶׁטֶף מַעְיְנֵי אוֹרָה;
יֶאְדְּמוּ פָּנָיו מִדַּם וְרָדִים,
חַכְלִילוּת חַמָּה עָלָיו שׁוֹרָה:

וְיִתְגַּלֶּה לָעַיִן שְׁלַל
זְהַב הַמִּזְרָח בַּהֲדָרוֹ;
וְיִתְעַלֶּה לְמַעְלָה חָלָל
מְלֹא הַשֶּׁמֶשׁ בִּיקָרוֹ!

וְיָפוּ פָּז רָאשֵׁי הָרִים;
מֻזְהָבִים עֵצִים וְעָלֵיהֶם;
כָּל הַחַי רֹאשׁוֹ יָרִים,
בְּנוֹחַ שֶׁמֶשׁ מַרְפֵּא עֲלֵיהֶם!

וּמִשְּׁנָתָם יָקִיצוּ עָלִים,
עֵינָם פָּתְחוּ הַנִּצָּנִים;
הַצִּפֳּרִים עַל כּוֹס טְלָלִים
יִשְׂאוּ בְרָכָה, שִׁיר וּרְנָנִים!

יְמַלְאוּ פִּיהֶם הַנְּעָרִים
שְׂחוֹק, כִּמְלֹא הַבַּיִת אוֹר;
יִקְרָא גֶּבֶר אֶל הַגְּבָרִים:
"לָעֲבוֹדָה הִגִּיעַ תּוֹר!"

אִישׁ אִישׁ יָקוּם מִמִּשְׁכָּבוֹ,
בִּפְנֵי הַחַמָּה יַחֲלִיף כֹּחַ:
יִשְׁאַף אֲוִיר צַח, וּלְבָבוֹ
יַחֲזִיק רוּחַ רֵיחַ נִיחוֹחַ!

וְכָל הַבְּהֵמָה וְחַיְתוֹ אֶרֶץ,
כָּל הָרֶמֶשׂ בַּיְצִירָה;
כָּל הַזּוֹחֵל וְכָל הַשֶּׁרֶץ
לְיוֹצֵר אוֹרָה יִתְּנוּ שִׁירָה!

וְכֹל הַנְּשָׁמָה יָהּ תְּהַלֵּל
עַל הַשֶּׁמֶשׁ כִּי בְרָאוֹ;
כָּל פֶּה רַבְרְבִין יְמַלֵּל
עַל הָאוֹר וְעַל מִקְרָאוֹ!

עַל מִרְכַּבְתּוֹ יִרְכַּב שֶׁמֶשׁ,
יֶאֱסוֹר סוּסֵי אֵשׁ נַפָּחָה;
מֵהַבֹּקֶר עַד הָאֶמֶשׁ
יַד מֶמְשַׁלְתּוֹ עַל כֹּל נָחָה!

עוֹלָם כְּמִנְהָגוֹ

כְּמִנְהָגוֹ עוֹלָם נוֹהֵג:
יִשְׂגֶּה אֶרֶז, יְשַׂגְשֵׂג תֹּמֶר,
יִרְעַם רַעַם, אַרְיֵה שׁוֹאֵג;
יוֹם לְיוֹם יַבִּיעַ אֹמֶר.

בִּדְמָמָה דַם הַשֶּׁמֶשׁ
יַאְדִים שׁוּלֵי הָרָקִיעַ;
בָּעֲלָטָה יָבֹא אֶמֶשׁ,
אִלֵּם, אֹמֶר לֹא יַבִּיעַ!

לִבְנַת כֶּסֶף הַלְּבָנָה
וְזֹהַר חֲוֵרַת הַכֹּכָבִים
הוֹבִישָׁם קַדְרוּת הָעֲנָנָה,
פְּנֵיהֶם כִּסּוּ עָבֵי עָבִים!

יִזּוֹלוּן מַיִם מִמַּעְיָנוֹת,
מַיִם קָרִים, מַיִם חַמִּים;
יִבְלָעוּם לוֹעַ אוֹקְיָנוֹס,
מָצְאוּ קִבְרָם בִּלְבַב יַמִּים!

עַל הָאָרֶץ הַפְּרָחִים
אַךְ הֵצִיצוּ, וְיִבּוֹלוּ!
וְהַחַיִּים הֵם כִּצְמָחִים,
טֶרֶם מָלְאוּ, וְיִמּוֹלוּ!....

שִׁיר, וְלֹא כָזָב

"בָּרוּךְ הוּא, שֶׁהֶחֱיָנִי! בָּא חֲלוֹמִי!
הִגִּיעוּנִי תִקְוֹתַי הַנְעִימוֹת, אַשְׁרֵי יוֹמִי!
עַל גַּפֵּי מְרוֹמִים אֲנִי הַגֶּבֶר דּוֹרֵךְ,
חֵץ שִׁירָתִי פָּלַח, יָרַד לְלֵב "הָעוֹרֵךְ"!

לִבּוֹ, לֵב שָׁמִיר, אֶבֶן מַעֲמָסָה,
עַל עֱנוּת הַמְשׁוֹרֵר נַפְשׁוֹ לֹא חָסָה;
פֶּתַע הִתְרַכֵּךְ, כִּי בָא הַתּוֹר.
נִשְׁבַּר הַקֶּרַח, הִתְגַּנֵּב אֵלָיו אוֹר!

בְּעֵינֵי רוּחַ אֶחֱזֶה, אֶרְאֶה בְנֶחָמָה
שִׁפְתוֹתָיו מְדוֹבְבוֹת, לוֹחֲשׁוֹת בִּדְמָמָה.
נוֹעַם מַנְגִּינוֹתַי! יְבִיאֵם אֶל הַגֹּרֶן,
לַהֲפִיצֵם לִרְבָבוֹת בְּ"הַתֹּרֶן"!*)

---

*) נוּסַח אַחֵר לַחֲרוּז ג׳
נוֹעַם מַנְגִּינוֹתַי; כְּרֵיחַ נִיחוֹחַ
לְרָצוֹן הֵם לוֹ, יַדְפִּיסֵם בְּ„הַשִּׁלּוֹחַ".
אוֹ
נְגִינוֹתַי „נַרְקִיסִים", „עֲלֵי תְרוּפָה"
יוֹפִיצֵם, יַדְפִּיסֵם בְּ„הַתְּקוּפָה".
אוֹ
נוֹעַם מַנְגִּינוֹנוֹתַ, שִׁירֵי נוֹעַר;
יוֹפִיצֵם, יַדְפִּיסֵם בְּ„הַדּוֹאַר"!

הָאָח! מַה גְּדֹלָה, רַבָּה שִׂמְחָתִי,
שְׁמִי לַטּוֹב יִזָּכֵר בִּקְהַל עֲדָתִי!
תַּעֲלוּזָה כִּלְיוֹתַי, בְּשָׂרִי וְגֵוִי;
אֶתְהַלֵּךְ לִימִין רַב יְהוּדָה הַלֵּוִי!"

עוֹדֶנּוּ מְרַחֵף בֵּינֵי הֶעָבִים,
וְהִנֵּה יַד נוֹשֵׂא הַמִּכְתָּבִים
דוֹפְקָה בְחָזְקָה עַל הַדֶּלֶת
שֶׁל הַמְשׁוֹרֵר און בֶּן פֶּלֶת!

וּבְרַק מִשְׁבְּצֶת כֹּכְבֵי לֶכֶת
כְּמוֹ הִכָּהוּ! מִן "הַמַּעֲרֶכֶת"
הַמִּכְתָּב, בּוֹ כָּתוּב: "הֲרֵינִי כוֹרֵךְ
שִׁירְךָ בַּחֲזָרָה, לֹא יְרֻפַּס. הָעוֹרֵךְ!"

בְּבֹקֶר הַקַּיִץ

בְּבֹקֶר הַקַּיִץ בְּמַקְהֵלָה צִפֳּרִים
שִׁירִים צַפְרִירִים, נְגִינוֹת שַׁחַר שָׁרִים:
כָּנָף אֶל כָּנָף הַיּוֹנָה מַשִּׁיקָה,
תְּקַדֵּם הַמָּאוֹר הַגָּדוֹל בִּנְשִׁיקָה!

בְּבֹקֶר הַקַּיִץ וַתַּעֲבוֹר הָרִנָּה,
צִפֳּרִים, אֶפְרֹחִים עַל גַּגֵּי בַּפִּנָּה,
צִיף, צִיף, צִיף יֶהֱגוּ בִּגְרוֹנָם,
וָאָשִׁיר גַּם אֲנִי כָּמוֹהֶם בִּלְשׁוֹנָם!

בְּבֹקֶר הַקַּיִץ מְנַשֵּׁב רוּחַ קַל
בֵּין הָעֵצִים, וּבְדָלִיּוֹתֵיהֶם וְעַל
כָּל סְבַךְ וּסְבַךְ, עַל עָנָף וְעָנָף,
יָשִׁיר שִׁיר־צִפְּרָא לוֹ בַּעַל הַכָּנָף!

בְּבֹקֶר הַקַּיִץ רְאִי — חָלַק הַיָּם;
הַגַּלִּים מִתְלַחֲשִׁים: „הֶחְשׁוּ! עוֹד נָם
נֶפְּטוּן אָבִינוּ עַל עַרְשׂוֹ הַתְּהוֹם,
עוֹד מוֹשֵׁל הַשֶּׁקֶט עַל מֵימֵי מֵרוֹם!

בְּבֹקֶר הַקַּיִץ הַשָּׁמַיִם מֵעָל
עַל אֶרֶץ רַבָּה יַרְעִיפוּ הַטָּל,
אֶגֶל עַל אֶגֶל כְּגֻלֶּת כֹּתֶרֶת
עַל רֹאשׁ כָּל פֶּרַח לְצִיץ וּלְתִפְאֶרֶת!

בְּבֹקֶר הַקַּיִץ בַּפַּרְדֵּס, בַּגַּנָּה,
תִּפְרַח בְּיָפְיָהּ, בִּמְלוֹאָהּ שׁוֹשַׁנָּה!
מְכוּסָּהּ, הַבְּרוּכָה רְסִיס וּרְסִיסָה
יַשְׁקוּ חֲבַצֶּלֶה, יְמַלְאוּ נַרְקִיסָה!

בְּבֹקֶר הַקַּיִץ יְרוּקִים הַצְּמָחִים,
בְּאַף עוֹבֵר אֶת רֵיחָם יִתְּנוּ הַפְּרָחִים;
מִפִּיהֶם אֶת דִּבְשָׁהּ תָּמוּץ הַדְּבוֹרָה,
בְּבֹקֶר הַקַּיִץ, בְּהִלָּהּ נֵרָהּ אוֹרָה!

בְּבֹקֶר הַקַּיִץ כְּכַלָּה עֲדִינָה
מְלֻבָּשָׁה הָאָרֶץ, זָהֳרָהּ כִּפְנִינָה!
קִשּׁוּטֶיהָ תֵּיטִב, תַּגִּישׁ הַנֶּאְדָּרָה
לִבְחִירָהּ הָאָדָם, לוֹ תוֹפַע נְהָרָה!

מַשָּׂא רוּסִיָּה

אֱלֵי רוּסְיָא וְעָרֶיהָ!
אִמָּא מְסַקְבָה וּבְנוֹתֶיהָ
תְּיַלֵּלְנָה: „אוֹיָה! רָזוֹן
שָׁלַח בָּנוּ, אָפֵס מָזוֹן!

אוֹי כִּי אִשָּׁה עַל פַּת לֶחֶם
תִּפְשַׁע, תָּאֹר בִּרְכַּת רֶחֶם!
כִּי מְחִיר קַב חַד שֶׁל בָּר
שִׁשִּׁים רִבּוֹא רוּבְל־נְיָר

יוֹשֶׁבֶת נָוֶה הַנֶּאְדָּרָה
קִרְיַת פֶּטֶר הַמְּפֹאָרָה
אוֹיָה נָא! מֶה הָיָה לָךְ?
רְאִי, עֲבָדִים מָשְׁלוּ בָךְ!

בְּאֶגְרוֹף וּבְיַד חֲזָקָה
רוֹדִים בָּךְ, בְּשׁוֹט נַאֲקָה;
לֹא מַמְלָכָה, שִׁפְחָה אַתְּ!
אֶל הַפְּרוֹלֶטַרִיאַתְּ!

אִמָּא רוּסְיָא, אֵם חֲנִינָה!
הָיִית לְמָשָׁל וְלִשְׁנִינָה!
כְּזוֹנָה אַתְּ, אֵין אֵמוּן בָּךְ
בָּעַמִּים אֵין מִי יָנוּד לָךְ!

עֲוֹנֵךְ גָּדוֹל, לֹא יְסֻפָּר
חַטָּאתֵךְ, רוּסְיָא, לֹא תְכֻפָּר!
כִּי בְשֵׁם אֱלֹהֵי הַחֹפֶשׁ
גֵּרַשְׁתְּ מִקִּרְבֵּךְ חֵרוּת, נֹפֶשׁ!

רְחוֹב „שְׂדֵה־תַּפּוּחִים״
(Orchard Street, New York)

בְּ״נְוֵה־יֶרֶק״ הַבִּירָה, בְּמִזְרַח הָעִיר,
בַּמִּגְרָשׁ, בַּחוּצָה, עַל קֶרֶן כָּל קִיר,
מִדַּלַּת הָעָם, אֲנָשִׁים וְנָשִׁים,
וּפְלִיטֵי כָּל אֶרֶץ, שָׁמָּה נִפְגָּשִׁים!

מְ״גִּנַּת אֶסְתֵּר״ יִנְהֲרוּ הֲמוֹנִים,
אֵלֶּה לְ״עֱסֶקְם״, וְאֵלֶּה „לוּדְלְבָה״ פּוֹנִים,
וְאִישׁ עַל אִישׁ, נִדְחָקִים, נִדְחָפִים
״בִּשְׂדֵה תַּפּוּחִים״ הָרְחוֹב, כְּעָלִים נִדְּפִים!

מִמַּצְפּוּנָיו הַשַּׁחַר יְגַלֶּה אֶת סוֹדוֹ,
יוֹצִיא אוֹר טָמִיר, הַשֶּׁמֶשׁ בְּהוֹדוֹ!
יָפִיק מְאוֹרוֹת וּנְגֹהוֹת לְבָנוֹת,
נַעֲלָמוֹת מֵעַיִן שֶׁל יוֹשְׁבֵי קְרָנוֹת!

כִּי שָׁמַיְמָה לֹא יַבִּיטוּ, מַעֲשֵׂיהֶם הֶבֶל!
הַשּׁוּק מְנָת חֶלְקָם, הַמִּסְחָר לָהֶם חֶבֶל!
וְעַל חֶלְקַת רְחוֹב ״שְׂדֵה הַתַּפּוּחִים״
חוֹלְקִים בִּבְצָלִים וּבְדָגִים מְלוּחִים!

בְּמִדְבַּר הָרְחוֹב, אֵין עֵשֶׂב, אֵין שִׂיחַ,
צֶמַח אַיִן, רוּחַ בּוֹ לֹא יָפִיחַ!
כְּחֵיל הָאַרְבֶּה, כְּחָגָב לָרוֹב,
אוֹכְלוֹסִין יְכַסּוּהוּ, רָצוֹא וָשׁוֹב!

הֲלֹא הֵמָּה הַ„פֶּדְלַרִם", קְטַנֵּי הָרוֹכְלִים:
עֶגְלוֹנֵי „פּוּשׁ־קַרְנִים", אֵלֶּה הָאוֹכְלִים
אֶת לַחְמָם, הַקֶּרֶן, וְאוֹמְרִים, הָא עִיקָּרָא:
„זְבִין וְזָבִין, תַּגְּרָא אִיקְרָא"!

„נָשִׁים! שְׁתַּיִם בְּעַד חָמֵשׁ אֲגוֹרוֹת,
כֻּתָּנוֹת, מַרְבַדִּים, נֵרוֹת, מְנוֹרוֹת,
אָנָא, קְנֶינָה, וּבַעֲשׂוֹתְכֶן כָּכָה,
עַל רֹאשְׁכֶן תָּחוּל, תִּשְׁכּוֹן הַבְּרָכָה!"

לִצְדָדֵי רְחוֹב „שְׂדֵה הַתַּפּוּחִים"
„טֶנֵימֶנְטְס" גְּבוֹהִים כַּעֲנָקֵי כַּסְלוּחִים
וּבְתוֹכָן יִשְׁכְּנוּ גֵּרִים, תּוֹשָׁבִים,
וּבְקִרְבָּן בְּנֵי אָדָם פָּרִים וְרָבִים!

מִבַּעַד הַחַלּוֹנוֹת יֵרָאֶה הַטַּף,
וְיוֹנֵק שָׁדַיִם, מְפַשֵּׁעַ עוֹד חָף;
בַּחֹרֶף, בְּשָׁרָם סָמַר מִקּוֹר,
בַּקַּיִץ, מִזֵּעָה יֵרָטֵב הָעוֹר!

עַל הַמַּדְרֵגוֹת יְלָדִים וִילָדוֹת,
אָבוֹת, אִמָּהוֹת מְסַפְּרִים אֲגָדוֹת!
נְעָרִים וּנְעָרוֹת עַל צְחוֹק תּוֹם
מְשַׂחֲקִים בְּכָל עֵת, יוֹם וָיוֹם!

רַק פַּס רָקִיעַ מְשֻׁחָקִים בְּרוּכִים,
יוֹפִיעַ בָּרְחוֹב "שְׂדֵה-הַתַּפּוּחִים";
רַק זִיק מִנֹּגַהּ הָאוֹר הַטּוֹב
יָאִיר הַלְּבָבוֹת בְּמַחְשַׁכֵּי הָרְחוֹב!

וְלַיּוֹשְׁבִים בְּקִרְבּוֹ, אֲנָשִׁים וְנָשִׁים,
מִדַּלַּת הָעָם, עֲבָדִים נִגָּשִׂים,
יָקָר מִכֹּל "שְׂדֵה-תַּפּוּחִים" הָרְחוֹב
תְּהִלָּתוֹ בְּפִיהֶם, לֹא תְסֻפַּר מֵרוֹב!

קִינָה לְדָוִד
גֶּקְרָלָג

דָּוִד פְּרִישְׁמַן אֵינֶנּוּ! מֵת הָאֲרִי שֶׁבַּחֲבוּרָה!
הַתְּמוּנָה הַיָּפָה חָלָפָה, נִמְחֲתָה הַצּוּרָה
שֶׁל הָאָדָם הַגָּדוֹל, לֹא תְשׁוּרֶנּוּ עָיִן;
הָאֱמֶת, נִשְׁמָתוֹ, נֶעֶדְּרָה, פְּרִישְׁמַן אָיִן!

וְיוֹשֵׁב לְבָדָד כָּל אֶחָד מֵחֲבֵרָיו וְנוֹשֵׁר
דִּמְעוֹת שֶׁל דַּם, כִּי הָלַךְ הָאִישׁ הַקּוֹשֵׁר
כְּתָרִים לְרֹאשׁ הַסִּפְרוּת! נִסְתַּלְּקָה הַשְּׁכִינָה,
פְּרִישְׁמַן אֵינֶנּוּ! עַל דָּא קָא בָּכִינָא!

עַל דָּא קָא בָּכִינָא, כִּי נָפַל מִמְּרוֹמוֹ
הֵילֵל בֶּן שַׁחַר, וְאֵין מְמַלֵּא מְקוֹמוֹ!
לֹא עוֹד יְצַלְצְלוּ מֵיתְרֵי כִנּוֹרוֹ,
יָחִיד הָיָה דָּוִד פְּרִישְׁמַן בְּדוֹרוֹ!

וְאֵין שֵׁנִי לוֹ, אֵין תְּמוּרָתוֹ!
אֲבֵידָה שֶׁאֵינָהּ חוֹזֶרֶת, מִיתָתוֹ!
הַסִּפְרוּת יְתוֹמָה, דָּוִד אֵין אִתָּהּ,
לַסְּפִינָה אָבְדָה קַבַּרְנִיטָהּ!

גִּלְגּוּלִים

(אוֹטוֹבִּיאָגְרַאפִיָּה)

רֵייזִילִי, זִכְרוֹנָהּ לִבְרָכָה, בְּגַן עֵדֶן מְנוּחָתָהּ,
רֵייזִילִי הַשְּׁחוֹרָה וְהַנָּאוָה אִמִּי הָיְתָה!
וְאִשָּׁה לְיִצְחָק הַסּוֹפֵר, שֶׁכָּל אוֹת שֶׁכָּתַב בַּתּוֹרָה,
סָפַר וּמָנָה (מְנוּחָתוֹ גַּם הוּא בִּמְרוֹמֵי אוֹרָה!)
וַאֲבוֹתַי אֵלֶּה, כִּי בָטְחוּ בְּהַשְׁגָּחַת הַבּוֹרֵא,
בַּאֲבִיב חַיֵּיהֶם הִקְשִׁיבוּ לְקוֹל הַקּוֹרֵא:
„לֹא לְתֹהוּ בְרָאָהּ, לָשֶׁבֶת יְצָרָהּ!"
וַיִּפְרוּ וַיִּרְבּוּ עַד כְּדֵי מִסְפַּר עֲשָׂרָה!
מֵהֶם אַךְ אַרְבָּעָה נִשְׁאֲרוּ, כִּי בְעוֹדָם בְּאִבָּם,
טֶרֶם מָלְאוּ שְׁנוֹתָם, נָשַׁב רוּחַ קַר בָּם,
וַיְטַלְטֵל אֲחֵרִים, כְּעָלִים נִדָּפִים,
לִמְרוֹמֵי שָׁמַיִם, מְעוֹנֵי הַשְּׂרָפִים!

וַאֲנִי בִּהְיוֹתִי יֶלֶד, מָלֵאתִי חֵן וָחִין,
עַל רֹאשִׁי כַּעֲטָרָה כַּפְתּוֹרֵי הַשְּׁחִין:
כִּי אִמִּי, עָלֶיהָ הַשָּׁלוֹם, אֵשֶׁת-חַיִל
וְאֵם הַפַּרְנָסָה הָיְתָה, וְלֹא אֲבִיגַיִל

לִכְרוֹק הַיְלָדִים וּלְנַקּוֹתָם מִזּוּהֲמָא,
מִמַּכָּה טְרִיָּה, מֵחֲלָאָה, מִטּוּמְאָה!
וִידֵי אִישָּׁה רָפוֹת, לֹא תַעֲשֶׂינָה עֲבוֹדָה,
רַק שְׂפָתוֹתָיו נָעוֹת, מַרְבּוֹת תֵּת תּוֹדָה
לְמֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשָׂהוּ אִשָּׁה,
כִּי אִם אָדָם מְהוּדָר, גַּבְרָא קַדִּישָׁא!
וּמֵהָעֲטָרָה עַל רֹאשִׁי לִי עוֹד סִמָּנִים,
בְּהָרוֹת, בֶּהָרוֹת, כְּתָמִים לְבָנִים!

בְּטַל יַלְדוּתִי לִי אֵימָה בַּ„חֲדָרִים",
בְּנֶגַע, יְמֵי חַיַּי, קָפְאוּ כְּשְׁמָרִים,
עָמְדוּ עַל מְקוֹמָם בְּחוּגָם הַצַּר,
כְּקֶרַח הַנּוֹרָא בְּחֹרֶף הַקַּר!
כְּעֶשֶׂר שָׁנִים לָמַדְתִּי בִּסְבָרָא,
חוּמָשׁ וְרַשִׁ"י, סִפְרֵי נַ"ךְ וּגְמָרָא,
דִּינֵי שֻׁלְחָן עָרוּךְ, בְּצִיעַת הַחַלָּה,
וְכֵיצַד מְרַקְּדִין לִפְנֵי הַכַּלָּה!
וּבִשְׁנִים הָאֵלֶּה הַשֶּׁמֶשׁ זָרְחָה,
הַשּׁוֹשַׁנָּה בַּהֲדָרָהּ בַּגִּנָּה פָּרְחָה,

הַצִּפֳּרִים בְּרִנָּה נָשְׂאוּ אֶת קוֹלָם,
וַאֲנִי לֹא רָאִיתִי אֶת פְּנֵי הָעוֹלָם!

וּלְפֶתַע, וְנִגְלָה לְפָנַי הֶעָתִיד:
בֵּין אַנְשֵׁי הַ״חֲסִידִים״ גַּם אֲנִי חָסִיד!
נִתְפַּקַּחְנָה עֵינַי וָאֶרְאֶה אוֹרוֹת,
וָאֶרְקוֹד, וָאָשִׁיר „טוֹבִים מְאוֹרוֹת״!
וָאֶסְתּוֹפֵף בְּחַדְרֵי צַדִּיקֵי הַדּוֹר,
וָאֱהִי שָׂמֵחַ, וַיִּזְרַח לִי אוֹר!
לֹא אָרְכוּ הַיָּמִים, וּפָגַע בִּי דּוֹב
בִּתְמוּנַת אִישׁ „מַשְׂכִּיל״, וַיֹּאמֶר כִּי אוֹב
וְיִדְּעוֹנִי הַצַּדִּיק, לֹא אִישׁ אֵל יוֹדֵעַ,
וַיֵּלֶךְ לְבִּי אַחַר „אַחֵר״, וָאֱהִי שׁוֹמֵעַ
בְּקוֹלוֹ, קוֹל מֵסִית, כּוֹפֵר בְּעִיקָּר, בִּמְסוֹרוֹת,
וָאֶתְהַפֵּךְ מֵחָסִיד לְאִישׁ אֶפִּיקוֹרוֹס!

בְּ״אַהֲבַת צִיּוֹן״ שָׁגִיתִי, יָדַעְתִּי אַהֲבָה,
„הַתּוֹעֶה בְּדַרְכֵי הַחַיִּים״ לִי מַאֲכָל תַּאֲוָה,
כְּרַעַבְתָן לָעַסְתִּי אֶת עָלֵי „הַמַּגִּיד״,
וְכִי „אֵין אֱלֹהִים״ לֹא בֹשְׁתִּי לְהַגִּיד!

מִדְּחִי אֶל דֶּחִי הָלַכְתִּי, רָזִי לִי רָזִי,
מְמַשְׂכִּיל נִהְיֵיתִי לְאִישׁ־אַשְׁכְּנָזִי,
הַמַּעֲרִיק הַטִּיוּטָן וּבִשְׁמוֹ יִשָּׁבֵעַ,
וְגֵיתוֹ וְשִׁילְלֶר „בַּעַל פֶּה" יוֹדֵעַ!
מְעַט רוֹמִית וְיוָנִית וּלְשׁוֹן אַנְגְּלִיָּה,
רָכַשְׁתִּי לִי, וְאֶל הָעִבְרִיָּה
הָפַכְתִּי שֶׁכֶם, לֹא יָדַעְתִּי אוֹתָהּ,
כִּמְעַט שָׁכַחְתִּי יְמֵי הֱיוֹתָהּ!

וּבָעֵת שֶׁיָּשַׁנְתִּי בְחֵיק הַזָּרָה,
הִתְעוֹרְרוּ נִרְדָּמִים בְּאֶרֶץ הַקָּרָה;
עַל אוֹפֶק הַצָּפוֹן נָבִיא אָז קָם,
הַסּוֹפֵר הַנִּפְלָא „אַחַד הָעָם"!
וְאַחֲרָיו הַמְשׁוֹרְרִים בִּיאַלִיק וּשְׁנֵאוּר,
טְשֶׁעְרְנִיחוֹבְסְקִי וְשִׁמְעוֹנוֹבִיץ, אֲשֶׁר בִּפְאֵוּר
מְפוֹאָר הֶעֱשִׁירוּ הָעִבְרִיָּה הָרָפָה,
וַיַּעֲשׂוּהָ לְשָׂפָה־קְלַסִּית־יָפָה,
לְשָׂפָה חַיָּה, כְּלִילַת חֵן נְעוּרִים,
מְלֵאַת בָּשָׂר וָעֶצֶם, מַחֲשָׁבוֹת, הִרְהוּרִים

חֳדָשִׁים לְרוּחַ הָעֵת הַחֲדָשָׁה,
וּלְדוֹרוֹת הַבָּאִים לְנַחֲלַת מוֹרָשָׁה!

עוֹד לֹא חָלַף הַדּוֹר, מְחוֹלֵל עֲנָקִים,
הָרַעַם יִתְגַּלְגֵּל, יִתְלַהֲטוּ הַבְּרָקִים,
וַאֲנִי, יָדַי עַל עֵינַי, עוֹמֵד מִשְׁתָּאֶה
עַל הַמַּרְאֶה הַנִּפְלָא, לְפָנַי יֵרָאֶה!
לִבִּי עָלַי דַּוָּי, הַכְּאֵב בּוֹ יִתְפָּרֵץ,
לְזֵכֶר הַשָּׁנִים שֶׁעֲלֵיהֶם עָבַר קֵרֵץ,
וַאֲנִי בָהֶם מְאוּם לֹא עָשִׂיתִי!
מוֹדֶה אֲנִי, כִּי הַרְבֵּה שָׁגִיתִי!
אֵינֶנִּי מִן הַקְּרוּאִים אֶל הַחֲתוּנָּה,
לְטוֹב מִמֶּנִּי הַכַּלָּה נְתוּנָה!
מְקוֹמִי אַחַר הַתַּנּוּר וְהַכִּירַיִם,
וּמְלַקֵּט אֲנִי אַךְ אֶת הַשִּׁירַיִים!

אֵין כָּל חָדָשׁ:

(מֵאַנְגְלִית שֶׁל תּוֹמָא הַרְדִּי)

לֹא יָשִׁיר שִׁיר חָדָשׁ מֵרוֹם
הַצִּפּוֹר הַמְזַמֵּר כַּיּוֹם;
כִּתְמוֹל שִׁלְשׁוֹם, כְּמֵאָז,
יָשִׁיר שִׁירוֹ, שִׁיר־פָּז!

וְתֶעֱרַב לְאֹזֶן הַשִּׁירָה
הַנּוֹשָׁנָה הַזֹּאת, הַכַּבִּירָה!
אֵין צִלְצוּל חָדָשׁ בָּהּ,
יְשַׁבְּחוּהָ כֹּל, יְזַמְּרוּ לָהּ!

אַךְ אֵין זֶה הַצִּפּוֹר מֵאָז,
יָשִׁיר שִׁירָתוֹ, שִׁיר־עָז,
אֵלֵינוּ הַחַיִּים כַּיּוֹם!
דּוֹר־אָז, וְהוּא, גָּזוּ כַּחֲלוֹם!

Mein Liebchen, Was Willst Du Noch Mehr?

אֲהוּבָתִי, מָה חֶפְצֵךְ בִּי עוֹד?

(מִשִּׁירֵי הַיְנֶע)

אַבְנֵי־חֵן וּפְנִינִים,
כָּל אֲשֶׁר חוֹבֵב הַלֵּב,
שֶׁלָּךְ, וְעֵינַיִךְ כֹּה יָפוֹת,
אֲהוּבָתִי, מָה חֶפְצֵךְ בִּי עוֹד?

עַל עֵינַיִךְ אֵלֶּה הַיָּפוֹת,
עַל הֲדָרָתֵךְ, שִׁירֵי עוֹלָמִים,
שִׁירִים כַּבִּירִים אָרַגְתִּי,
אֲהוּבָתִי, מָה חֶפְצֵךְ בִּי עוֹד?

בְּעֵינַיִךְ אֵלֶּה הַיָּפוֹת
הִכְאַבְתִּינִי עַד לִמְאֹד!
עַד עָפָר הִשְׁפַּלְתִּינִי...
אֲהוּבָתִי, מָה חֶפְצֵךְ בִּי עוֹד?

דוֹנָא קְלָרָה

(מִשִּׁירֵי הַיְינֶע)

עַל יַד גִּנָּהּ, בָּעֲרָבִים,
מִתְהַלֶּכֶת בַּת אַל קַדִּי;
מִן אַרְמוֹנָהּ לְאָזְנֶיהָ
קוֹל חֲצוֹצְרָה, הֶמְיַת תֻּפִּים.

הֲגִיגָהּ: „לְזָרָא לִי הַמְּחוֹלוֹת,
וּמֶתֶק שִׂפְתֵי הַחֲלָקוֹת
שֶׁל הַגֵּיאוֹנִים, כִּי יֹאמְרוּ
שֶׁלַּשֶּׁמֶשׁ אֲנִי נִמְשָׁלָה!"

„בַּכֹּל מָאַסְתִּי, בִּלְתִּי אוֹתוֹ,
בְּחִיר הָאָדָם שֶׁמְּשָׁבָנִי
בְּנִיבוֹ לַיְלָה אֶל אֶשְׁנַבִּי,
וָאֶרְאֶנּוּ לְאוֹר הַסַּהַר!"

„בְּעָמְדוֹ חָסוֹן וּמְלֵא־אוֹמֶץ,
עֵינָיו כִּשְׁמָשׁוֹת בְּאוֹר מְאִירִים
עַל צַח לְבָן, חֲוַר הַפָּנִים,
לְאִישׁ אֱלֹהִים אָז אֲדַמֵּהוּ!"

בְּעֶשְׁתּוּנוֹת אֵלֶּה דוֹנְנָא קְלָרָה
תְּפוּשָׂה עָמְדָה, עֵינֶיהָ אַרְצָה;
וּכְהַרִימָן, גָּדַל־הַגֶּבֶר,
קִרְבָתוֹ חָשְׁקָה, קָרֵב אֵלֶיהָ!

שְׁלוּבֵי זְרוֹעַ, בָּאֳהָבִים,
אַט יִתְהַלְּכוּ לְאוֹר יָרֵחַ;
תְּקַדֵּם פְּנֵיהֶם רוּחַ דַּקָּה,
יַטּוּ רֹאשָׁם שׁוֹשַׁנֵּי־פְלָאוֹת!

שׁוֹשַׁנֵּי פְלָאוֹת מְסַפְּרִים אֲגָדוֹת
יֶאְדָּמוּ שׁוֹשְׁבִינֵי הָאַהֲבָה:
וַהֲלֹא תַגִּידִי, אֲהוּבָתִי,
מָה־זֶה הָאֹדֶם בִּלְחָיַיִךְ?

„יַתּוּשִׁים, אֲהוּבִי, עֲקָצוּנִי
נַפְשִׁי בָּחֲלָה, קָצָה בָּמוֹ:
יַתּוּשֵׁי קַיִץ לִי שְׂנוּאִים
כַּיְהוּדִים, אַרְכֵי־חֹטֶם!“

„מַלְכָּךְ לַיְהוּדִים וְיַתּוּשִׁים?“
יַעֲנֶנָּהּ רַכּוֹת, וּמְנַשְּׁקָהּ!
מֵעֲצֵי הַשְּׁקֵדִים לָאֲלָפִים
נוֹשְׁרִים צִיצִים כִּשְׁלָגִים!

לָאֲלָפִים צִיצִים עָפִים,
הַפְּרָחִים רָווּ אֶת צִמְאוֹנָם;
„אֲבָל הַגִּידִי, אֲהוּבָתִי,
הַלִּבֵּךְ כֻּלּוֹ, אַךְ לִי הוּא?"

„אָהַבְתִּי אַךְ אוֹתְךָ, אֲהוּבִי!
כִּי נִשְׁבַּעְתִּי וּבְשֵׁם הַגּוֹאֵל,
אֲשֶׁר הַיְּהוּדִים הָאֲרוּרִים
לָקְחוּ נַפְשׁוֹ אָז בִּצְדִיָּה!"

„הָנִיחִי לַגּוֹאֵל וְלַיְּהוּדִים!"
יַעֲנֶנָּה בִּנְשִׁיקָה גְּדָל־הַגֶּבֶר;
רְאִי, בְּפַרְדְּסֵי־אוֹר כְּחוֹלְמוֹת
חֲבַצָּלוֹת חֲוַרְוָרוֹת מִתְנוֹעֲעוֹת!"

חֲבַצָּלוֹת זַכּוֹת, עֲטוּיוֹת־אוֹרָה
אֶל כּוֹכְבֵי מָרוֹם תַּבִּיטֶנָּה;
„אֲבָל, הַגִּידִי, אֲהוּבָתִי,
הַאִם לֹא לַשָּׁוְא נִשְׁבַּעַתְּ?"

„אֵין שָׁוְא וָשֶׁקֶר בִּי, אֲהוּבִי,
כַּאֲשֶׁר לֹא בִי אַף טִפָּה חָדָא
מִדַּם שֶׁל עַם הַמּוּרָנִים,
וְשֶׁל הַיְּהוּדִים הַמְשֻׁקָּצִים!"

„הַרְפִּי מִיְּהוּדִים וּמִמּוֹרָנִים!"
יַעֲנֶנָּה בִּנְשִׁיקָה גְּדָל־הַגֶּבֶר;
וְאֶל סֻכַּת עֲצֵי הַהֲדַסִּים
יוֹבִיל, יָבִיא בַּת אֵל־קַדִּי!

רֶשֶׁת אַהֲבָה בִּשְׂפָתֵי רֹךְ
אָרַג סְבִיבָהּ, הֶעֱטִיפָהּ חֶרֶשׁ;
אִלֵּם אֹמֶר, נְשִׁיקוֹת, לֹא דְבָרִים,
הֶעֱתִירוּ לְבָבוֹת הַנֶּאֱהָבִים!

נְעִימוֹת יָשִׁיר לוֹ הַזָּמִיר,
וּכְצוּף נוֹזֵל שִׁיר הַכַּלָּה!
סְבִיבָם בְּמָחוֹל בְּנֵי הָרֶשֶׁף,
בְּזִיקֵי לַפִּיד יְרַקֵּדוּן!

וּבַסֻּכָּה אַךְ דְּמָמָה,
רַק לִפְעָמִים, מִמִּסְתּוֹרִין,
הֵד יִשָּׁמַע, סוֹד לְחִישָׁה
שֶׁל הַהֲדַסִּים, שֶׁל הַפְּרָחִים!

פִּתְאֹם מִן הָאַרְמוֹן נִשְׁמַע
קוֹל חֲצוֹצְרָה, הֶמְיַת תֻּפִּים;
וַתָּקָם קְלָרָה, וּמִזְּרוֹעוֹתָיו
שֶׁל הַגִּבּוֹר הִתְחַלָּצָה!

וַתֹּאמֶר: „אֲהוּבַי, לִי הֵם קוֹרְאִים"
וּשְׁאֶלְתִּי לְךָ, טֶרֶם אֵלֵךְ,
גַּלֵּה נָא לִי שִׁמְךָ הַטּוֹב,
שֶׁהִסְתַּרְתָּ עַד כֹּה מִמֶּנִּי!"

וַיִּשַּׁק לְדוֹנְנָא גְדָל-הַגֶּבֶר
בְּאֶצְבַּע עַל מִצְחָהּ וְעַל פִּיהָ;
וּבִצְחוֹק אַדִּיר אֵלֶיהָ
כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה דִבֵּר:

„אָנֹכִי, שָׂרָתִי, רְחִימָךְ,
בֵּן לַגָּאוֹן הַגָּדוֹל,
הָרַב הַמְפוּרְסָם בַּשְּׁעָרִים,
יִשְׂרָאֵל מִסַּרַגוֹסְסָא!

„לֹרְ־אֱלַי" (Die Lorelei)

(מִשִּׁירֵי היינע)

Ich Weiss Nicht, Was
Soll Es Bedeuten.

לֹא אָבִין, לֹא אֵדַע מַדּוּעַ
כֹּה עָצוּב אָנֹכִי, כֹּה דֹּם?
מֵעַתִּיק יוֹמִין קֶט־סִפּוּר
מִתְרַפֵּק עָלַי כָּל הַיּוֹם!
הָאֲוִיר מִתְקָרֵר לְאַט,
אַט נוֹזֵל הָרְהַיְין יָמָּה;
קַרְנֵי עֲרָבִים תְּפוֹזָנָה
גִּבְעוֹת הָרֵי־רָמָה!

הַבְּתוּלָה, הַיָּפָה בַּבָּנוֹת,
עַל הַגִּבְעָה שְׂעָרָהּ סוֹרֶקֶת;
תַּלְתַּלֵּי רֹאשָׁהּ מֻזְהָבִים,
נוֹצְצִים כְּטַלְלֵי בָרֶקֶת!
הַמַּסְרֵק כֻּלּוֹ הוּא זָהָב,
וְהַשִּׁיר שֶׁתָּשִׁיר עַל שֵׁן־
הַסֶּלַע, הוּא הַפֶּלֶא וָפֶלֶא,
כֻּלּוֹ מָלֵא חֵן!...

וּתְלַבֵּב הַדַּיָּג בְּשִׁירָה,

הַמָּלֵא נוֹעַם הַתּוּגָה!

לֹא רָאָה הַסְּלָעִים לְפָנָיו

הַדַּיָּג בְּסִירַת הַדּוּגָה!

עֵינָיו עָל תַּבִּיטֶנָּה,

וְהַגַּלִּים גָּרְפוּ לִמְצוּלָה

הַדַּיָּג וְסִירַת הַדּוּגָה:

מַעֲשֵׂה „לוֹרֶאלַי" הַבְּתוּלָה!...

לֶאֱדוֹם:

(מִשִּׁירֵי הַיינֶע)

אַחִים מִתְחָרִים הָיִינוּ
יוֹתֵר מֵאַלְפֵי שָׁנִים:
כִּי עוֹד בִּי נְשָׁמָה, לָךְ חָרָה,
וְלִי, כִּי כְּאַכְזָר לָךְ פָּנִים!...

בִּהְיוֹת רוּחֲךָ נָכוֹן
לִפְעָמִים, וַתִּפְרֹשׂ כַּפֶּיךָ
בִּתְפִלָּה עַל הַמִּזְבֵּחַ,
גְטִפֵי דָמִי נֶסֶךְ אֶצְבְּעוֹתֶיךָ!...

עַתָּה אַחִים קְרוֹבִים נַחְנוּ
פִּי שְׁנַיִם מִמֵּי־אָז;
וְהוֹרֵיתִיךָ, שֶׁגַּם לִי זְרוֹעַ,
וְאֶגְרֹף, גַּם לִי כֹּחַ עָז!...

בַּחֲלוֹמִי

(מִשִּׁירֵי הַיְנֶע)

בַּמַּחֲזֶה עֵינַי רוֹאָה
אִישׁ קָטָן וּנְכֵה רַגְלַיִם;
לְבוּשׁוֹ צִיץ לָעֵינַיִם,
מִתּוֹכוֹ תָּצִיץ צוֹאָה!

פִּגּוּל הָאִישׁ פְּנִימָה;
לִבְרִיּוֹת רוֹעַ הַפָּנִים
מְיַפֶּה, יְחַדֵּשׁ נוֹשָׁנִים,
פִּתְגָּמוֹ חָף מִפְּנִימָה!

„וּמִי זֶה הָאִישׁ?" שָׁאַלְתִּי
לַאֲדוֹנִי, אֵל הַחֲלוֹם;
וַיַּעֲנֵנִי: „קְרַב הֲלוֹם,
וּרְאֵה הַפֶּלֶא פָּעַלְתִּי!

„אֲהוּבָתְךָ, רַבַּת הַחֵן,
לְחֵיק מְנֻוָּל זֶה מוּבָלָה!"
לַאֲלָפִים מַלְאֲכֵי חַבָּלָה
לַדְּבֶק עוֹנִים „אָמֵן!"

אַתְּ, אַתְּ כַּחוֹתָם עַל לִבִּי

(שִׁיר־עַם גֶּרְמָנִי)

Du, Du, Liegst Mir Im Herzen,
Du, Du, Liegst Mir Im Sinn.....

אַתְּ, אַתְּ כַּחוֹתָם עַל לִבִּי,
כָּל מַעְיָנַי בָּךְ!
מִמֵּךְ לִי רַבִּים מַכְאוֹבִים,
לֹא תֵדְעִי הַטּוֹב אֶרְחַשׁ לָךְ!
לֹא, לֹא, לֹא, לֹא,
לֹא תֵדְעִי הַטּוֹב אֶרְחַשׁ לָךְ!

הַאוּכַל בָּךְ הַאָמֵן,
שֶׁלִּבֵּךְ אִישׁ־אַחֵר לֹא יַט
מִמֶּנִּי, הָאוֹהֵב אַךְ אוֹתָךְ,
הֲלֹא תַכִּירִינִי, גַּם אַתְּ?
לֹא, לֹא, לֹא, לֹא,
לֹא תַכִּירִינִי, גַּם אַתְּ!

כִּי אָהַבְתִּי אַךְ אוֹתָךְ,
הֲלֹא תֶאֱהָבִינִי גַּם אַתְּ?
כִּי אַךְ בָּךְ כָּל הֲגִיגַי,
אֲהוּבָתִי, הֲזֹאת לָךְ מְעָט?
עֲנִינִי, עֲנִינִי,
אֲהוּבָתִי, הֲזֹאת לָךְ מְעָט?

אִתָּךְ צַלְמִי לִהְיוֹת,
גַּם בַּמֶּרְחָק, תְּפִלָּתִי אֲנִי!
כִּי תְאַחֲדֵנוּ אַהֲבָה,
וְתִהְיִי אַתְּ כֻּלָּךְ שֶׁלִּי!
זֹאת, זֹאת, זֹאת, זֹאת,
אֲהוּבָתִי, תְּפִלָּתִי אָנִי!...

בְּדִמְמַת הַלָּיִל

(סֶרֶנָדָּה שֶׁל שׁוּבֶּרְט)

Leise Flehen Meine Lieder
Durch Die Nacht Zu Dir!

בִּדְמְמַת הַלַּיִל לָךְ רַחֲשָׁן תִּבַּעְנָה,
רַעְיָתִי, מַנְגִינוֹתַי!
הָחִישִׁי, אוּצִי מִפִּרְחֵי הַגִּנָּה
אֵלַי, אֶל מִפְלַט זְרוֹעוֹתָי!

לְאוֹר הַסַּהַר אֲמִירֵי אַלּוֹנִים
מִתְלַחֲשִׁים בִּדְמָמָה:
וְאִם יְדַבְּרוּ בָּךְ זֵדוֹנִים,
יָפָתִי, לִי אַתְּ רְחָמָה!

הַקְשִׁיבִי! מֵרֹאשׁ הָאָמִיר
יְיֵלִילוּ וְיֶהֱמָיוּן
בִּתְוּגָה חֲלִילֵי הַזָּמִיר;
בְּמֶתֶק נְגִינוֹתָם יְבַכָּיוּן!

וּמְלֵאָתִי הִיא הַמְנַגִּינָה
רֹךְ הַשִּׁירָה וְצִלְצוּלֶיהָ!
עָמוֹק, עָמוֹק בַּלֵּב, עֲדִינָה,
תַּחֲדוֹר אַהֲבָה פְּצָעֶיהָ!

הַטִּי לִי חַסְדֵּךְ, אֲהוּבָתִי,
לְקוֹלִי נָא הַאֲזִינִי!
קֵן לָךְ בִּלְבָבִי, יוֹנָתִי,
בּוֹאִי אֵלַי, הַחֲלִימִינִי! . . .

יְהוּדָה הַלֵּוִי
(מִשִּׁירֵי הַיְנֶע)

יְרוּשָׁלַיִם! תִּדְבַּק לְשׁוֹנִי
לְחִכִּי, אִם לֹא אֶזְכְּרֵכִי;
וְתִיבַשׁ יְמִינִי, אִם לֹא בְּשִׂמְחָתִי
עַל זִכְרוֹנִי אֶעֱלֵךְ, אִם אֶשְׁכָּחֵכִי!

חוּשַׁי יַבִּיעוּ, עַצְמוֹתַי תֹּאמַרְנָה
דִּבְרֵי הַתְּהִלִּים, מִלָּה בְּמִלָּה;
יֶעֱרַב לְאָזְנַי רַחַשׁ אֲנָשִׁים,
בְּהִשְׁתַּפֵּךְ נַפְשָׁם בְּשִׁירֵי תְּפִלָּה!

לְפָנַי יִתְנוֹסֵס גַּן הָעֵדֶן,
תַּעֲלוֹזְנָה כִלְיוֹתַי, יָשִׂישׂ גֵּוִי!
בְּהַדְרַת זְקָנָם הַלָּבָן יְשִׁישִׁים
מִתְהַלְּכִים, בְּתוֹכָם יְהוּדָה הַלֵּוִי!

כִּצְלָלִים הָרוּחוֹת עָפוּ, חָלָפוּ,
נָסוּ וְאֵינָם, הַלַּיְלָה יָפוּחַ;
בַּתְּמוּנוֹת לְפָנַי אַחַת יָדַעְתִּי,
תְּמוּנַת יְהוּדָה, אִישׁ הָרוּחַ!

הִכַּרְתִּיו בְּמִצְחוֹ הֶהָדָר, הָרָחָב;
בְּמַבָּט עֵינָיו הֶעָמוֹק, הַחוֹדֵר;
בְּחִוְרַת לְחָיָיו וּבְגַעֲגוּעֵי הַיָּגוֹן
הָעוֹטְרִים עַל פָּנָיו כַּעֲנַן-קוֹדֵר!

וְעַל כֻּלָּם הִכַּרְתִּיו בַּשְּׁחוֹק,
הַלָּן כְּטַל עַל מֹתֶק שְׂפָתוֹתָיו!
בַּחֵן הַשָּׁפוּךְ עַל פִּתְחֵי פִיהוּ
נוֹדַע הַמְשׁוֹרֵר, נָתַן אוֹתוֹתָיו!

יָמִים בָּאִים, דּוֹרוֹת הוֹלְכִים,
לְמֵאוֹת עָבְרוּ, חָלְפוּ הַשָּׁנִים,
לְמִן הַיּוֹם יְהוּדָה הַלֵּוִי
עַל פְּנֵי תֵבֵל חָשַׂף פָּנִים!

בִּמְדִינַת קַשְׁטִיל, בְּעִיר תּוֹלָדָה,
הֵנִיעָה אִמּוֹ עֲרִיסָתוֹ!
לְרַגְלֵי גַּלֵּי נְהַר תָּגָא,
בְּשִׁיר הַמְּתִיקָה לוֹ שְׁנָתוֹ!

וְאָבִיו אָצַל עָלָיו מֵרוּחוֹ;
מִשְׁחַר יַלְדוּת הַבֵּן, הוֹרָה
הָאָב לִיהוּדָה דַעַת וְהֵבִין
פֵּרוּשֵׁי מִלּוֹת מִפְּסוּקֵי הַתּוֹרָה!

לְבֶן־חֶמֶד הַלָּז לִמֵּד הָאָב
אֵת אֲשֶׁר קָרָא בַּמִּקְרָאוֹת,
פִּתּוּחֵי נִקּוּד וּטְעָמִים,
עַל הָאוֹתִיּוֹת הַמְרֻבָּעוֹת!

הֵעוֹלַם הַיַּלְדוּת מְקוֹרָם!
מִימֵי בְּרֵאשִׁית הַנְּעִימִים!
תֹּאַר הַתֵּבוֹת וְנוֹעַם הַמִּלּוֹת,
לְרוּחַ הַיְלָדִים מַתְאִימִים!

מֵעַל הַסֵּפֶר, זֶה הַיָּשָׁן,
אוֹצַר נֶחְמָד מֵעַתִּיקֵי יָמִים,
קָרָא וְשָׁנָה רַךְ הַנַּעַר
מִשְׁנָתוֹ, בְּנִגּוּן הַטְּעָמִים!

„מַהְפַּךְ, פַּשְׁטָא, מֻנַּח, אֶתְנַחְתָּא“,
בְּרִנָּה יַטְעִים, וְהַנֶּפֶשׁ מִתְפָּעֶלֶת;
„מֵרְכָא, טִפְּחָא, זָקֵף גָּדוֹל“,
כְּצִפּוֹר יַטִּיף, יַאֲרִיךְ הַ„שַּׁלְשֶׁלֶת“!

גַּם הַתַּרְגּוּם הָאֲרַמִּי,
שֶׁל הַבַּלְשָׁן בֶּן אוּנְקְלוֹס
עַל כָּל פָּרָשָׁה שֶׁבַּתּוֹרָה
יִקְרָא, יָשִׁיר בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת!

(כִּי קְרוֹבוֹת הֵן הַשָּׂפוֹת,
הָאֲרַמִּית וּלְשׁוֹן הַנְּבִיאִים,
כִּלְשׁוֹן צַח הָאַשְׁכְּנַזִּים
וְהַפְּסוֹלֶת שֶׁל הַשְּׁוַבִּיאִים.)

מִנְּעָרָיו מַתְמִיד זֶה הַנַּעַר;
רָחוֹק מֵחֲבֵרִים יָשַׁב גַּלְמוּד
עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה,
הֶגְיוֹנוֹ אַךְ בְּיַם הַ„תַּלְמוּד״!

וַיַּעַשׂ חַיִל בַּלִּמּוּדִים,
מֵאָב לַבֵּן זֹאת הַבְּרָכָה;
כִּי מִנְּעוּרָיו הוֹלִיךְ אוֹתוֹ
מֵחַיִל לְחַיִל, אֶל הַ„הֲלָכָה״!

הוֹלִיכוֹ אָבִיו לְבָתֵּי מִדְרַשׁ
הַמְּפוּרְסָמִים; אֶל חֲבוּרוּתָא
שֶׁל הַגְּאוֹנִים הַנּוֹדָעִים
בְּבָבֶל וּבְפוּמְבְּדִיתָא!

שָׁם לָמַד הַבְחֵן יָשָׁר
מַה בֵּין הִגָּיוֹן וּמְשַׁל אֵפֶר;
וַאֲשֶׁר יָדַע, מָצָא, חִדֵּשׁ,
כָּתַב, רָשַׁם בְּכוּנְרֵי הַסֵּפֶר!

עַל הָאֲדָמָה לִבְנֵי הָאָדָם
שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ, מַתְּנוֹת שָׁמַיִם!
מָאוֹר גָּדוֹל לַיּוֹם, וּמָאוֹר
קָטֹן לַלַּיְלָה, מְאֹרוֹת שְׁתַּיִם!

וּמִשְׁנֶה־אוֹר גַּם לַ„תַּלְמוּד״!
הַ„הֲלָכָה״, אוֹרָה חָדָא;
הָכִי נִכְבָּד, הוּא הַשֵּׁנִי,
הַמָּאוֹר שֶׁל הַ„הַגָּדָה״!

בִּשְׂדֵה הַ„הֲלָכָה״ הַכֹּל דָּשֵׁן,
בָּהּ יַד מְרִיבֵי שַׂעַר חָלָה;
וְדִבְרֵי הַ„הַגָּדָה״ בְּנַחַת
נִשְׁמָעִין, לְפַרְדֵּס נִמְשָׁלָה!

כְּגַן הַנֶּאְדָּר, גַּן הַפְּלָאוֹת,
גַּן „זְמִירַמִּית״ הַגְּבִירָה,
הִפְרִיחָה לְיֹף תִּפְאָרָה
בְּבָבֶל, עִיר הַבִּירָה!

וַתְּהִי לִזְמִירַמִּית הַמַּלְכָּה
אוֹמֶנֶת יְלָדִים צִפּוֹרָה;
בְּשִׂיחַת צִפֳּרִים הַמַּלְכָּה חָשְׁקָה,
מִפִּיהֶם לָמְדָה תוֹרָה!

וַתָּבֶז בְּלִבָּהּ בְּנֵי הָאָדָם,
הַגָּרִים בִּשְׁפַל הָאֲדָמָה;
וַתַּעַשׂ לָהּ גַּן בָּאֲוִיר,
כַּצִּפֳּרִים גָּרֵי רָמָה!

עַל עַמּוּדִים גְּבוֹהִים יֵרָאוּ
תַּפּוּחֵי חַכְלִיל וְהַב פַּרְוָיִם;
אִילָנֵי דֶקֶל, עֲרוּגֵי פְּרָחִים,
דְיוֹקְנֵי שַׁיִשׁ, מַעְיְנֵי מָיִם!

בְּחָכְמָה הַגְּשָׁרִים כּוֹנָנוּ,
מַרְאֵיהֶם כִּזְרוֹעוֹת הָעֲנָק
נְטוּיוֹת בָּאֲוִיר עַל בְּלִימָה,
וַעֲלֵיהֶן יְקַנֵּן עוֹף־כָּנָף!

מֵהֶם גְּדוֹלִים, בַּעֲלֵי מַחֲשָׁבוֹת,
מְקוּשָׁטֵי נוֹצוֹת, פְּאֵר גְּוָנִים,
וּמֵהֶם קְטַנִּים, רַכֵּי אֶפְרוֹחִים,
צִפֳּרִים מְזַמְּרִים שִׁירֵי רְנָנִים!

נֵרְד וְקִנָּמוֹן, רֵיחַ בְּשָׂמִים,
יַעֲלוּ בְּאַף כָּל הַנְּשָׁמָה;
מָחוֹל בְּאֵדֵי עָשׁ וּבְאָשָׁה,
וְכָל מִינֵי צַחֲנַת הָאֲדָמָה!

הַ„הַגָּדָה" הִיא הַפַּרְדֵּס;
לַגִּנָּה הַזֹּאת הַמְבוֹרָכָה,
רַךְ הַנַּעַר אָץ, בְּאַוָּתוֹ
לְהִמָּלֵט מֵאֲבַק הַ„הֲלָכָה"!

לְהִמָּלֵט מֵרִיב לְשׁוֹנוֹת,
מִפִּלְפּוּלֵי הֶבֶל, בִּקֵּשׁ עֵצָה;
לְבַל יְאוּנֶה שֶׁבְּיוֹם מוֹעֵד
הַתַּרְנְגוֹלֶת תַּפְלִיט בֵּיצָה!

וְכִי נִכְשַׁל בְּקוּשְׁיָא חוּמְרָא,
בְּחָרוּל מִקִּמְשׁוֹנֵי הַ„הֲלָכָה";
אֶל פַּרְדֵּס הַ„הַגָּדָה" נָס
הַנַּעַר, וְהָיְתָה לוֹ רְוָחָה!

וְהֵרִיחוּ הַגַּן בְּרֵיחַ צִיצִים,
רֵיחַ שׁוֹשַׁנִּים, אֲבַק פְּרָחִים;
לְקוֹל־יָהּ מִתְהַלֵּךְ בַּגָּן
לָחַשׁ, הַנַּעַר, לְשִׁיר הַמַּלְאָכִים!

לְסִפּוּרֵי נִפְלָאוֹת גְּדוֹלוֹת
לָחַשׁ לְמִסְתְּרֵי הָאֱמוּנָה;
כָּל רָז וְסָתוּם לָדַעַת אִוָּה,
מֵאַיִן מְקוֹר הַתְּבוּנָה!

וַיִּכְאַב לֵב הַנַּעַר בְּקִרְבּוֹ,
וַיִּמָּלֵא רִגְשׁוֹת נוֹרָאוֹת;
עָרְגָה נַפְשׁוֹ הַנְּדִיבָה
לְמֶתֶק גַּעְגּוּעֵי הַפְּלָאוֹת!

לְסוֹד שִׂיחַ שַׂרְפֵי־יָהּ,
רָזִין דְּרָזִין הַטְּמוּנוֹת;
לְרוּחַ שִׁיר פִּיּוּט הַנַּעֲלֶה,
הִשְׁתּוֹקֵק, לְאוֹצְרוֹתָיו הַצְּפוּנוֹת!

וְנִגְלָה לְפָנָיו כָּל הֲדַר
גְּאוֹן הַשִּׁירָה הַנְּעִימָה!
וַיָּבֶן כִּי רוּחַ אֱלוֹהַּ
פּוֹעֵם בִּלְבָבוֹ פְּנִימָה!

וַיֵּצֵא שֵׁם לִיהוּדָה
הַלֵּוִי, כִּי רוּחוֹ כַּבִּירָה
לֹא רַק בִּידִיעַת הַתּוֹרָה,
כִּי גַם בְּחָכְמַת הַשִּׁירָה!

כֵּן, מְשׁוֹרֵר גָּדוֹל בְּדוֹרוֹ
הָיָה, עַמּוּד הָאֵשׁ לְהָאִיר
חֶשְׁכַּת עַמּוֹ בְּגָלוּתוֹ,
חַיִּים חֲדָשִׁים בָּם לְהָעִיר!

(כְּעַמּוּד הָאֵשׁ וְעוֹז הַשִּׁירָה
שֶׁלִּפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל זָרְחוּ,
לַנְחוֹתָם הַדֶּרֶךְ בַּמִּדְבָּר,
עֵת מִמִּצְרַיִם בָּרְחוּ!)

כַּלָּה טְהוֹרָה וּתְמִימָה,
יָפָה, נִשְׂגָּבָה שִׁירָתוֹ!
כִּבְיוֹם בְּרָאוֹ הַיּוֹצֵר,
נִיפַּח בּוֹ נִשְׁמָתוֹ!

וְהָאֱלֹהִים מָשַׁךְ חֶסֶד עָלָיו,
וַיִּשָּׁקֵהוּ בְּיוֹם בְּרוֹאוֹ!
וּבְכָל שִׁיר תְּצַלְצֵל הַנְּשִׁיקָה,
תְּחַיֶּה עוֹלָם וּמְלוֹאוֹ!

אִישׁ, אִישׁ לֹא יֶחְטָא
בִּשְׂפָתָיו אוֹ בָּרוּחַ,
אִם מֵאֱלֹהִים עָלָיו
חוּט שֶׁל חֶסֶד מָתוּחַ!

וַאֲשֶׁר חוֹנַן בְּחֶסֶד אֵל,
מִבֶּטֶן אֵם בְּצֵאתוֹ,
הוּא הַמּוֹלֵךְ עַל כֹּל,
הָעוֹלָם יָחִיל מִשְּׂאֵתוֹ!

לְיָהּ לְבַדּוֹ יוֹדֶה הַמְּשׁוֹרֵר;
הֲמוֹן הָעָם לֹא יְבִינֵהוּ!
חָלִילָה לוֹ מִשְׁפּוֹט אוֹתוֹ,
אִם גַּם הָמֵת יְמִיתֵהוּ!

שִׁפְרָה

(מארמית)

בַּעֲלוֹתִי הָהָרָה מְאוּשָּׁר הָיִיתִי,
בָּרָמָה אוֹתָהּ לִרְאוֹת זָכִיתִי!
בַּת מַלְכָּה, עֲרוּמָּה כְּבְיוֹם הוּלֶּדֶת,
מִמָּרוֹם אַרְצָה רָאִיתִי יוֹרֶדֶת!
חָזִיתִי הַיָּפָה, יְחֵפַת רַגְלַיִם,
הָעַלְמָה, בְּלֶכְתָּהּ לִשְׂחוֹת בַּמַּיִם!
מִמֵּימֵי הָרַחְצָה שִׁפְרָה כִּי שָׁבָה,
בְּמַהֲלָכָהּ, בִּמְחוֹלָהּ, דְּגוּלָה מֵרְבָבָה!

נוסח הארמי:

בְּמָסְקִי יְעֵילָא לְטוּרָא רָמָתָא,
זַכָּאִי הֲוֵינָא, אֲרֵי חָזִית יָתֵהּ,
חָזִית אֲנָא יָתֵהּ, עֲרָאִית בְּרַתָּא,
בְּרַתָּא דְמַלְכָּא, כַּד נָחְתֵי לְתַתָּא;
חֲזֵינָא הַאי שׁוּפְרָא דְאָזְלָא עַרְטִילָאָה,
עוּלֶמְתָּא כַּד אָתִית בְּמַיָּא לְאַסְחָאָה,
שַׁפִּירְתָּא כַּד סָלְקָא מִבֵּי מְסוּתָא,
כַּד אָזְלָה בְתוּקְפָּא, בְּחָנָּא וּרְבוּתָא!

כִּים בַּכְּסוּת

עֲרוּמָּה בְּמֶרְחַב אֵין־קֵץ, וּפְאֵר זֶה הָאָדָם
תָּעָה, נָעָה נְשָׁמָה חָלַק לְעוֹרוֹ בְּגָדִים;
מִבְּלִי הַנֶּפֶשׁ עֲדֵי וַתְּכַס הַדְרַת גּוּפוֹ
נָחָה עֲלֵי אֲדָמָה! אַדֶּרֶת בַּד לְבָדִים!

כְּטַל בֹּקֶר מְזוּקָק, בְּקוֹמָה זְקוּפָה הִתְהַלֵּךְ,
כְּאוֹר בַּהֲדָרוֹ חָשׂוּף, הִתְפָּאֵר בְּנוֹצוֹת זָרוֹת;
נִגְלָה לְעֵין הָרוּחַ גֵּאוּת לָבַשׁ הָאִישׁ,
בְּצוּרַת גּוֹלֶם הַגּוּף! חָבַשׁ לְרֹאשׁוֹ עֲטָרוֹת!

כְּאַחַד מִבְּנֵי אֱלֹהִים כָּל הַתֵּבֵל חָמַד;
הֱיוֹתוֹ עַל־פְּנֵי הַיְצִירָה! הוֹן לְרַגְלָיו בָּסִים!
כְּפֶסֶל שַׁיִשׁ מְחוּטָּב וּלְאֶחוֹז בְּמָמוֹן קֶבַע,
מֵאָמָן בְּיַד כַּבִּירָה! בִּכְסוּת עָשָׂה לוֹ כִּים!

זֶה אֲסוֹן הָעוֹלָם!
צָרַת נֶפֶשׁ וַעֲנוּת
רוּחַ, בַּעֲשׂוֹת הָאָדָם
לוֹ לְבוּשׁ, וְכִים בַּכְּסוּת!

הַשַּׁיָּרָה
(מאנגלית)

בְּאָזְנַי צִלְצוּל פַּעֲמוֹנִים;
אֶשְׁמַע צְוָחַת עֲגָלוֹנִים,
נוֹהֲגִים גְּמַלִּים בְּשַׁיָּרָה
מֵהָעִיר, בַּחֲלוֹם חֲזִיתִיהָ,
יְרוּשָׁלַיִם הַיְפֵה־פִיָּה,
לְבָבִי לָקְחָה הַנֶּאְדָּרָה!

הַגְּמַלִּים בְּרֶגֶל יְשָׁרָה
נְהוּגִים בְּשׁוּרַת שַׁיָּרָה
מִבְּנֵי קֵדָר, פְּנֵיהֶם כִּשְׁחוֹר;
בְּצִלְצוּל שְׁאוֹן הַפַּעֲמוֹנִים
דַּמֶּשֶׂקָה אוֹ לְהוֹדוּ פוֹנִים,
לְקִרְיָה עַל נִילוּס הַיְאוֹר!

אָזַל שְׁאוֹן הַשַּׁיָּרָה,
וַאֲנִי לְצִיּוֹן הַנֶּאְדָּרָה
אָשׁוּב בְּשִׁיר עַל שְׂפָתַיִם!
בְּגִלַּת רַנֵּן עָדֶיהָ
אָבֹא, אֶקְרַב אֵלֶיהָ,
לְעִיר אַהֲבָתִי, לִירוּשָׁלַיִם!

הִרְהוּרֵי חֹרֶף

לְפָנַי עַז־הַחֹרֶף,
מִי יִתֵּן חִישׁ וְעוֹרֶף
הָפַךְ אֵלַי וְהָלַךְ,
וְאָבַד, מִבְּלִי כָּלַח!

אוֹ, כִּי יַד־לֹא־דַקָּה
תַּךְ הַקֶּרַח מַכָּה,
וְנָפַץ הוּא לִפְלָגִים,
וְנָמַסּוּ הַשְּׁלָגִים!

אֲנִי שָׂנֵאתִי קוֹר;
אֶפְחַד צִנַּת כְּפוֹר;
כִּי תֹאחֲזֵנִי קָרָה,
רוּחִי בִּי נֶעְכָּרָה!

נִכְסַפְתִּי זֶה כַּמָּה
לַחֲדוֹת שֶׁמֶשׁ חַמָּה!
בִּימֵי חֹרֶף שְׁמָשׁוֹת
לֹא תְחַמֵּנָה נְפָשׁוֹת!

בַּבַּיִת יוֹם וָיוֹם
אֲחַכֶּה כִּי יָבֹא חוֹם;
בַּחוּץ תְּסוֹעֵר סְעָרָה,
וְסָמַר בְּשָׂר מִקָּרָה!

לַכֶּלֶב

כֶּלֶב! מִימֵי רִאשׁוֹנִים
בְּנֵי אָדָם לְךָ אֲדוֹנִים;
מִנִּי אָז וְעַד עַתָּה,
כֶּלֶב נֶאֱמָן אַתָּה!

עַל אָדָם כָּל יְהָבְךָ;
תְּנַעֲנַע לוֹ זְנָבְךָ;
תַּעֲשֶׂה כַּאֲשֶׁר הוּא אוֹמֵר,
לְרֹאשׁוֹ אַתָּה שׁוֹמֵר!

פָּנִים לְךָ כִּזְאֵב,
וּכְטָלֶה לְךָ לֵב!
עָזַבְתָּ חַיְתוֹ יָעַר,
לְהִשְׁתַּעֲשֵׁעַ בְּחֶבְרַת נָעַר!

שִׁנַּיִם לְךָ לַטֶּרֶף,
וְכִקְרוֹא אֲדוֹנְךָ „הֶרֶף!"
תַּחְבִּיא אֶת הַשִּׁנַּיִם
וְתִקּוֹד לוֹ אַפַּיִם!

אַהֲבָתִי לְךָ, כַּלְבִּי!
שֶׁלְּךָ לְבָבִי, וְכָל בִּי!
אֲאַמִין, כִּי כִבְנֵי אֲדָמָה,
כֶּלֶב, גַּם לְךָ נְשָׁמָה!

הַמְשׁוּמֶּדֶת

ע״פ
(Oliver Wendell Holmes)

„בּוֹאִי הַבַּיְתָה, נָכְרִיָּה, הַשְׁמִיעִינִי
מִי אַתְּ, בְּדָפְקֵךְ הַחְרֵד הֶחֱרַדְתִּינִי!
כְּנִרְאֶה, הִנָּךְ אִשָּׁה קְשַׁת רוּחַ,
וַעֲיֵפָה, שְׁבִי עֲדֵי רוּחֵךְ יָנוּחַ!
פָּנַיִךְ הַצְּנוּמִים יָעִידוּ כִּי אַתְּ
רְעֵבָה, הוֹחִילִי כִּמְעַט-קָט
וְאָכִין לָךְ אֲרוּחָה,
וְלִינַת לַיְלָה לִמְנוּחָה!

„וְאֵיפֹה אַשְׁכִּיבֵךְ? אֵינֶנִּי יוֹדַעַת;
יֵשׁ לִי חֶדֶר, וּבוֹ מִטָּה מוּצַּעַת
מַרְבַדִּים לְבָנִים, חֲדַר בִּתִּי
הוּא, וְהִיא אֲהָהּ! אֵינֶנָּה אִתִּי!
הִיא עָזְבָה זֶה כְּבָר בֵּית הָאָבוֹת!
וְאַתְּ אֻמְלָלָה בִּבְלוֹיֵי סְחָבוֹת,
נוֹטְפוֹת מֵי-מַדְמֵנָה, מְעוּטָּפָה,
וּבְעַב-טִיט כֻּלָּךְ מְטוּנָּפָה!...

אֲבָל, מַדּוּעַ כֹּה תִּרְעָדִי?
רַחֲמָתִי, הֵא לָךְ יָדִי!
עַצְמוֹתַיִךְ תִּרְעַדְנָה אַחַת,
אַחַת, כְּמוֹ מֻכּוֹת בְּקַדַּחַת.
קִרְבִי־נָא אֶל תַּנּוּר־הַפֶּחָם,
הוּא יְגָרֵשׁ הַקּוֹר, וְלָךְ יֵחָם!

„עַל הַנֵּר הַדּוֹלֵק בַּחַלּוֹן תַּבִּיטִי!
נֵר תָּמִיד הוּא לְזִכְרוֹן בִּתִּי!
לַיְלָה וְלַיְלָה אַדְלִיקֶנּוּ,
לְמַעַן בְּשׁוּבָהּ תִּרְאֶנּוּ!
עָבְרוּ זֶה עֶשֶׂרֶת שָׁנִים
לְמִיּוֹם הֵסַבָּה לִי בֹשֶׁת פָּנִים,
בִּתִּי, שֶׁעֲזָבַתְנִי וַתֵּלֶךְ לְהִסְתַּפֵּחַ
אֶל עַם אַחֵר, וַאֲנִי אֶתְיַפֵּחַ
עַל יִסּוּרַי הַנּוֹרָאִים!
נִמְצָאִים אֲנָשִׁים רָעִים
אֲשֶׁר מְסַפְּרִים לִי אוֹדוֹתֶהָ
דְּבָרִים מְגוּנִים, וְאוֹהֵב אוֹתָהּ
אָנֹכִי דַוְקָא, גַּם כִּי שְׁכֵחַתְנִי,
וּמִיָּדָהּ לִי הַצָּרָה בָּאַתְנִי:

נִקְנֵיתִי טֶרֶם מוֹעֵד. אֵלֵךְ קְדוֹרַנִּית.
שַׂעֲרֵי הָפַךְ לָבָן, וַאֲנִי חוֹלָנִית;
הַשְּׁכֵנוֹת תְּדַבֵּרְנָה עָלֶיהָ סָרָה,
וַאֲנִי, נַפְשִׁי עָלַי מָרָה.
אוֹתָהּ לֹא אוּכַל לִשְׁכּוֹחַ,
לַעֲוֹנָהּ אֶסְלַח סָלֹחַ,
אֶמְחֶה פִּשְׁעָהּ, אֶתְנַהֲלָהּ לְאִטִּי,
אִם אַךְ תָּשׁוּב אֵלַי בִּתִּי!"

"לְנֶגֶד עֵינַי תָּמִיד תְּמוּנָתָהּ!
עַל כָּל בָּנוֹת עָלְתָה בְּיִפְעָתָהּ!
שָׁכַן צְחוֹק נָעִים עַל פָּנֶיהָ,
וּזְהַב הַשֶּׁמֶשׁ בְּמַקְלְעוֹתֶיהָ!
לִבִּי יִתַּר מִמְּקוֹמוֹ, יִפְחַד פְּחָדִים,
לֹא יַרְגִּיעַ אַף רְגָעִים אֲחָדִים,
בִּמְדוּמָּה לִי שֶׁאֶשְׁמַע צְעָדֶיהָ,
וַאֲנִי אֶל הַדֶּלֶת לְקַדֵּם פָּנֶיהָ,
אַךְ לַשָּׁוְא! רַק יִלְלַת הָרוּחַ
אֶשְׁמַע, וְנַפְשִׁי עָלַי תָּשׁוּחַ!"

„אַךְ מַה לָּךְ כִּי תִבְכִּי, יְקִירָתִי?
הֲנָגַע יְגוֹנִי בִּלְבָבֵךְ? לְבָתִּי!
מַדּוּעַ יָדַיִךְ כֹּה קָרוֹת,
וּלְחָיַיִךְ כְּשֶׁלֶג חֲוַרְוָרוֹת?
אֶחֱזֶה בָךְ, אַבִּיטָה בַּמִּקְלָעוֹת
עָלַיִךְ, וְהֵן לִי נוֹדָעוֹת!.....
וְעֵינַיִךְ!.....
אֵלִי! הָאוֹר עֵינַי אִתִּי?
הֲלֹא אַתְּ לֵאָה בִתִּי!
לֵאָה הַסּוֹרֵרָה, הַנִּגְרָעָה,
הַנֶּאֱבָדָה וְהַנִּמְצָאָה!.....
בִּתִּי! כַּבִּי נֵר הַחַלּוֹן, אָנָּא!
בְּעוֹד לַיְלָה, הַלַּיְלָה פָּנָה!
בְּשׁוּבֵךְ חֲמוּתִי, סָר הַקּוֹר,
בְּמַחְשַׁכֵּי לְבָבִי עָלָה אוֹר!"...

חַיִּים נַחְמָן בְּיַאלִיק

חַיִּים נַחְמָן כִּי בָא,
יֶלֶד יָפֶה הָיָה;
יָפְיוֹ הַבַּיִת כְּחָז,
מָלֵא זִיו־אוֹרוֹת־פָּז!

נִפְלָא זֶה הַנַּעַר,
חָמַד צִיצֵי יַעַר,
מְלוֹנוֹ בְּנְוֵה כְּפָרִים,
נִיבוֹ, נִיב צִפָּרִים!

בֶּן־חֶמֶד זֶה מִלְּשַׁד
יָהּ יָנַק, וּלְעֲדֵי עַד
אֵל יְעָדוֹ לִבְחִירוֹ!
לְשׁוֹן קֹדֶשׁ בְּצוּף נִיבָהּ
יָרוֹן, יַטְעִים טִיבָהּ;
קֹדֶשׁ קֳדָשִׁים שִׁירוֹ!

מַשָּׂא הַצְּלָב

יִמְצָא לוֹ עֹנֶג רָב
הַנּוֹצְרִי בְּחָבְקוֹ הַצְּלָב!
בְּאַהֲבָה רַבָּה יְשַׁקְּהוּ,
לְלִבּוֹ לְקָמֵיעַ יִקְשְׁרֵהוּ!
בִּשְׁלֹשָׁה כְּאֶחָד נוֹהֵג,
וּבְעַגְמַת נֶפֶשׁ דּוֹאֵג
לְאָבְדַן נִשְׁמוֹת הַמִּינִים,
יַעַן אֵינָם מַאֲמִינִים
כִּי בְיָהּ לְיֵשׁוּ שִׂיחַ,
כִּי הוּא, הוּא הַמָּשִׁיחַ!

מֵעַל הַבָּמָה הַכֹּמֶר
אַהֲבָה יַטִּיף אֹמֶר,
וּבִלְבָבוֹ תְּקַנֵּן הַשִּׂנְאָה!
תִּתְהַלֵּךְ בָּאָרֶץ הַקִּנְאָה,
תַּשְׁחִית, תְּחַבֵּל נְבָלָה,
בְּיַד מְכַלָּה תַּעַשׂ כָּלָה
לְיוֹשֶׁר, צֶדֶק וּתְבוּנָה,
הַכֹּל בְּשֵׁם הָאֱמוּנָה!

וְזֶה לָמוֹ דַּרְכָּם כֶּסֶל,
מֵאֶבֶן לַחֲצוֹב פֶּסֶל,
תְּמוּנַת אָדָם, וּלְהוֹקִיעוֹ
נֶגֶד הַשֶּׁמֶשׁ, וּלְהַזִּיעוֹ
זֵעַת דָּם מִפְּצָעִים רַבִּים
עַל עֲצֵי הַצְּלָבִים!

מַחֲזֶה מוּזָר כָּזֶה
עַל פָּרָשַׁת דְּרָכִים נֶחֱזֶה,
עַל כָּל חוֹמָה וְגָדֵר,
בְּמַשְׂכִּיּוֹת כָּל חֶדֶר וָחֶדֶר
שֶׁל הֵיכְלֵי הַשָּׂרִים,
וְשֶׁל בָּתֵּי הָאִכָּרִים,
הַמַּאֲמִינִים, שֶׁמִּרְיָם הַבְּתוּלָה
יָלְדָה בֵּן, וְהִיא לֹא בְעוּלָה!
הַחוֹזִים גְאוּלַת הַקֵּץ
בְּאִישׁ־אֵל תָּלוּי־עַל עֵץ;
וְהַתּוֹלִים פִּשְׁעָם עָלָיו
וְעַל מַסְמוּרֵי הַצְּלָב!

כִּמְדוּמֶה שֶׁזֶּה סִפּוּר יְלָדִים,
וְזֶה הוּא שֶׁמָּכַר לַעֲבָדִים
רוּחַ הָאָדָם הַנִּפְלָא,
וַיִּכְלָאֵהוּ בְּבָתֵּי תִפִלָּה
לִלְמוֹד שָׁם תּוֹרַת חָם,
כַּמַּיִם לִשְׁפּוֹךְ דָּם!
לְהָבִיא עַל הַיְהוּדִים קְלָלָה,
לְרָדְפָם, לַעֲשׂוֹת בָּהֶם כָּלָה!
זֹאת הִיא תְּעוּדַת תּוֹרָתָם,
מֵאִמָּם, נַצֶּרֶת, הוֹרָתָם!

עַל פָּרָשַׁת דְּרָכִים צְלָבִים...
צִלָּם, כִּשְׁחוֹר הֶעָבִים,
יַחֲשִׁיכוּ, יְהוּדִי, דַּרְכֶּךָ!
חַי אַתָּה, וּבְחַיֶּיךָ
לֹא תַאֲמִין! כְּכֹבֶד הֶעָב,
עַל שִׁכְמְךָ מַשָּׂא הַצְּלָב!

לְרַעְיָתִי

לְראֹשׁ רַעְיָתִי עֲטָרָה
בְּזְהַב שַׂעֲרוֹתֶיהָ;
מִצְחָהּ יְרִיעַת רָקִיעַ
עַל רִקְמַת גַּבּוֹתֶיהָ!

נִשְׁקָף יָם תְּכֵלֶת
מִנִּי תּוֹךְ עֵינֶיהָ;
בְּאוֹר רִבְבוֹת שְׁמָשׁוֹת
צוֹהֲלִים פָּנֶיהָ!

בִּלְחָיֶיהָ הַכְּלִילוֹת,
אוֹדֶם דַּם וְרָדִים.
עַל דַּלְתֵי שִׂפְתוֹתֶיהָ,
תְּמַת צְחוֹק יְלָדִים!

מִפִּיהָ נוֹפֶת צוּפִים
נוֹזְלָה כִּפְלָגִים
בְּהִפָּתְחוֹ יֵרָאוּ
טוּרֵי שֵׁן שְׁלָגִים!

נַחֲרוּזֵי פְּנִינִים
תִּקְשׁוֹר לְצַוָּארָהּ;
אַךְ הֵם לֹא יָשִׁיתוּ
נוֹסָפוֹת לַהֲדָרָהּ!

לִצְדָדֵי לְבָבָהּ
שָׁדַיִם כִּכְבָרִים;
עוֹלִים וּמִתְנַשְּׂאִים,
מִתְפָּרְצִים כַּעֲפָרִים!

יִפְעָתָהּ כֻּלָּהּ
לָעַיִן לֹא חֲשׂוּפָה;
בְּמִפְלְשֵׁי רַךְ מֶשִׁי
תִּתְכַּס, תַּסְתִּיר גּוּפָהּ!

אַךְ קוֹלָהּ לֹא יֵחָבֵא;
גְּרוֹנָהּ כְּזָהָב צִנּוֹר
מִקְשָׁה דַּק חֲלִילִים,
צְלִילָם, נוֹעַם הַכִּנּוֹר!

וּנְשִׁיקוֹתֶיהָ.....
מִמְּקוֹר עֹז אַהֲבָתָהּ
הֵם לִי נֶאֱצָלִים;
בָּהֶם עַל כֹּל עָלְתָה!....

„חוֹטֵב־עֵצִים" הַמְשׁוֹרֵר

(מוקדש לח. נ. ביאליק על שירו „שחה נפשי", „העולם" ג' תרפ"ג)

יָנִיף חוֹטֵב־הָעֵצִים הַגַּרְזֶן
עַל הָעֵץ וְיַכֵּהוּ הַךְ, הַךְ!
וְכִי עָיְפָה נַפְשׁוֹ, יָשׂוּחַ:
„אַלְלַי, שֶׁנּוֹצַרְתִּי לְכַךְ!"

וּרְאֵה הַפֶּלֶא! גַּחֶלֶת חַיָּה
הָעֵץ הַמֵּת; בְּעַצְמוֹ חוֹם!
קִיסָמָיו זִיקֵי לַפִּידִים,
בְּנֵי רֶשֶׁף, אֶפְרֹחֵי־רוֹם!

„וְעַכְשָׁו שֶׁנּוֹצַרְתִּי חוֹטֵב־עֵצִים
גּוֹרָלִי כָּל הַיּוֹם הַךְ! הַךְ!
וְכִי רָפְתָה יָדַי כְּרַד הַיּוֹם
וְקֵהָה הַבַּרְזֶל, מַה בְּכַךְ?

וְחוֹטֵב־עֵצִים הַמְשׁוֹרֵר!
בְּנִיבוֹ יְעוֹרֵר עַם־נָם!
יַךְ בְּפִתְגָמוֹ עַל לִבּוֹת
נִרְדָּמִים, וְהֵקִיץ הָעָם!

יִנָּתֵק פְּתִיל חַיַּת הָעֵץ,
לֹא יְחַיּוּהוּ רְבִיבִים!
הַקַּרְדֹּם שָׂמָהוּ לְאַל,
שְׁבָבָיו לְמַאֲכָל שְׁבִיבִים!

וְהָיְתָה אִתָּם רוּחַ אַחֶרֶת:
לְאָדָם יֵהָפֵךְ בּוּל־עֵץ!
יָבִיא הַמְשׁוֹרֵר גְּאוּלָּה
לָעוֹלָם, יָחִישׁ הַקֵּץ!"

שָׁחָה נַפְשִׁי...

מאת

ח. נ. ביאליק

שָׁחָה נַפְשִׁי לֶעָפָר
תַּחַת מַשָּׂא אַהֲבַתְכֶם;
אַלְלַי, כִּי הָיִיתִי
אִסְתְּרָא בְּלָגִינַתְכֶם!
חוֹטֵב־עֵצִים אִישׁ קַרְדֹּם,
עוֹשֶׂה מְלַאכְתִּי לְתֻמִּי,
וְרַד הַיּוֹם, וְיָדַי רָפְתָה,
וְקֵהָה שׁוֹבֶת קַרְדֻּמִּי.

וְלָמָּה שַׂתֶּם עַל נָוִי?
מַה חַטָּאתִי, מַה כֹּחִי?
לֹא מְשׁוֹרֵר, לֹא נָבִיא—
חוֹטֵב־עֵצִים אָנֹכִי.
שְׂכִיר יוֹם קְצַר אָנֹכִי,
פּוֹעֵל נָטָה לִגְבוּלְכֶם,
וְלֹא עֵת דְּבָרִים לִי עַתָּה,
וְלֹא יוֹם תְּרוּעָה לְכֻלְּכֶם.

אֵיכָה נִשָּׂא פָנֵינוּ?
בַּמֶּה נְקַדֵּם יוֹם יָבֹא?—
אִישׁ לְחֶשְׁבּוֹן עוֹלָמוֹ!
אִישׁ לְסִבְלוֹת לִבּוֹ!

ספחתי השיר הזה, מן „העולם" ג', 1923 למען יבינו הקוראים ביותר שירי „חוטב־עצים".

הַקַּדִּישׁ:

עַל עֶרֶשׂ דְּוָי כִּי שָׁכַב
אֲבִיגְדוֹר בַּחֲלוֹתוֹ,
קָרָא לִבְנוֹ יְחִידוֹ,
טֶרֶם גָּוַע, לְצַוּוֹתוֹ.

„בְּנִי יְקִירִי, רָחַשׁ,
„הִגִּיעָה עִתִּי לְהִגָּאֵל
מִמַּכְאוֹבֵי הַנּוֹרָאִים;
תּוֹדָה לֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל!

פִּצְעֵי מִידֵי „הַמֵּאָה הַשְּׁחוֹרָה"
הֵם, הֵם לִי עֵדִים,
שֶׁלָּחַמְתִּי בְּעַד כְּבוֹד אֻמָּה,
לְבַל יְטַמְּאוּהָ זֵדִים!

וְחַרְבָּם בָּאָה עַד נַפְשִׁי,
נִגְרְעָה מֵחַיִּים חַיָּתִי,
וְעָלֶיךָ, בְּנִי, לִדְאוֹג,
לְבַל תֹּאבַד גַּם נִשְׁמָתִי!

וְלָכֵן הַשְׁבֵּעַ הִשְׁבַּעְתִּיךָ
כִּי שָׁנָה תְּמִימָה תְּקַדֵּשׁ
שֵׁם יָהּ בְּאִמְרַת קַדִּישׁ,
וּבִתְפִלָּה יוֹם יוֹם תְּחַדֵּשׁ!

„כִּי נִשְׁבַּעְתִּי וּבִזְקָנְךָ
הַלָּבָן כְּכֶסֶף טָהוֹר
כִּי כְּמִצְוָתְךָ אֶעֱשֶׂה !"
עָנָהוּ בְנוֹ הַנָּאוֹר.

„אָמֵן ! לוּ יְהִי כִדְבָרֶיךָ !"
לָחַשׁ הָאָב בִּדְמָמָה;
וַיִּסְגּוֹר אֶת עֵינָיו וַיִּכּוֹן
לְהַחֲזִיר לְיוֹצְרוֹ הַנְּשָׁמָה !

„שַׁדַּי! אֲדוֹן כָּל עוֹלָמִים",
בְּלַחַשׁ מְדוּבָבוֹת שִׂפְתוֹתָיו
„אַתָּה אֶחָד, וְשִׁמְךָ אֶ..."
וַיֵּאָסֵף אֶל אֲבוֹתָיו !

יוֹם יוֹם לְבֵית הַתְּפִלָּה
בְּקִישׁ-נוֹב, עִיר הַדָּמִים
הָלַךְ הַבֵּן וְאָמַר
קַדִּישׁ בִּלְבַב תָּמִים !

קוֹר וָגֶשֶׁם לֹא עֲצָרוּהוּ,
בִּימֵי חֹרֶף וּבְאָבִיב
רָץ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ
לְהַזְכִּיר נִשְׁמַת-אָב-חָבִיב.

בַּקַּיִץ פָּרְצָה הַמִּלְחָמָה
הַנּוֹרָאָה בְּאֶרֶץ עֲרָבָה!
נִלְקַח גַּם בֶּן־אֲבִיגְדוֹר
מִקִּישׁ־נוֹב לְחֵיל הַצָּבָא.

נֶעֱזָב בֵּית הַמִּדְרָשׁ,
שְׁעָרָיו מִתְאַבְּלִים!
בַּחוּרָיו לַקְּרָב הָלָכוּ,
כַּצֹּאן לָטֶבַח מוּבָלִים!

לִבְנָהּ שֶׁהָלַךְ וְלֹא שָׁב,
כּוֹאֵב לֵב אֵם רַחֲמָנִיָּה!
לְדוֹדָהּ כִּי גָּז וְאֵינֶנּוּ,
יַעֲלַת הַחֵן בּוֹכִיָּה!

עַל שְׂדֵה־קֶטֶל מֻשְׁלָכִים
חֲלָלִים חֳמָרִים, חֳמָרִים;
כְּדוֹמֶן עַל פְּנֵי חוּצוֹת,
שְׁטוּחִים, סְרוּחִים הַפְּגָרִים!

הֲמוֹנִים הֲמוֹנִים נִפְצָעִים
מוּבָאִים לְתוֹךְ הַבִּנְיָן,
הוּא „בֵּית־הַחוֹלִים", בְּתוֹכָם
בֶּן־אֲבִיגְדוֹר, וּמְמַלֵּל „מִנְיָן!"

מֵחוֹם הַקַּדַּחַת הוּא דוֹבֵר,
מִגָּרוֹן נֶפֶשׁ נִדְהָמָה:
„אִסְפוּ, אִסְפוּ לִי מִנְיָן,
מִנְיָן לַעֲלִיַּת־נְשָׁמָה!"

הָרוֹפֵא, בִּהְיוֹתוֹ יְהוּדִי,
יָדַע צַעֲקָתוֹ הַמָּרָה;
וַיְמַהֵר וַיֶּאֱסֹף אֲנָשִׁים
אֶל הַחֶדֶר, יְהוּדִים עֲשָׂרָה.

וַיִּתְעוֹדֵד הַנִּפְצָע, וַיֵּאָנַח,
וּמִצְעוֹק מָרָה חָדַל;
וַיֶּאֱזוֹר שְׁאֵרִית כֹּחוֹ,
וַיִּקְרָא בְּקוֹל „יִתְגַּדַּל!"

וַיֵּאָלֵם. גָּעוּ הַנֶּאֱסָפִים
בִּבְכִי עַל־מוֹת לַבֵּן;
מִמָּרוֹם הָבִּיט אָבִיו
וַיַּעַן בִּנְשִׁיקָה „אָמֵן!"

(הרעיון של השיר שאול הוא משיר גרמני של הדור. היינריך זיף מביו יודק בספר השירים שלו „מן המדבר")

אֵי מְלוֹן הַחַמָּה?

(משיר זרגוני)

בַּעֲרוֹב הַיּוֹם, כִּשְׁקוֹעַ
הַחַמָּה, בְּבַקְשָׁתִיהָ,
וּבֵין עֲצֵי הַיַּעַר
בִּמְנוּסָהּ רְאִיתִיהָ!

פַּעַם בְּשְׁפַל הָעֵמֶק,
בַּבִּקְעָה הַיְפֵה־פִיָּה,
וּפַעַם בַּעֲנַן הָהָר
מִתְחַמֶּקֶת חֲזִיתִיהָ!

לִפְעָמִים וָאֶרְאֶנָּה
צוֹלְלָה בְּלֵב הַיָּם,
וְהַאָמֵן הֶאֱמַנְתִּי,
מְלוֹן הַחַמָּה שָׁם!

וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה,
וְשָׁנִים כַּמָּה וְכַמָּה,
עוֹד אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ,
אַיֵּה מְלוֹן הַחַמָּה?!

אָדָם הַיּוֹם

א

לֹא עַל אֶרֶץ לְבַדָּהּ,
יִדְרוֹךְ אֱנוֹשׁ הַיּוֹם;
צָרָה הָאָרֶץ, יְבַקֵּשׁ
נְתִיבוֹת בְּמֶרְחֲקֵי רוֹם!

יָמוּד גָּבְהֵי מְרוֹמִים,
נְהִירִין לוֹ שְׁבִילִין שֶׁל כִּימָה!
יָתוּר מֶרְחֲבֵי אֵין־קֵץ
בְּמִרְכַּבְתּוֹ עַל בְּלִימָה!

יִתֵּן צַו אֹמֶר, וְצָמְחוּ
לוֹ כָעוֹף כְּנָפַיִם;
נְגוֹלָה הַתֵּבֵל תַּחְתָּיו,
וְעָלָה עַד לַשָּׁמַיִם!

צָרָה לָאָדָם הָאָרֶץ,
יְבַקֵּשׁ עוֹלָמוֹת גְּבוֹהִים;
הַשָּׁמַיִם לָאָדָם הַיּוֹם,
הוּא, הוּא הָאֱלֹהִים!

* * *

ב

יֶאֱסוֹר סוּסָיו, הָאָדָם,
הֵם, הֵם חֶבְלֵי הֶגְיוֹנוֹ;
כֹּחוֹת הַטֶּבַע, כֻּלָּם,
מְשָׁרְתָיו, עוֹשֵׂי רְצוֹנוֹ!

עוֹף הַשָּׁמַיִם יֶחֱרָדוּן,
נֶשֶׁר מְרוֹמִים צוֹרֵחַ:
„מֵעֵדֶן אַוִּירֵי הַמְּבֹרָךְ
יְגָרְשֵׁנִי אָדָם־פּוֹרֵחַ!"

„וּמִי אַתָּה כִּי תָעֹז
לִקְרוֹעַ מַסְוֵה הֶעָבִים
מֵעַל זֹהַר פָּנֵינוּ?"
בְּתִמָּהוֹן שׁוֹאֲלִים כּוֹכָבִים.

„אֲנִי", יֹאמַר הָאָדָם,
„יְצוּר דָּרֵי תַחְתּוֹנִים;
בְּכֹל מִשְׁלָח יָדִי, אֲקַשֵּׁר
מֶרְכָּבִי לְעוֹלְמֵי עֶלְיוֹנִים!

תְּהוֹם וָרוֹם אֲיַשֵּׁר,
אוֹשִׁיב שְׁפָלִים אֶת גְּבוֹהִים;
שָׁמַיִם וָאָרֶץ אֲאַחֵה,
אֲנִי בָרָאתִי הָאֱלֹהִים!"...

נום בַּר בִּטְנִי, גּוֹזָלִי

(מגרמנית של וואן שטראאטן)

יַהֲלוֹךְ יְהוּדִי צְעָדִים, צְעָדִים,
עַל גַּבּוֹ צְרוֹר חֲפָצִים וּבְגָדִים;
(אַל לָךְ הֵילִיל, עוֹלָלִי!)
כָּל אֲשֶׁר יִשְׁאַל
לֵב יֶלֶד, יַעַל
לוֹ הַיְהוּדִי לְמָנָה,
מִצְּרוֹרוֹ אוֹצַר מַתָּנָה;
נוּם בַּר בִּטְנִי, גּוֹזָלִי!

בַּסֵּתֶר אוֹיֵב אָרַב,
הַיְהוּדִי כַּאֲשֶׁר קָרַב...
(אַלְלַי, אַלְלַי, עוֹלָלִי!)
הַ„גּוֹי" בְּשִׂנְאַת נֶצַח
הִכָּהוּ מַכַּת רֶצַח,
וְגָזַל אֲשֶׁר בַּשָּׂק
שֶׁל הַשָּׂב יִצְחָק!
נוּם בַּר בִּטְנִי, גּוֹזָלִי!

הִשְׁלִיךְ אֶל הַגַּלָּל,
רוֹצֵחַ, אֶת הֶחָלָל
(אַלְלַי, אַלְלַי, עוֹלָלִי!)
כָּל אֲשֶׁר בַּשַּׂק

הָאוֹיֵב לָקַח, רַק
סוּס־עֵץ־חַד צַעֲצוּעִים,
לַבֵּן כְּלִי שַׁעֲשׁוּעִים,
נוּם בַּר בִּטְנִי, גּוֹזָלִי!

יָתוֹם עַתָּה בֶּן־יִצְחָק,
מַר־נֶפֶשׁ הוּא וְלֹא יִשְׂחָק;
(אַלְלַי, אַלְלַי, עוֹלָלִי!)
גָּמְלוּ נִצְּנֵי אִבּוֹ,
כְּלֵב הַלָּבִיא לִבּוֹ,
יִרְחַשׁ אַךְ נְקָמָה,
וִיהִי אִישׁ מִלְחָמָה,
נוּם בַּר בִּטְנִי, גּוֹזָלִי!

יִרְכַּב עַל סוּס קַל
הַגִּבּוֹר, יִשְׁאַף עָל!
(אַל לָךְ הֵילִיל, עוֹלָלִי!)
כֹּחַ נְעוּרִים בָּנוּ,
דּוֹר חָדָשׁ אִתָּנוּ
דּוֹר גְּדוֹלוֹת פּוֹעֵל,
וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל!
נוּם בַּר בִּטְנִי, גּוֹזָלִי!

לְכוּ וְנֵלְכָה צִיּוֹנָה!

(ע"פ וואן שטראאטען)

רוּחַ עַזָּה בִּסְעָרָה
הָפְכָה הָאָרֶץ כִּקְעָרָה;
הָעֵת הַיְשָׁנָה שָׁבָתָה,
חֲדָשָׁה בָּאָרֶץ נִהְיָתָה!
יִקַּח לוֹ אַרְצוֹ כָּל עָם
בְּחוֹזֶק יָד, בְּקָרְבְּנוֹת־דָּם,
וְלָמָּה, בְּנֵי יְהוּדָה, לֹא שַׂתֶּם
פְּנֵיכֶם לְאַרְצְכֶם, גַּם אַתֶּם?

לְכוּ וְנֵלְכָה צִיּוֹנָה!

וְאִם כִּי רַב הַדֶּרֶךְ מְאֹד,
וְכֹחַ אַיִן לָלֶכֶת עוֹד;
אַל לָכֶם חֲבוֹק חַיֵּי נוֹפֶשׁ,
בִּמְקוֹם לֹא יִזְרַח אוֹר הַחוֹפֶשׁ!
קַדְמָה עוּפוּ כְצִפּוֹר־דְּרוֹר,
לָאָרֶץ שֶׁבָּהּ חֵרוּת יִשְׁרוֹר!
פַּחַד, מוֹרֶךְ אַל יִהְיוּ בֵּינֵיכֶם;
שׁוּבוּ בָנִים אֶל חֵיק אִמְּכֶם!

לְכוּ וְנֵלְכָה צִיּוֹנָה!

עַל הָרֵי צִיּוֹן הִבְשִׁיל אֶשְׁכְּלוֹתָיו
הַגֶּפֶן, גָּמַל הָעֵץ פֵּרוֹתָיו;
הָרוּחַ יֶהֱמֶה בֵּין הַזֵּיתִים:
עַד מָתַי תִּדְרְשׁוּ אֶל הַמֵּתִים,
תְּקַבְּרוּ אֶת רָאשְׁכֶם בַּחוֹל?
הַאֵינְכֶם שׁוֹמְעִים אֶנְקַת הַקּוֹל,
„אֱלִי צִיּוֹן וְעָרֶיהָ!"
„רָחֵל מְבַכָּה עַל בָּנֶיהָ!"

לְכוּ וְנֵלְכָה צִיּוֹנָה!

אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צוּרֵנוּ,
הַקְשִׁיבָה לְקוֹל תַּחֲנוּנֵנוּ,
וּלְשַׁבְוָעָתֵנוּ מֵעֶרֶב!
כִּי כִבְנֵי הַמַּכְּבִּים בַּחֶרֶב
נֹאחֵז וְלֹא נַרְפֶּנָּה
עַד כִּי תִבָּנֶינָה
מֵחָדָשׁ, צִיּוֹן, חָרְבוֹתָיִךְ,
וְשָׁבוּ בָנִים לִגְבוּלָיִךְ!

לְכוּ וְנֵלְכָה צִיּוֹנָה!

שָׂח לִי חָבֵר

שָׂח לִי חָבֵר: „אֵינְךָ מְשׁוֹרֵר,
חַרְזָן אַתָּה, חַרְזָן גָּרוּעַ,
אַף נִיצוֹץ מִפִּיּוּט לֹא נִמְצָא
בְּשִׁירֶיךָ, חֲדַל, וֶהֱיֵה צָנוּעַ!"

וָאֹמַר אֶחְדָּל, וְאֶת עִטִּי
מִיָּדִי לָאָרֶץ הִשְׁלַכְתִּי!
וָאֲחַכֶּה לְמִשְׁפַּט הַקּוֹרְאִים,
אֶל חֵיקָם רוּחִי שָׁפַכְתִּי!

הַמְחַבֵּר.

לידידי משה מנחם רפפורט

מאת

דורשו ומוקירו

היום ב׳ ל[illegible] 1920

John Birnbaum